

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Melisa KÜNKÜL

**İLKÖĞRETİM YAPILARININ ENGELLİ KULLANIMINA
YÖNELİK ERİŞİLEBİLİRLİK SORUNLARI:
ADANA, ÇUKUROVA İLÇESİ ÖRNEĞİ**

MİMARLIK ANABİLİM DALI

ADANA-2019

**ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**İLKÖĞRETİM YAPILARININ ENGELLİ KULLANIMINA YÖNELİK
ERİŞİLEBİLİRLİK SORUNLARI:
ADANA, ÇUKUROVA İLÇESİ ÖRNEĞİ**

Melisa KÜNKÜL

YÜKSEK LİSANS

MİMARLIK ANABİLİM DALI

Bu Tez / /2019 Tarihinde Aşağıdaki Jüri Üyeleri Tarafından
Oybirliği/Oyçokluğu ile Kabul Edilmiştir.

.....
Dr. Öğr. Üyesi Özlem ŞENYİĞİT
DANIŞMAN

.....
Doç. Dr. Altay ÇOLAK
ÜYE

.....
Doç. Dr. Hülya YÜCEER
ÜYE

Bu Tez Enstitümüz Mimarlık Anabilim Dalında hazırlanmıştır.

Kod No:

**Prof. Dr. Mustafa GÖK
Enstitü Müdürü**

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İLKÖĞRETİM YAPILARININ ENGELLİ KULLANIMINA YÖNELİK ERİŞİLEBİLİRLİK SORUNLARI: ADANA, ÇUKUROVA İLÇESİ ÖRNEĞİ

Melisa KÜNKÜL

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Özlem ŞENYİĞİT
Yıl: 2019 Sayfa: 227
Jüri : Dr. Öğr. Üyesi Özlem ŞENYİĞİT
: Doç. Dr. Altay ÇOLAK
: Doç. Dr. Hülya YÜCEER

Ülkemizde engellilerin toplumsal yaşama katılmasını sağlamak açısından yapılması gerekenler, yasalarda ve yönetmeliklerde yer almaktadır. Ancak, yasalarla tanımlanan bu gerekliliklerin kente ve mimariye yeterince yansımadağı görülmektedir. Bu açıdan, çağdaş dünyanın çeşitli ülkelerinde geçerlilik kazanmış eşit olanaklarla her türlü birey tarafından kullanılabilirliğinin sağlanması yönündeki “evrensel tasarım”, “herkes için tasarım” yaklaşımı yaşama katılımı sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır. Kentte/kentliye hizmet üreten kamu binası okullar, engelli veya engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabileceğı yapılar olmalıdır. Kısacası engelli bireylerin daha iyi bir eğitim alması toplumsal bir sorumluluktur. Bu kapsamda, engelli bireylerin eğitim alma hakkını engellemek ve eğitim alma şartlarını iyileştirmek adına çözümler sunulması, eğitim yapılarının bu açıdan yeniden gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Çalışma ile eğitim yapılarında engellilere yönelik erişilebilirlik düzenlemelerinin nasıl olması gerektiğı ve uyulması gereken standartlar incelenmiş, okul yapılarının ulaşılabilirliği tartışılmıştır. Bu bağlamda çalışmada, zorunlu eğitim programına dâhil eğitim öğretimin ilk ve zorunlu kısmı olan ve genelde Milli Eğitim Müdürlüğü tip projeleri kapsamında yapılan ilköğretim yapıları incelenmiştir. Tespit ve değerlendirme yapılacak okulların Çukurova İlçesinde bulunan ilkokullardan seçilme nedeni; Çukurova ilçesinin Adana’nın sosyo-ekonomik düzeyi en yüksek ilçesi olmasıdır. Çalışmanın amacı, Adana ili, Çukurova ilçesinde seçilen ilkokul yapılarında engelli kullanıcıların, özellikle engelli öğrencilerin eğitim alırken diğer bireylerle eşit hak ve imkânlarla sahip olmasını engelleyen fiziksel sorunların tespit edilmesi ve uyulması gereken standartlar bağlamında çözüm önerileri getirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Erişilebilirlik, Eğitim Yapıları

ABSTRACT

MSc. THESIS

ACCESSIBILITY PROBLEMS OF PRIMARY SCHOOL BUILDINGS FOR THE DISABLED: THE CASE OF ADANA, ÇUKUROVA

Melisa KÜNKÜL

**ÇUKUROVA UNIVERSITY
INSTITUTE OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES
DEPARTMENT OF ARCHITECTURE**

Supervisor : Asst. Prof. Dr. Ozlem SENYİĞİT
Yıl: 2019 Sayfa: 227
Jury : Asst. Prof. Dr. Ozlem SENYİĞİT
: Assoc. Prof. Dr. Altay ÇOLAK
: Assoc. Prof. Dr. Hülya YÜCEER

In our country, the things to be done in order to ensure the participation of disabled people in social life are included in the laws and regulations. However, it is seen that the defined requirements are not reflected in the city and architecture sufficiently. In this respect, the “universal design” and tasarım design for all ”approach is of great importance in order to ensure the usability of all kinds of individuals with equal opportunities that have become valid in various countries of the contemporary world. Public building schools that provide service to the city / city dwellers should be structures where all individuals with or without disabilities can receive education together. In short, better education for disabled people is a social responsibility. In this context, providing solutions in order not to obstruct the right of individuals with disabilities and to improve the conditions of education necessitates the revision of educational structures in this respect.

The aim of the study was to examine the accessibility regulations for disabled people in education buildings and the standards to be followed and to discuss the accessibility of school buildings. In this context, primary education structures which are the first and compulsory part of the education included in the compulsory education program and generally carried out within the scope of the National Education Directorate type projects were examined. The purpose of selecting the schools to be determined and evaluated from the primary schools located in Çukurova District is that Çukurova District is the district with the highest socio-economic level of Adana. The aim of the study is to identify the physical problems that prevent disabled users, especially disabled students from having equal rights and opportunities with other individuals in the primary school buildings selected within the framework of Çukurova District of Adana Province, and to propose solutions in the context of the standards to be followed.

Keywords: Disability, Accessibility, Educational Structures

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Toplumun ayrılmaz bir parçası olarak düşünülmesi gereken engelli bireyler birçok alanda çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Engellilerin toplumsal yaşama sorunsuz bir biçimde katılımlarını kısıtlayan en büyük engel, erişilebilir tasarımların yapılamamış olmasıdır. Toplum hayatına tam katılımda mekâna ulaşmak ve mekânı kullanabilmek büyük önem taşımaktadır.

Engelli bireylerin daha iyi bir eğitim alması toplumsal bir sorumluluktur. Bu kapsamda, engelli bireylerin eğitim alma hakkını engellemek ve eğitim alma şartlarını iyileştirmek adına çözümler sunulması, eğitim yapılarının bu açıdan yeniden gözden geçirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Çalışmanın amacı, Adana İli, Çukurova İlçesi çerçevesinde seçilen ilkokul yapılarında engelli kullanıcıların, özellikle engelli öğrencilerin eğitim alırken diğer bireylerle eşit hak ve imkânlara sahip olmasını engelleyen fiziksel sorunların tespit edilmesi ve uyulması gereken standartlar bağlamında çözüm önerileri getirilmesidir. Tespit ve değerlendirme yapılacak okulların Çukurova İlçesinde bulunan ilkokullardan seçilme amacı ise Çukurova İlçesinin Adana'nın sosyo-ekonomik düzeyi en yüksek ilçesi olmasıdır.

Engelli ve erişilebilirlik kavramı, mevzuat ve standartlar bakımından engelliler çalışmanın kavramsal çerçevesinde kullanılmak üzere incelenmiştir. Çalışmanın dördüncü bölümünde engelli tanımları ve sınıflandırmaları, erişilebilirlik ve ulaşılabilirlik ile ilgili bilgiler, tanımlamalar bulunmaktadır. Beşinci bölümünde ise uluslararası ve ulusal mevzuatta engelliler ve engelli hakları, ayrıca hem uluslararası hem de ulusal engelli erişilebilirlik standartları ile ilgili literatürler incelenmiştir.

Çukurova ilçesinde bulunan 10 ilkokulun engelli erişilebilirliği yönünden incelenmesi çalışmanın alan çalışmasını oluşturmaktadır. Okullarda yapılan alan çalışmasında; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 formu referans alınmıştır. Form, ilkokul

yapılarının iç ve dış bölümlerini değerlendirmeye uygun olarak yeniden revize edilmiş ve erişilebilirlik izleme ve denetleme formu ışığında yeni bir kontrol listesi hazırlanmıştır. Hazırlanan kontrol listesinde bulunan standartlar esas alınarak okullarda yapılan gözlemler, ölçümler, fotoğraflamalar, mülakatlar-görüşmeler ve incelemeler çalışmanın yöntemini oluşturmaktadır.

Alan çalışması sonucunda elde edilen veriler ise çalışmanın bulgular kısmını oluşturmaktadır. Tartışmalar bölümünde; okulların bahçe, bina girişi, kapılar, engelli tuvaleti, yatay dolaşım, asansör, merdivenler, rampa ve bunlarla bağlantılı olan küpeşteler, yönlendirmeler ve işaretlemeler kısımlarında erişilebilirliğin hangi düzeyde olduğu bu veriler ışığında tartışılmakta, değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Okulların başta engelli öğrenciler olmak üzere tüm engelli kullanıcılar tarafından sorunsuz bir biçimde kullanılabilmesi için yapılması gerekenler çalışmanın sonuç ve öneriler kısmında değerlendirilmiştir.

Ülkemizde engellilere yönelik düzenlemeler son zamanlarda hız kazanmış olsa da hem mevcut ilköğretim binalarında hem yeni yapılanlarda Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğine ne yazık ki gereken önem verilmemektedir. Çalışmada okul bahçelerinden, okul içerisindeki tüm mekânlar ve öğeler göz önünde bulundurulduğunda, engelli kullanıcıların, yapılara erişilebilirliği tam olarak sağlayamadığı bu sebeple engellilerin okullarda büyük sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Yapılardaki yetersiz, hatalı olarak değerlendirilebilecek çözüm önerileri ve uygulama örnekleri nedeniyle engelli sorunları varlığını, yasa ve yönetmeliklere rağmen devam ettirmektedir.

Başta ilkokul yapıları olmak üzere tüm eğitim yapılarında erişilebilirlik konusu yeniden ele alınmalı, yapılacak yeni binalar erişilebilirlik standartlarına uygun olarak tasarlanmalıdır. Mevcut binalarda ise tadilat yöntemi ile binaların erişilebilirlik yönünden uygun hale getirilmesi gerekmektedir. Ancak bu şekilde eğitim yapılarında engelli ve engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabilmesi mümkün olabilecektir.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim boyunca, her türlü bilgi ve deneyimini benimle paylaşan, hoşgörüsü, sabrı ve güleryüzü ile beni daima destekleyip cesaretlendiren çok değerli danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Özlem ŞENYİĞİT'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İlkokuldan başlayarak yüksek lisans eğitimimin sonuna kadar, eğitim sürecimde katkısı olan tüm hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Şuan hayatta olmasada, eğitim hayatımda en çok emeği geçen kişi olan büyük anneanneme, doyamadan kaybettğim anneme ve hayatımın her anında beni koşulsuz şartsız seven anneanneme teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmam süresince yardım ve desteklerini esirgemeyen eşim aynı zamanda meslektaşım Tolga KÜNKÜL'e ve canım oğlum Alparslan KÜNKÜL'e teşekkür ederim. Çalışmamın bu konuyla ilgilenen herkese yararlı olmasını temenni ederim.

İÇİNDEKİLER

SAYFA

ÖZ	I
ABSTRACT.....	II
GENİŞLETİLMİŞ ÖZET	III
TEŞEKKÜR.....	V
İÇİNDEKİLER	VI
ÇİZELGELER DİZİNİ	XIV
ŞEKİLLER DİZİNİ	XXII
KISALTMALAR DİZİNİ.....	XXIV
1. GİRİŞ	1
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	5
3. MATERYAL VE METOD	9
3.1. Materyal.....	9
3.2. Metod.....	10
4. ENGELLİ VE ERİŞİLEBİLİRLİK KAVRAMLARI	21
4.1. Engelli Kavramı ve Sınıflandırılması	21
4.1.1. Ortopedik Engelli	23
4.1.2. Duyusal Engelli	24
4.1.2.1. Görme Engelli.....	24
4.1.2.2. İşitme Engelli.....	24
4.1.2.3. Dil ve Konuşma Engelli.....	24
4.1.3. Zihinsel Engelli.....	25
4.1.4. Süreğen Hastalık.....	25
4.2. Mimaride Erişilebilirlik Kavramı	28
4.3. Ulaşılabilirlik Kavramı	30
5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR	33
5.1. Mevzuatta Engelliler.....	33
5.1.1. Uluslararası Mevzuatta Engelliler	33

5.1.1.1. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi.....	33
5.1.1.2. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Bildirisi	34
5.1.1.3. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme	34
5.1.1.4. AGİT - Moskova İnsani Boyut Toplantısı.....	34
5.1.1.5. Avrupa Topluluğu'nun İlgili Kararları	35
5.1.1.6. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme ...	35
5.1.2. Ulusal Mevzuatta Engelliler	37
5.1.2.1. 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu.....	38
5.1.2.2. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu	38
5.1.2.3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası	39
5.1.2.4. 3194 Sayılı İmar Kanunu.....	39
5.1.2.5. Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	39
5.1.2.6. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu	40
5.1.2.7. 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun	40
5.1.2.8. Başbakanlık Talimatı	42
5.1.2.9. 2011/56 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Genelgesi.....	42
5.1.2.10. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği	43
5.2. Engelli Standartları	45
5.2.1. Uluslararası Standartlar	45
5.2.1.1. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşım.....	46
5.2.1.2. Rampalar.....	46
5.2.1.3. Küpeşteler.....	48
5.2.1.4. Kapılar	49
5.2.1.5. Engelli Tuvaleti	50
5.2.1.6. Asansörler	51
5.2.1.7. Merdivenler	52
5.2.1.8. Yönlendirme Ve İşaretleme.....	52
5.2.2. Ulusal Standartlar	54
5.2.2.1. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşım.....	55

5.2.2.2. Rampalar.....	55
5.2.2.3. Küpeşteler.....	56
5.2.2.4. Kapılar.....	58
5.2.2.5. Engelli Tuvaleti.....	58
5.2.2.6. Asansörler.....	61
5.2.2.7. Merdivenler.....	63
5.2.2.8. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	64
6. BULGULAR VE TARTIŞMALAR.....	65
6.1. Çukurova İlçesinde Seçilen İlkokullar.....	65
6.1.1. Semiha Yücel Akdeğirmen İlkokulu.....	70
6.1.1.1. Bahçe.....	70
6.1.1.2. Bina Girişİ.....	71
6.1.1.3. Rampa.....	72
6.1.1.4. Küpeşteler.....	73
6.1.1.5. İç Kapılar.....	74
6.1.1.6. Engelli Tuvaleti.....	75
6.1.1.7. Yatay Dolaşım.....	77
6.1.1.8. Asansörler.....	78
6.1.1.9. Merdivenler.....	79
6.1.1.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	80
6.1.2. Sabancı İlkokulu.....	81
6.1.2.1. Bahçe.....	81
6.1.2.2. Bina Girişİ.....	82
6.1.2.3. Rampa.....	83
6.1.2.4. Küpeşte.....	84
6.1.2.5. İç Kapılar.....	85
6.1.2.6. Engelli Tuvaleti.....	86
6.1.2.7. Yatay Dolaşım.....	88
6.1.2.8. Asansörler.....	89

6.1.2.9. Merdivenler	90
6.1.2.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	91
6.1.3. Gönül Ferhat Baykara İlkokulu	92
6.1.3.1. Bahçe	92
6.1.3.2. Bina Girişi.....	93
6.1.3.3. Rampa	94
6.1.3.4. Küpeşte	95
6.1.3.5. İç Kapılar	96
6.1.3.6. Engelli Tuvaleti	97
6.1.3.7. Yatay Dolaşım	99
6.1.3.8. Asansörler	100
6.1.3.9. Merdivenler	101
6.1.3.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	102
6.1.4. Hoca Ahmet Yesevi İlkokulu	103
6.1.4.1. Bahçe	103
6.1.4.2. Bina Girişi.....	104
6.1.4.3. Rampa	105
6.1.4.4. Küpeşte	106
6.1.4.5. İç Kapılar	107
6.1.4.6. Engelli Tuvaleti	108
6.1.4.7. Yatay Dolaşım	110
6.1.4.8. Asansörler	111
6.1.4.9. Merdivenler	112
6.1.4.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	113
6.1.5. Kenan Çetinel İlkokulu.....	114
6.1.5.1. Bahçe	114
6.1.5.2. Bina Girişi.....	115
6.1.5.3. Rampa	116
6.1.5.4. Küpeşte	117

6.1.5.5. İç Kapılar	118
6.1.5.6. Engelli Tuvaleti	119
6.1.5.7. Yatay Dolaşım	121
6.1.5.8. Asansörler.....	122
6.1.5.9. Merdivenler	123
6.1.5.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	124
6.1.6. Çukurova İMKB İlkokulu.....	125
6.1.6.1. Bahçe	125
6.1.6.2. Bina Girişi.....	126
6.1.6.3. Rampa	127
6.1.6.4. Küpeşte	128
6.1.6.5. İç Kapılar	129
6.1.6.6. Engelli Tuvaleti	130
6.1.6.7. Yatay Dolaşım	133
6.1.6.8. Asansörler.....	134
6.1.6.9. Merdivenler	135
6.1.6.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	136
6.1.7. Yunus Emre İlkokulu.....	137
6.1.7.1. Bahçe	137
6.1.7.2. Bina Girişi.....	138
6.1.7.3. Rampa	139
6.1.7.4. Küpeşte	140
6.1.7.5. İç Kapılar	141
6.1.7.6. Engelli Tuvaleti	142
6.1.7.7. Yatay Dolaşım	144
6.1.7.8. Asansörler.....	145
6.1.7.9. Merdivenler	146
6.1.7.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	147
6.1.8. Ayşe Atıl İlkokulu	148

6.1.8.1. Bahçe	148
6.1.8.2. Bina Girişi.....	149
6.1.8.3. Rampa	150
6.1.8.4. Küpeşte	151
6.1.8.5. İç Kapılar	152
6.1.8.6. Engelli Tuvaleti	153
6.1.8.7. Yatay Dolaşım	156
6.1.8.8. Asansörler	157
6.1.8.9. Merdivenler.....	158
6.1.8.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	159
6.1.9. Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu.....	160
6.1.9.1. Bahçe	160
6.1.9.2. Bina Girişi.....	161
6.1.9.3. Rampa	162
6.1.9.4. Küpeşte	163
6.1.9.5. İç Kapılar	164
6.1.9.6. Engelli Tuvaleti	165
6.1.9.7. Yatay Dolaşım	168
6.1.9.8. Asansörler	169
6.1.9.9. Merdivenler.....	170
6.1.9.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	171
6.1.10. Edebali İlkokulu	172
6.1.10.1. Bahçe	172
6.1.10.2. Bina Girişi.....	173
6.1.10.3. Rampa	174
6.1.10.4. Küpeşte	175
6.1.10.5. İç Kapılar	176
6.1.10.6. Engelli Tuvaleti	177
6.1.10.7. Yatay Dolaşım	179

6.1.10.8. Asansörler	180
6.1.10.9. Merdivenler	181
6.1.10.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	182
6.2. Analizler	182
6.2.1. Okul Bahçesi ve Otopark.....	183
6.2.2. Bina Girişleri	185
6.2.3. Rampalar.....	188
6.2.4. Küpeşteler.....	190
6.2.4.1. Bina Giriş Rampa Küpeşteleri	190
6.2.4.2. Bina Giriş Merdiven Küpeşteleri.....	192
6.2.4.3. Dikey Dolaşım Küpeşteleri.....	194
6.2.5. İç Kapılar	196
6.2.6. Engelli Tuvaleti	197
6.2.7. Yatay Dolaşım Alanları	203
6.2.8. Asansörler.....	205
6.2.9. Merdivenler	209
6.2.9.1. Dikey Dolaşım Merdivenleri	211
6.2.9.2. Dikey Dolaşım Merdivenleri	211
6.2.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler.....	213
7. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	217
KAYNAKLAR	221
ÖZGEÇMİŞ	227

ÇİZELGELER DİZİNİ

SAYFA

Çizelge 3.1. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 Formu	
Bölümleri	11
Çizelge 3.2. Bahçe bölümüne ait değerlendirme formu.....	12
Çizelge 3.3. Bina girişi bölümüne ait değerlendirme formu	13
Çizelge 3.4. Bina girişi (Rampa) bölümüne ait değerlendirme formu	13
Çizelge 3.5. Küpeşteler bölümüne ait değerlendirme formu	14
Çizelge 3.6. İç kapılar bölümüne ait değerlendirme formu	14
Çizelge 3.7. Engelli tuvaleti bölümüne ait değerlendirme formu	15
Çizelge 3.8. Bina içi yatay dolaşım bölümüne ait değerlendirme formu.....	17
Çizelge 3.9. Bina içi dikey dolaşım (Asansör) bölümüne ait değerlendirme formu.....	17
Çizelge 3.10. Bina girişi ve bina içi dikey dolaşım (Merdiven) bölümüne ait değerlendirme formu.....	18
Çizelge 3.11. Yönlendirme ve işaretlemeler bölümüne ait değerlendirme formu.....	19
Çizelge 4.1. Engel Grubu ve Cinsiyete Göre Engelli Nüfus Oranı Tablosu	26
Çizelge 4.2. Veri Tabanında Kayıtlı ve Hayatta Olan Engellilerin Engel Gruplarına Göre Dağılımlarını Gösterir Tablo	26
Çizelge 4.3. 6 Yaş Üzeri Engelli Bireylerin Eğitim Düzeylerine Ait Tablo.....	27
Çizelge 5.1. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşıma Ait Uluslararası Standartlar Tablosu	46
Çizelge 5.2. Rampalara Ait Uluslararası Standartlar Tablosu	47
Çizelge 5.3. Küpeştelere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu.....	48
Çizelge 5.4. Kapılara Ait Uluslararası Standartlar Tablosu	49
Çizelge 5.5. Engelli Tuvaletlerine Ait Uluslararası Standartlar Tablosu.....	50
Çizelge 5.6. Asansörlere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu.....	51
Çizelge 5.7. Merdivenlere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu	52

Çizelge 5.8. Yönlendirme ve İşaretlemelere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu	53
Çizelge 5.9. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşıma Ait Ulusal Standartlar Tablosu	55
Çizelge 5.10. Rampalara Ait Ulusal Standartlar Tablosu	56
Çizelge 5.11. Küpeştelere Ait Ulusal Standartlar Tablosu	57
Çizelge 5.12. Kapılara Ait Ulusal Standartlar Tablosu.....	58
Çizelge 5.13. Engelli Tuvaletlerine Ait Ulusal Standartlar Tablosu.....	59
Çizelge 5.14. Engelli Tuvaletlerine Ait Ulusal Standartlar Tablosu.....	60
Çizelge 5.15. Asansörlere Ait Ulusal Standartlar Tablosu	61
Çizelge 5.16. Asansörlere Ait Ulusal Standartlar Tablosu	62
Çizelge 5.17. Merdivenlere Ait Ulusal Standartlar Tablosu	63
Çizelge 5.18. Yönlendirme ve İşaretlemelere Ait Ulusal Standartlar Tablosu	64
Çizelge 6.1. 1 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu	70
Çizelge 6.2. 1 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	71
Çizelge 6.3. 1 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	72
Çizelge 6.4. 1 Nolu Okul Küpeştelere Formu Tablosu.....	73
Çizelge 6.5. 1 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	74
Çizelge 6.6. 1 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	75
Çizelge 6.7. 1 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	77
Çizelge 6.8. 1 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	78
Çizelge 6.9. 1 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	79
Çizelge 6.10. 1 Nolu Okul Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formu Tablosu	80
Çizelge 6.11. 2 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu.....	81
Çizelge 6.12. 2 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	82
Çizelge 6.13. 2 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	83
Çizelge 6.14. 2 Nolu Okul Küpeştelere Formu Tablosu.....	84
Çizelge 6.15. 2 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	85
Çizelge 6.16. 2 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	86

Çizelge 6.17. 2 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	88
Çizelge 6.18. 2 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	89
Çizelge 6.19. 2 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	90
Çizelge 6.20. 2 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	91
Çizelge 6.21. 3 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu	92
Çizelge 6.22. 3 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	93
Çizelge 6.23. 3 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	94
Çizelge 6.24. 3 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	95
Çizelge 6.25. 3 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	96
Çizelge 6.26. 3 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	97
Çizelge 6.27. 3 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	99
Çizelge 6.28. 3 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	100
Çizelge 6.29. 3 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	101
Çizelge 6.30. 3 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	102
Çizelge 6.31. 4 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu.....	103
Çizelge 6.32. 4 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	104
Çizelge 6.33. 4 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	105
Çizelge 6.34. 4 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	106
Çizelge 6.35. 4 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	107
Çizelge 6.36. 4 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	108
Çizelge 6.37. 4 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	110
Çizelge 6.38. 4 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	111
Çizelge 6.39. 4 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	112
Çizelge 6.40. 4 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	113
Çizelge 6.41. 5 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu.....	114
Çizelge 6.42. 5 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	115
Çizelge 6.43. 5 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	116
Çizelge 6.44. 5 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	117
Çizelge 6.45. 5 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	118

Çizelge 6.46. 5 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	119
Çizelge 6.47. 5 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	121
Çizelge 6.48. 5 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	122
Çizelge 6.49. 5 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	123
Çizelge 6.50. 5 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	124
Çizelge 6.51. 6 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu.....	125
Çizelge 6.52. 6 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	126
Çizelge 6.53. 6 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	127
Çizelge 6.54. 6 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	128
Çizelge 6.55. 6 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	129
Çizelge 6.56. 6 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	130
Çizelge 6.57. 6 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	133
Çizelge 6.58. 6 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	134
Çizelge 6.59. 6 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	135
Çizelge 6.60. 6 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	136
Çizelge 6.61. 7 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu.....	137
Çizelge 6.62. 7 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	138
Çizelge 6.63. 7 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	139
Çizelge 6.64. 7 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	140
Çizelge 6.65. 7 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	141
Çizelge 6.66. 7 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	142
Çizelge 6.67. 7 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	144
Çizelge 6.68. 7 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	145
Çizelge 6.69. 7 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	146
Çizelge 6.70. 7 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	147
Çizelge 6.71. 8 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu.....	148
Çizelge 6.72. 8 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	149
Çizelge 6.73. 8 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	150
Çizelge 6.74. 8 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	151

Çizelge 6.75. 8 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	152
Çizelge 6.76. 8 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	153
Çizelge 6.77. 8 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	156
Çizelge 6.78. 8 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	157
Çizelge 6.79. 8 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	158
Çizelge 6.80. 8 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	159
Çizelge 6.81. 9 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu	160
Çizelge 6.82. 9 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	161
Çizelge 6.83. 9 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	162
Çizelge 6.84. 9 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	163
Çizelge 6.85. 9 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu	164
Çizelge 6.86. 9 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	165
Çizelge 6.87. 9 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	168
Çizelge 6.88. 9 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	169
Çizelge 6.89. 9 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	170
Çizelge 6.90. 9 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	171
Çizelge 6.91. 10 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu	172
Çizelge 6.92. 10 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu	173
Çizelge 6.93. 10 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu.....	174
Çizelge 6.94. 10 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu.....	175
Çizelge 6.95. 10 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu.....	176
Çizelge 6.96. 10 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu	177
Çizelge 6.97. 10 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu.....	179
Çizelge 6.98. 10 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu.....	180
Çizelge 6.99. 10 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu	181
Çizelge 6.100. 10 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu	182
Çizelge 6.101. Okullara ait Bahçe Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	183
Çizelge 6.102. Okullara ait Bahçe Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	184

Çizelge 6.103. Okullara ait Bina Giriş Formlarının Değerlendirme Tablosu	
-1	185
Çizelge 6.104. Okullara ait Bina Giriş Formlarının Değerlendirme Tablosu-	
2	186
Çizelge 6.105. Okullara ait Bina Giriş Formlarının Değerlendirme Tablosu-	
3	187
Çizelge 6.106. Okullara ait Rampa Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	188
Çizelge 6.107. Okullara ait Rampa Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	189
Çizelge 6.108. Okullara ait Bina Giriş Rampa Kûpeştesi Formlarının	
Değerlendirme Tablosu-1	190
Çizelge 6.109. Okullara ait Bina Giriş Rampa Kûpeştesi Formlarının	
Değerlendirme Tablosu-2	191
Çizelge 6.110. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Kûpeştesi Formlarının	
Değerlendirme Tablosu-1	192
Çizelge 6.111. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Kûpeştesi Formlarının	
Değerlendirme Tablosu-2	193
Çizelge 6.112. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Kûpeştesi	
Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	194
Çizelge 6.113. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Kûpeştesi	
Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	195
Çizelge 6.114. Okullara ait İç Kapı Formlarının Değerlendirme Tablosu.....	196
Çizelge 6.115. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme	
Tablosu-1	197
Çizelge 6.116. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme	
Tablosu-2	198
Çizelge 6.117. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme	
Tablosu-3	199
Çizelge 6.118. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme	
Tablosu-4	200

Çizelge 6.119. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-5	201
Çizelge 6.120. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-6	202
Çizelge 6.121. Okullara ait Yatay Dolaşım Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	203
Çizelge 6.122. Okullara ait Yatay Dolaşım Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	204
Çizelge 6.123. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	205
Çizelge 6.124. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	206
Çizelge 6.125. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-3	207
Çizelge 6. 126. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-4	207
Çizelge 6. 127. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	209
Çizelge 6.128. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	210
Çizelge 6.129. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	211
Çizelge 6. 130. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	212
Çizelge 6.131. Okullara ait Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formlarının Değerlendirme Tablosu-1	213
Çizelge 6.132. Okullara ait Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formlarının Değerlendirme Tablosu-2	214
Çizelge 6.133. Okullara ait Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formlarının Değerlendirme Tablosu-3	215

ŞEKİLLER DİZİNİ

SAYFA

Şekil 3.1.	Çukurova ilçesinden seçilen 10 okulun ilçe ölçeğinde lokasyonlarını gösterir harita.....	9
Şekil 4.1.	“Engelli” Sözcüğünün Google Görsellerindeki Arama Sonucundan Bir Kesit.....	22
Şekil 4.2.	Engel Türleri.....	23
Şekil 4.3.	Tekerlekli sandalye kullanıcısı bedensel engelli bireyin merdivenlere bakışı	29
Şekil 4.4.	Sağlıklı-Engelli Birey, Çocuk ve Hayvanların Dünyada Birlikte Yaşadıklarını Gösteren Soyut Çalışma	31
Şekil 6.1.	Seçilen 10 okulun lokasyonlarını gösterir harita	65
Şekil 6.2.	Semiha Yücel Akdeğirmen İlkokulu Tanıtım Künyesi	66
Şekil 6.3.	Sabancı İlkokulu Tanıtım Künyesi	66
Şekil 6.4.	Gönül Ferhat Baykara İlkokulu Tanıtım Künyesi	66
Şekil 6.5.	Hoca Ahmet Yesevi İlkokulu Tanıtım Künyesi	67
Şekil 6.6.	Kenan Çetinel İlkokulu Tanıtım Künyesi.....	67
Şekil 6.7.	Çukurova İMKB İlkokulu Tanıtım Künyesi	67
Şekil 6.8.	Yunus Emre İlkokulu Tanıtım Künyesi	68
Şekil 6.9.	Ayşe Atıl İlkokulu Tanıtım Künyesi	68
Şekil 6.10.	Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu Tanıtım Künyesi.....	68
Şekil 6.11.	Edebalı İlkokulu Tanıtım Künyesi	69

KISALTMALAR DİZİNİ

WHO	: World Health Organization
ILO	: International Labour Organization
UN	: United Nation
ÖZİ	: Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
ADA	: Standarts For Accessible Design
TS	: Türk Standartları

1. GİRİŞ

Dünya da herkes eğitim görme, çalışma, sağlık olanaklarından faydalanma, sportif faaliyetlere katılma ve eğlenme konularında engelli ya da sağlıklı birey ayrımı yapılmaksızın aynı hakka sahiptir. Engelli bireylerin de hizmetlerden eşit fırsatlarda yararlanması, işine, okuluna, alışverişe, spor alanlarına, parklara, engelli olmayan insanların kullandığı yollarla ve taşıtlarla gidebilmesi gerekmektedir. Bu, çağdaş toplum olmanın önemli bir gereğidir.

Toplumun ayrılmaz bir parçası olarak düşünülmesi gereken engelli bireyler birçok alanda çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Engellilerin toplumsal yaşama sorunsuz bir biçimde katılımlarını kısıtlayan en büyük engel uygun erişilebilir tasarımların yapılamamış olmasıdır. Toplum hayatına tam katılımda mekâna ulaşmak ve mekânı kullanabilmek büyük önem taşımaktadır.

Ülkemizde son dönemlerde anılmaya başlanılan “erişilebilirlik” ve “tasarımın herkes için, yani toplumun herhangi bir kesimini dışlamadan yapılması” kavramları birbiriyle yakından ilişkilidir. Kişilerin, istediği her mekâna herhangi bir engele maruz kalmadan ulaşabilmesi ve mekanları optimum düzeyde kullanabilmesi gerekmektedir. Çünkü her kullanıcı mekândan bağımsız ve eşit olarak faydalanma hakkına sahiptir.

Bu bağlamda kentte hizmet üreten kamu binası okul yapıları, engelli veya engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabileceği yapılar olmalıdır. Engelli bireylerin daha iyi bir eğitim alması toplumsal bir sorumluluktur. Eğitim kuruluşlarında engelli ve engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabileceği bina tasarımlarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, engel türleri ve gereksinmelere göre bir arada eğitim alabilecek grupların belirlenmesi ve düzenlemelerin bu anlayışla yapılması sosyal etkileşim açısından oldukça önemlidir. Özellikle de temel eğitim olan ilkokul eğitim sürecini tamamlayamayan engelli çocukların toplumla bütünleşmesinden söz edilemez.

Eğitimin ilköğretim düzeyinde zorunlu olması, devlet tarafından parasız olarak vatandaşlara sunulan bir hak olması ve bu haktan tüm çocukların yararlanması gerektiği düşüncesi tezde çalışma alanının belirlenmesinde etkili olmuştur. Bu kapsamda, engelli bireylerin eğitim alma hakkını engellemek ve eğitim alma şartlarını iyileştirmek adına çözümler sunulması, eğitim yapılarının bu açıdan yeniden gözden geçirilmesi çalışmanın kapsamını oluşturmaktadır.

Ülkemizde eğitim ile ilgili istatistiki verilere bakıldığında son dönemlerde okuma-yazma bilmeyen nüfus oranının azaldığı, eğitimin önemi ile ilgili bilincin arttığı görülmektedir. Fakat okuryazarlık konusunda genel ülke nüfusunun göstergeleriyle engelli nüfusun göstergeleri arasında büyük uçurumlar vardır.

Engelli çocuğun ailesinden en az yardımla eğitim yapısına ulaşması ve erişilebilir mekânlarda ders, ders öncesi ve sonrası aktiviteleri yapabilmesi önemlidir. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda, eğitim yapılarının engelli kullanıcılar için erişilebilir olmaması engellilerin eğitim alma oranlarında azalmaya neden olmaktadır.

Ülkemizde engellilerin toplumsal yaşama katılmasını sağlamak, günlük yaşantılarında erişebilir, ulaşılabilir mekânlar sunmak adına Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, eski adıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından engelli standartları ışığında hazırlanan yasalar, yönetmelikler ve bunların eklerinde formlar bulunmaktadır. Tüm bu mevzuatlar sayesinde özellikle engellilerin başta yapıları olmak üzere birçok mekanizmayı engelsiz olarak kullanabilmeleri hedeflenmiştir. Ancak tanımlanan gerekliliklerin kente ve mimariye yeterince yansımadağı görülmektedir. Engelli erişilebilirliği için yapılan düzenlemeler son zamanlarda hız kazanmış olsa da hem mevcutta bulunan hem yeni yapılan binalarda; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın "*Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğı*"ne ne yazık ki gereken önemin verilmediğı görülmektedir.

Çalışmanın amacı, Adana İli, Çukurova İlçesi ölçeğinde ilköğretim yapılarında engelli kullanıcıların, özellikle engelli öğrencilerin eğitim alırken eğitim

yapılarında diğer bireylerle eşit hak ve imkânlara sahip olmasını engelleyen fiziksel sorunların tespit edilmesi, okulların Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 formundaki standartlar çerçevesinde değerlendirilmesi, yasa ve yönetmeliklerdeki hükümlerin ne kadar ve hangi doğrulukta uygulandığının tespiti ve bu bağlamda çözüm önerileri getirilmesidir.

Çalışma alanı olarak Adana, Çukurova İlçesinin seçilme nedeni, il bazında düşünüldüğünde merkez ilçe ve diğer ilçelere göre sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olması itibarıyla derin sorunların az seviyede olacağı kanaati oluşmasıdır.

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Tezin bu bölümünde, engelli erişilebilirliği ve eğitim yapılarında erişilebilirlik konuları hakkında yapılan bilimsel çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir. Bu bağlamda yapılan çalışmalar, kitaplar, makaleler, doktora ve yüksek lisans tezleri, sempozyum ve çalıştaylar incelenmiştir.

2004 yılında Bilgehan YILMAZ tarafından hazırlanan *"Engelli Kullanıcılar İçin Temel Eğitim Binaları Tasarımının Kaynaştırma Eğitimine Yönelik İncelenmesi "* adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim çağına gelmiş engelli çocukların eğitim mekanlarının incelendiği ve engelli çocukların temel eğitim okullarındaki durumunun değerlendirildiği belirtilmiştir.

2005 yılında Bilgehan YILMAZ' ın yayınlamış olduğu *"Bedensel Engelli Çocukların Temel Eğitim Okullarında Eğitim Alabilmesi İçin Gereken Mimari Düzenlemeler "* isimli makalesinde mimari düzenleme gereksinimi en fazla olan grubu oluşturan görme engelliler ve bedensel engellilerin mekan gereksinimleri ve düzenleme kriterleri anlatıldığı ve temel eğitim okullarına ulaşımında ve okul içi mekanlarda duyulan gereksinimler belirtildiğinden bahsedilmektedir.

2012 yılında Neslihan ŞAHİN tarafından hazırlanan *"Engellilere Yönelik Eğitim Yapılarının Tasarım Prensipleri ve Örnekler Üzerinde İncelenmesi"* adlı yüksek lisans tezinde çalışmada dünya standartlarının altında hizmet gören engelli bireylerimizin yaşadığı zorluklar sebebiyle, onların en çok verim elde edeceği mekan olan eğitim yapılarının, ihtiyaçlarına göre dizayn edilmesinin hedeflendiği bildirilmiştir.

2013 yılında Süleyman Demirel Üniversitesi ev sahipliğinde ve birçok kurum ve kuruluş katılımı yapılan *"VII. Engelsiz Üniversiteler Çalıştayı"* nda eğitim gören engelli öğrencilerin eğitim hakkına erişebilmesi için gerekli düzenlemeler yapılması ve evrensel tasarım ilkesinin sadece fiziksel şartlar için değil aynı zamanda tüm ders, sınav vb. durumlar içinde tanımlanması gibi eğitim ve erişilebilirlik konuları gündeme gelmiştir.

2015 yılında Can GÜNGÖR ve Cansu DİŞYAPAR' ın yayınlamış olduğu "*Erişilebilirlikle İlgili Türk Standartlarına Göre Ankara'da Seçilmiş Yüksek Okul Yapılarının Çevreleyen Ortamlarının Araştırılması*" isimli makalesinde devletin kamu binalarında ve kamusal alanlarda sunduğu hizmetler söz konusu olduğunda, tamamen erişilebilir olması bir “zorunluluk” olarak görülmesinden yola çıkılarak, Ankara'da özel ihtiyaçları olan öğrencilerin eğitim aldığı üç kamu eğitim binası, TS 9111 (2011), TS 12576 (2012) Türk Standartlarına göre hazırlanan veri toplama yöntemine dayalı gözlem ve analiz teknikleri kullanılarak erişilebilirlikle ilgili formlarla değerlendirilmiştir.

2016 yılında Selçuk Üniversitesi, Yaşlı, Engelli Bakım Araştırma ve Uygulama Merkezi (YEBAM) ve TMMOB Mimarlar Odası Konya şubesi tarafından ortaklaşa düzenlenen 2. Ulusal Engellileştirilenler Sempozyumuna şahsım ve danışman hocam Sayın Özlem ŞENYİĞİT ile "*Eğitim Yapılarında Engellilere Yönelik Karşılaşılan Tasarım Sorunları*" adlı bildiri metni ile katılımımız bulunmaktadır. Bildiri içeriği Milli Eğitim Müdürlüğü tip projeleri kapsamında yapılan zorunlu eğitim programına dâhil bazı okulların engelli erişilebilirliği bakımından incelenerek, mevcutta kanunlar bağlamındaki hükümlerin ne kadar ve hangi doğrulukta uygulandığının tespitidir.

2018 yılında Elif AYGÜN, Aslı KORKUT, Tuğba KİPER tarafından yayınlanan "*Engelli Bireyler İçin Kentsel Dış Mekânlara Erişilebilirliğin İncelenmesi: Tekirdağ Örneği*" isimli makalede; kentte yaşayan tüm bireylerin sağlıklı, güvenli ve mutlu bir şekilde yaşam sürmeleri için herkes için erişilebilir, kullanılabilir ve paylaşılabilir bir planlama-tasarım anlayışı benimsenmelidir hipotezi için, kentsel dış mekânlar ile kentsel donatıların engelli bireylere (duyusal ve fiziksel) yönelik dış mekân standartlarına uygunlukların araştırıldığı belirtilmektedir.

2018 yılında Büşra Ergün TUNA tarafından hazırlanan "*İlkokulların Sirkülasyon Alanları ve Engelli Tuvaletlerinde Fiziksel Engellilere Yönelik Erişilebilirlik Analizi: Trabzon İli Örneği* " adlı yüksek lisans tezinde hedeflenen

amacın, mevcut temel eğitim yapılarının fiziksel engellilerin erişilebilirliği açısından irdelemek, problemlili alanların tespit etmek, bu alanlara yönelik çözüm önerileri sunmak olduğu belirtilmiştir.

2013 yılında 25-27 Ekim tarihleri arasında ‘Engelsiz Kentler’ başlığıyla Türkiye Engelli Çalıştayı düzenlenmiştir. Gaziantep Kent Konseyi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Gaziantep Üniversitesi, Türkiye Kent Konseyleri Birliği, GAGEV, Şahinbey Belediyesi ve Şehitkamil Belediyesi işbirliği Aile ve Sosyal Politikalar ve Kalkınma Bakanlıklarının katkıları ve İpekyolu Kalkınma Ajansının finansal desteğiyle ‘Engelsiz Kentler’ başlığıyla Türkiye Engelli Çalıştayı düzenlenmiştir. 31 Kent Konseyi temsilcileri, akademisyenler, bürokratlar ve çeşitli kademedeki yöneticilerin katılımıyla gerçekleştirilen oturumlarda İmar ve Ulaşım, İstihdam ve Sağlık, Eğitim ve Spor başlıkları altında sunumlar gerçekleştirilmiş, Türkiye’deki çeşitli Kent Konseylerinden temsilciler tarafından Engellilere yönelik yapılan iyi örneklerle yer verilmiştir.

Çalıştayın bitiminde yayınlanan sonuç bildirisinde, engelliler için yapılan çalışmaların, aslında sadece herkesin sahip olduğu eşit hak ve özgürlüklerden faydalanılmasının sağlanması adına yapılan temel bir sorumluluktan ibaret olduğunun altı çizilerek, kent konseylerinin engelsiz kentlerin ve engelsiz hizmetlerin oluşmasına yönelik yapılacak olumlu çalışmaların destekçisi ve takipçisi olacağı kararı alındığı belirtilmektedir.

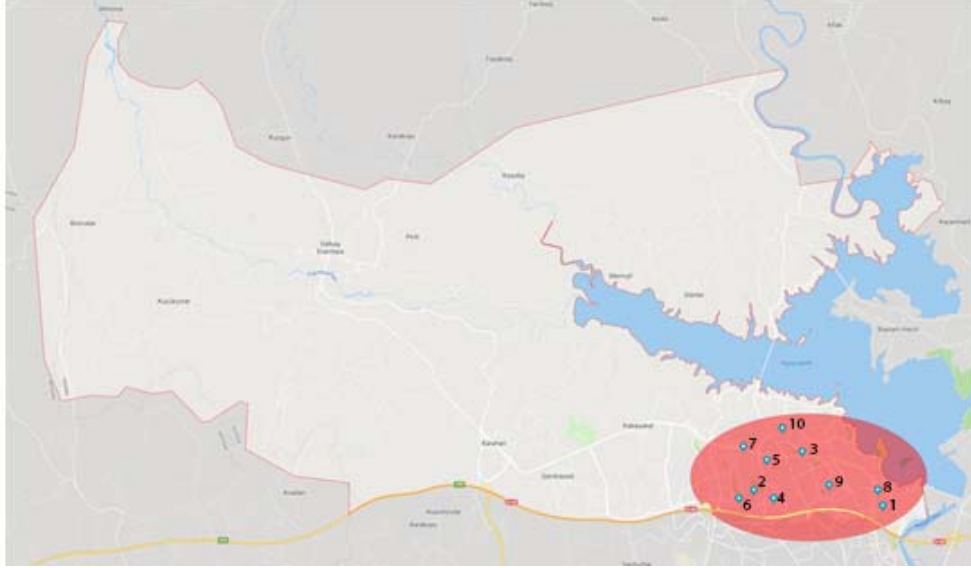
2011 yılında 4-6 Mart tarihleri arasında düzenlenen Dünya Engellilik Sempozyumu ve Dünya Engelliler Birliği 1. Çalıştayı birçok ülkeden gelen katılımcıların katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalıştayda başta engelliliğin önlenmesi, fırsat eşitliği, rehabilitasyon, erişilebilirlik, farkındalık konuları olmak üzere engelliler ile ilgili konular değerlendirilmiştir.

3. MATERYAL VE METOD

3.1. Materyal

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, eski adıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın 20 Temmuz 2013 tarihinde yayınlanan Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği'nde yer alan Ek 1 formu çerçevesinde hazırlanan değerlendirme formu ve Çukurova İlçesindeki seçilen 10 ilkokul yapısı çalışmanın materyalini oluşturmaktadır.

Şekil 3.1. Çukurova ilçesinden seçilen 10 okulun ilçe ölçeğinde lokasyonlarını gösterir harita

Yukarıda verilen Adana İli Çukurova İlçesi haritasında işaretli olan ve çalışmada materyal olarak seçilen okullar listesi aşağıdadır:

- 1 nolu okul: Semiha Yücel Akdeğirmen İlkokulu
- 2 nolu okul: Sabancı İlkokulu
- 3 nolu okul: Gönül Ferhat Baykara İlkokulu

- 4 nolu okul: Hoca Ahmet Yesevi İlkokulu
- 5 nolu okul: Kenan Çetinel İlkokulu
- 6 nolu okul: Çukurova İmkb İlkokulu
- 7 nolu okul: Yunus Emre İlkokulu
- 8 nolu okul: Ayşe Atıl İlkokulu
- 9 nolu okul: Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu
- 10 nolu okul: Edebalı İlkokulu

Ayrıca çalışmada; engelli, erişilebilirlik ile ilgili bilgiler, tanımlamalar, uluslararası ve ulusal mevzuatta engelliler, uluslararası ve ulusal erişilebilirlik standartları ve uygulamalar ile ilgili literatürler çalışmanın kavramsal çerçevesinde kullanılmak üzere materyal olarak incelenmiş, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 formu ana materyal olarak kullanılmıştır.

3.2. Metod

Çukurova ilçesi ilkokullarının engelli erişilebilirliği yönünden incelenmesi çalışmanın alan çalışmasını oluşturmaktadır. Okullarda yapılan alan çalışmasında; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 formu ilkokul yapılarının iç ve dış mekanlarını değerlendirmeye uygun olarak yeniden revize edilerek bir kontrol listesi hazırlanmıştır. Hazırlanan kontrol listesinde bulunan standartlar esas alınarak okullarda yapılan gözlemler, ölçümler, fotoğraflamalar, mülakatlar-görüşmeler ve incelemeler çalışmanın yöntemini oluşturmaktadır.

Ek-1 formu binalar ve yakın çevresinin engelli erişilebilirliğini denetlemek için oluşturulmuş bir formdur. Formun bölümleri ve içerikleri Çizelge 3.1'de belirtildiği şekildedir.

Çizelge 3.1. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 Formu Bölümleri

A Bölümü:	BİNANIN ÖZELLİKLERİ Binayı tanımaya yönelik sorular.
B Bölümü:	BİNA YAKIN ÇEVRESİ Binaya ait bahçenin değerlendirilmesine yönelik sorular.
C Bölümü:	OTOPARKLAR Binaya ait açık ve kapalı otoparkların değerlendirilmesine yönelik sorular.
D Bölümü:	BİNA GİRİŞİ Binanın girişine ait özelliklerin değerlendirilmesine yönelik sorular.
E Bölümü	İÇ KAPILAR Binanın iç kapılarına ait özelliklerin değerlendirilmesine yönelik sorular.
F Bölümü	PENCERELER Yönetmelik ve form revizesi ile birlikte iptal edilmiştir.
G Bölümü	TUVALETLER Binanın engelli tuvaletine ait özelliklerin değerlendirilmesine yönelik sorular.
H Bölümü	BİNA İÇİ YATAY DOLAŞIMI Binanın dolaşım alanlarını tanımaya yönelik sorular.
I Bölümü	BİNA İÇİ DİKEY DOLAŞIMI Binanın katlar arası ulaşımı sağlayan merdivenlerini ve asansörlerini tanımaya yönelik sorular.
J Bölümü	ACİL DURUM VE BİNA TESİSATI Binanın acil durum tesisatına ait özelliklerin değerlendirilmesine yönelik sorular.
K Bölümü	YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER Binada bulunan tüm yönlendirme ve işaretlemelere ait özelliklerin değerlendirilmesine yönelik sorular.
L Bölümü	HİSSEDİLEBİLİR YÜRÜME YÜZEYİ İŞARETLERİ Binada bulunan tüm hissedilebilir yüzeylere ait özelliklerin değerlendirilmesine yönelik sorular.

Ek-1 formu çerçevesinde çalışma için hazırlanan **YENİ KONTROL FORMU'** nda yer alan bölümler ve soruları ise aşağıdaki gibidir:

A Bölümü:	BİNANIN ÖZELLİKLERİ
------------------	----------------------------

Bu bölüm ile ilgili sorular ve cevaplarına, çalışmanın altıncı bölümünde okulların tanıtım tablosunda yer verilmiştir.

B Bölümü:	BİNA YAKIN ÇEVRESİ
------------------	--------------------

Çizelge 3.2. Bahçe bölümüne ait değerlendirme formu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları, tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	

C Bölümü:	OTOPARKLAR
------------------	------------

Okulların hiçbirinde özel olarak erişilebilirlik standartlarına uygun engelli otoparkı bulunmadığından bu bölüm değerlendirme dışı bırakılmıştır.

D Bölümü:	BİNA GİRİŞİ
------------------	-------------

Çizelge 3.3. Bina girişi bölümüne ait değerlendirme formu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm' lik temiz manevra alanı var mıdır?	
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	

Çizelge 3.4. Bina girişi (Rampa) bölümüne ait değerlendirme formu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	
3	Rampa yüzeyi düz sabit ve dayanıklı mıdır?	
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	
8	Rampa eğimi uygun mudur?	
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	

Çizelge 3.5. Küpeşter bölümüne ait değerlendirme formu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?			
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?			
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?			
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?			
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?			
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)			
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?			

E Bölümü	İÇ KAPILAR
-----------------	-------------------

Çizelge 3.6. İç kapılar bölümüne ait değerlendirme formu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (±0.6cm'den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı	

	pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	
--	--	--

F Bölümü	PENCERELER
-----------------	------------

Yönetmelik ve form revizesi ile birlikte iptal edilmiştir.

G Bölümü	TUVALETLER
-----------------	------------

Çizelge 3.7. Engelli tuvaleti bölümüne ait değerlendirme formu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz bir transfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	
6	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı (boşluk) sağlanmış mıdır?	
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	

11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur? Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	
12	Sabunluklar uygun mudur? Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	
13	Musluklar uygun mudur? Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetiştirilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	

H Bölümü	BİNA İÇİ YATAY DOLAŞIMI
-----------------	--------------------------------

Çizelge 3.8. Bina içi yatay dolaşım bölümüne ait değerlendirme formu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	

I Bölümü	BİNA İÇİ DİKEY DOLAŞIMI
-----------------	--------------------------------

Çizelge 3.9. Bina içi dikey dolaşım (Asansör) bölümüne ait değerlendirme formu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	
3	Asansör kapıları otomatik midir?	
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği	

	(derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	
15	Kabin içinde, yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	
16	Kabinin zemini uygun malzemeyle kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	

Çizelge 3.10. Bina girişi ve bina içi dikey dolaşım (Merdiven) bölümüne ait değerlendirme formu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞIM
1	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?		
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?		
3	Basamak genişliği bina giriş merdiveninde en az 30 dikey dolaşım merdiveninde en az 27 cm midir?		
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?		
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?		
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?		
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?		
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?		

J Bölümü	ACİL DURUM VE BİNA TESİSATI
-----------------	-----------------------------

Mekanik ve elektrik tesisatı ile ilgili olduğundan değerlendirme dışı bırakılmıştır.

K Bölümü	YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER
-----------------	-------------------------------------

Çizelge 3.11. Yönlendirme ve işaretlemeler bölümüne ait değerlendirme formu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	

L Bölümü	HİSSEDİLEBİLİR YÜRÜME YÜZEYİ İŞARETLERİ
-----------------	--

Ek-1 formunda ilkokul yapıları için bu bölümün cevaplanmayacağı belirtilmektedir.

4. ENGELLİ VE ERİŞİLEBİLİRLİK KAVRAMLARI

4.1. Engelli Kavramı ve Sınıflandırılması

Engellilik, birçok farklı kurum, kuruluş ve kişilerce çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Bu tanımlamalardan bazıları şu şekildedir.

2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nda engelli; “Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uymama durumunda olup; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişi” olarak tanımlanmaktadır. (Url 1)

World Health Organization (WHO) ise engelliliğin tanımını; “Kişiden ya da bir bütün olarak kişilerin vücut fonksiyonlarından beklenen gelişimde ve vücudun fonksiyonlarını yerine getirmesinde eksiklik ya da sınırlılık” olarak yapmaktadır. Ayrıca WHO, engelli kavramı hakkında aşağıdaki gibi hastalık sonuçlarına dayanan, sağlık yönüne ağırlık veren bir sınıflama yapmıştır:

- Noksanlık (Impairment): Sağlık bakımından “noksanlık”; geçici veya kalıcı olabilen psikolojik ya da fiziksel yapı veya fonksiyonlarındaki bir kaybı veya anormalliği ifade eder.
- Özürlülük (Disability): Bir noksanlık sonucu meydana gelen ve bir insan için normal kabul edilebilecek sınırlar içinde, bir işi yapabilme yeteneğinin kaybedilmesi veya kısıtlanması durumunu ifade eder.
- Maluliyet (Handicap): Bir noksanlık veya sakatlık sonucunda, belirli bir kişide meydana gelen ve o kişinin yaş, cinsiyet, sosyal ve kültürel durumuna göre normal sayılabilecek faaliyette bulunma yeteneğini önleyen ve sınırlayan dezavantajlı bir durumu ifade eder. (WHO,2001.)

Şekil 4.1. “Engelli” Sözcüğünün Google Görsellerindeki Arama Sonucundan Bir Kesit (Url-2)

Diğer bir tanımlama da Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından yapılmış ve engelli: "fiziksel ya da zihinsel yeteneklerin azalması sebebiyle, bir iş ya da aktiviteyi devam ettirme ve yürütme kabiliyetinde ileri derecede eksilme olan kişi" olarak tanımlanmıştır. (ILO, 2008).

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’na kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’ne Ek 3447 No’ lu ve 9 Aralık 1975 tarihli Engelli Kişilerin Hakları Beyannamesi’nin birinci maddesinde engelli; “normal bir ferdin, kişisel veya sosyal yaşayışında kendi kendine yapması gereken işleri bedensel veya zihinsel kabiliyetlerinde, kalıtsal veya sonradan meydana gelen herhangi bir noksanlık sonucu yapamayan kişi” olarak belirtilmektedir. (UN,1975.)

Ve son olarak mimari literatürde engellilik kavramına bakıldığında engelli birey; fiziksel eksiklikler yüzünden genel ihtiyaçlara göre tasarlanmış binaları kullanmada uygun olanakların yokluğundan dolayı engellere uğrayan insanlar olarak tanımlanmaktadır. (Goldsmith, 1976)

Öte yandan her insanın hayatının belirli bir döneminde sürekli veya geçici engelli olabilmektedir. Örneğin; yaşlılar, hamileler, çocuk arabası kullanan ya kucağında çocuk taşıyan ebeveynler, koli, bavul vb. eşya taşıyan insanlar geçici engellilik kapsamında değerlendirilebilir.

Şekil 4.2. Engel Türleri (Saltoğlu,2015)

Sahip olunan engel türlerinin farklı olması sebebiyle engellilikte sınıflamalar yapılmaktadır. Başbakanlık Özürllüler İdaresi Başkanlığı (ÖZİ) ve TUİK tarafından yapılan Türkiye Özürllüler Araştırması'nda engellilik aşağıda belirtilen altı ana başlık altında incelenmektedir:

- Ortopedik engelliler
- Görme engelliler
- Dil ve konuşma engelliler
- İşitme engelliler
- Zihinsel engelliler
- Süreğen hastalık

4.1.1. Ortopedik Engelli

Ortopedik / hareketliliğe bağlı engellilik; doğuştan gelen durumlar, kazalar veya ilerleyen nöromusküler hastalıklardan kaynaklanır (Url 2). Doğuştan veya sonradan, kaza ya da bir hastalık sonucunda kas ve iskelet sisteminde yetersizliğin olması ve buna bağlı olarak kişilerin normal yaşam aktivitelerini gerçekleştiremeyecek derecede fiziksel yetersizliğe ve fonksiyon kaybına uğramasıdır.

Kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında kısalık, eksiklik, fazlalık, yokluk, hareket kısıtlılığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, serebral palsi (beyin felci), spastikler ve spina bifida (omurga açıklığı) olanlar bu gruba girmektedir (Özürlüler İdaresi Başkanlığı,2010).

4.1.2. Duyusal Engelli

Duyusal engelliler kendi içinde görme engelliler, işitme engelliler ile dil ve konuşma engelliler olmak üzere gruplandırılmaktadır.

4.1.2.1. Görme Engelli

Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan kişidir. Görme kaybı ile birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü, gece körlüğü olanlar da bu gruba girmektedir. (Özürlüler İdaresi Başkanlığı,2010).

Körlük ve az görme, bir dizi farklı hastalık, durum veya kaza sonucu ortaya çıkabilir. Bazı göz hastalıkları doğuştandır, bazıları ise daha sonra yaşamda ortaya çıkar. Görme kaybının nedenleri arasında gözün hasar alması, göz kusurları, albinizm, maküler dejenerasyon, diyabet, glokom, katarakt ve tümörler olabilir. (Url 3)

4.1.2.2. İşitme Engelli

Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan kişidir. İşitme cihazı kullananlar da bu gruba girmektedir. (Özürlüler İdaresi Başkanlığı,2010).

İşitme engellilik başka bir tanımla; bireyin işitme duyarlılığının kişinin gelişim, uyum ve özellikle iletişim özellikleri yerine getiremeyişi halidir. (Özsoy, 1985.)

4.1.2.3. Dil ve Konuşma Engelli

Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde bozukluk olan ve ses bozukluğu olan kişidir. İşittiği halde

konusamayanlar, gırtlığı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi, dil-dudak-damak-çene yapısında bozukluk olanlar da bu gruba girmektedir. (Özürlüler İdaresi Başkanlığı,2010).

4.1.3. Zihinsel Engelli

Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişidir. Zekâ geriliği olanlar, Down Sendromu, Fenilketonüri (genetik geçişli kalıtsal bir metabolizma bozukluğudur) bu gruba girer. (Özürlüler İdaresi Başkanlığı,2010)

Zihinsel engellilik, doğuştan, büyüme sırasında veya daha sonra oluşan fonksiyon bozukluklarının sebep olduğu engellilik türüdür. Zihinsel engellilik, zekâ düzeyini ve düşünme kapasitelerini etkileyen bozukluklardır. (Sürmen,1995.)

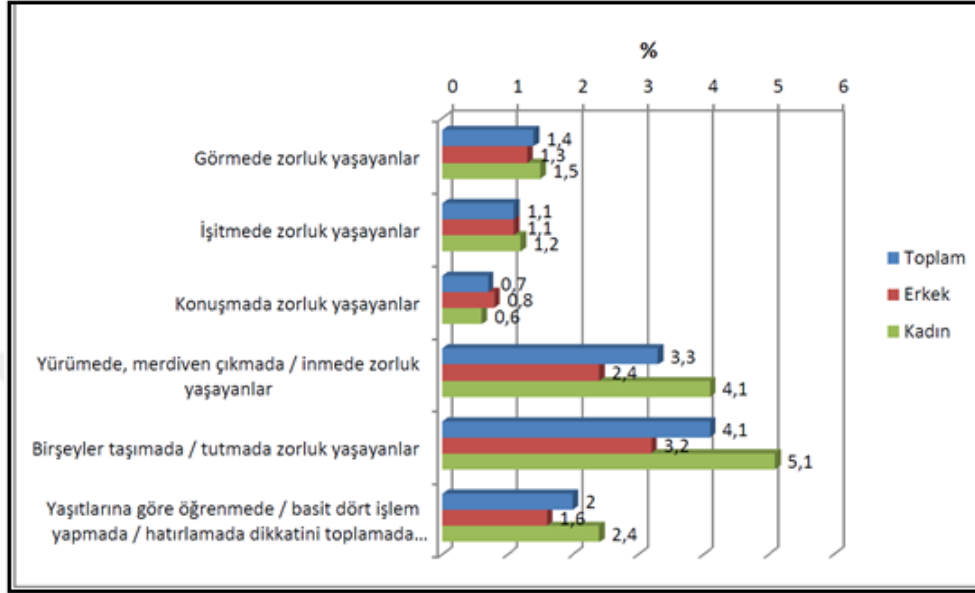
4.1.4. Süreğen Hastalık

Kişinin çalışma kapasitesi ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıklardır (kan hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, idrar yolları ve üreme yolları hastalıkları, cilt ve deri hastalıkları, kanserler, endokrin ve metabolik hastalıkları, sinir sistemi hastalıkları, HIV). (Özürlüler İdaresi Başkanlığı,2010)

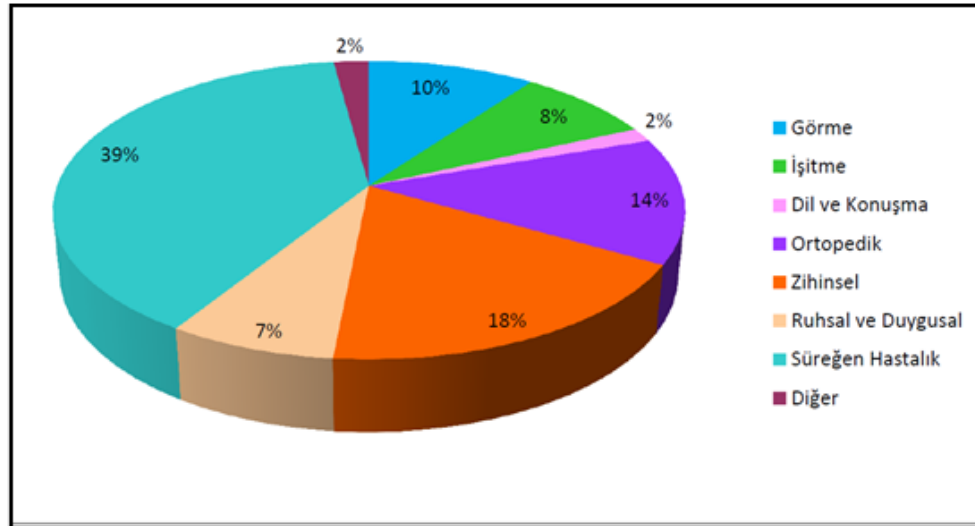
Süreğen hastalığı olan bireyler, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıkları sebebiyle eğitim öğretimde özel tedbirlere ihtiyaç duyulan kişilerdir. (Enç,1981.)

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne hazırlamış olan istatistiksel verilere göre, Türkiye'deki engelli nüfusunda, engelli sınıflandırmalarının yüzdelik dilimlerini gösterir tablo aşağıdadır.

Çizelge 4.1. Engel Grubu ve Cinsiyete Göre Engelli Nüfus Oranı Tablosu (EYHGM,2019.)

Çizelge 4.2. Veri Tabanında Kayıtlı ve Hayatta Olan Engellilerin Engel Gruplarına Göre Dağılımlarını Gösterir Tablo (EYHGM,2019.)

Engelli bireylere ait istatistiki verileri içeren tablolar incelendiğinde genel olarak kadın engelli bireylerin oranının erkek engelli birey oranından fazla olduğu görülmektedir. Öte yandan tüm nüfus içerisinde süregelen hastalığa sahip olan engelli birey toplam nüfusun %39'unu oluştururken zihinsel engelliler %18 ortopedik engelliler %14 görme engelliler %10 işitme engelliler %8 ruhsal ve duygusal engelliler %7 dil ve konuşma engelliler %2 lik dilimi oluşturmaktadır.

Bu bilgiler ışığında ülkemizde zihinsel ve ortopedik engelli bireylerin sayıca fazla olduğu çıkarımı yapılabilmektedir. Bu sebeple yapıları çevrede (binalarda, açık alanlarda vb.) erişilebilirlik konusunda yoğun olarak fiziksel engeli bulunan kullanıcılara yönelik düzenlemelerin olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.3. 6 Yaş Üzeri Engelli Bireylerin Eğitim Düzeylerine Ait Tablo (TÜİK,2010.)

Eğitim durumu [6 ve daha yukarı yaşlılar]	Toplam	Görme engelli Visual disability	İşitme engelli Hearing disability	Dil ve konuşma engelli Language and speech disability	Ortopedik engelli Orthopedic disability	Zihinsel engelli Intellectual disability	Ruhsal ve duygusal engelli Mental and emotional disability	Süregelen hastalık Chronic illness	Çoklu engellilik Multiple disability
Okur-yazar değil	41,8	32,1	31,8	33,8	28,4	57,5	24,0	32,2	48,5
Okur-yazar olup bir okul bitirmeyen	18,2	11,8	23,0	38,8	10,9	28,9	12,7	12,8	15,3
İlkokul	22,3	29,0	17,9	10,7	32,9	4,8	33,0	34,9	22,9
İlköğretim/ ortaokul ve dengi	10,3	12,5	18,4	11,0	13,4	8,2	15,2	10,2	8,0
Lise ve daha üstü	7,7	14,6	11,1	6,1	18,4	0,7	15,1	9,9	5,3

6 yaş üzeri engelli bireylerin eğitim düzeylerine ait istatistiki veriler içeren yukarıdaki tablo incelendiğinde ise; engelli bireylerin genel olarak ilkokuldan, ortaokula, ortaokuldan lise ve daha üstü eğitime devam etme yüzdelerinin azaldığı görülmektedir. Bu durumda engelli öğrenciler temel eğitim olan ilköğretim eğitimini tamamlayamadığından ya da zor şartlar altında tamamladığından bir üst eğitim seviyesine geçemediği ya da geçmediği çıkarımı yapılabilmektedir. Ayrıca

tablodaki verilerden engelli bireylerin okur-yazar olmayanlarının oranının azımsanamayacak düzeyde olduğu görülmektedir.

Yukarıda belirtilen tüm bu değerlendirmeler neticesinde bir sonraki bölümde açıklanacak olan herkes için erişilebilir/ulaşılabilirliğin ilköğretim eğitim yapılarında sağlanması; ülkemizde engelli bireylerin eğitim hayatına entegre edilebilmesini sağlayacaktır. Dolayısıyla da engelli bireyler arasında okur-yazar oranının önemli oranlarda yükseltecektir. Diğer taraftan erişilebilir okul yapılarının yapılması, engelli olmayan bireylerin engelli bireylerle tanışma ve kaynaşma imkanı sağlanması, farkındalık yaratması adına da önemli/öncelikli adımlardan biri olacaktır.

4.2. Mimaride Erişilebilirlik Kavramı

“Accessibility” kavramının sözlükte Türkçe karşılığı “erişilebilirlik, ulaşılabilirlik, kolay bulunabilme, yaklaşabilme, giriş imkanı” dır. Yapılar ve çevreleri kullanıcı temelli tasarım gerektiren ürünlerdir. Sosyal sorumlulukları gerçekleştirmek adına, dünyada bugün bütün insanlığın kullandığı ürünlerin tasarımında evrensellik, herkes için tasarım anlayışlarına eğilim vardır.

Oldukça yakın bir geçmişe sahip olan “erişilebilirlik” kavramı ve “tasarımın herkes için, yani toplumun herhangi bir kesimini dışlamadan yapılması” birbiriyle yakından ilişkili kavramlardır. Erişilebilirlik en yalın şekilde, “herkesin, istediği her yere/mekâna ulaşabilmesi ve burayı kullanabilmesi” biçiminde tanımlanabilir. (Gümüş, 2009.)

Erişilebilirlik kavramı, yaşanan mekânlara engelliler tarafından girilebilmesi, dolaşılabilmesi, kullanılabilmesini amaçlamaktadır. Yani mekânlarda engellilere uyarlanan düzenlemelerle onların da bulundukları ortamları kendilerine ait hissedebilmesi hedeflenmektedir. Dolayısıyla erişilebilirlik, bütün mekânların kullanılabilir olmaları gerektiğini kabul eden insan odaklı bir yaklaşımdır.

Şekil 4.3. Tekerlekli sandalye kullanıcısı bedensel engelli bireyin merdivenlere bakışı (Andersen Ross Url 4)

Dischinger, mekânsal erişilebilirliği, mekânlar arası ilişkiden çok kullanıcının mekânın fonksiyonunu, organizasyonunu ve mekânsal ilişkilerini anlaması ve aktivitelere dâhil olabilmesi olarak tanımlamıştır. (Dischinger ve diğ., 2009).

Aslında erişilebilirlik engelliye “önemlisin”, “bu mekanda isteniyorsun” ve “hoş geldin” gibi mesajlar veren ve onların yapılı çevreyi rahatlıkla, başkasının yardımı olmadan kullanmalarını sağlayan en önemli tasarım ilkelerindendir. (Lefebvre,2014.)

Erişilebilirlik kavramı ilk kez, çoğunluğu savaş gazisi öğrencilerin Amerika'nın Illinois Üniversitesi, Champaign ve Urbana ikiz kasabaları kampüsünde gerçekleştirilen deneysel rehabilitasyon eğitimi çalışmaları ile ortaya çıkmıştır. 1940'lı yılların sonunda fakülteye kayıt yaptıran engelli öğrencilerin çoğunluğunu savaş yaraları ile engelli duruma düşmüş kişiler oluşturmaktadır. Amerikan gaziler federasyonu ve benzeri kurumların destekleri ile sürdürülebilen çalışmalar

sonucunda Timothy Nugent'in yürüttüğü 'rehabilitasyon eğitimi' çalışması yankı uyandırmayı başarmıştır. Tim Nugent'ın bu çalışmasının temelinde: “tekerlekli sandalyeye bağımlı insanların da diğer insanların aldığı eğitim olanaklarına sahip olabilmesinin sağlanmasının gerekliliğine inancı ve ne kadar kötü bir sakatlığı olursa olsun engelli insanların, eğitim ve motivasyon ile kendi işlerini görebilecekleri duruma gelebilecekleri” ideali yatmaktadır. (Güngör,2007.)

Tim Nugent, 1959'dan 1961 yılına kadar süren çalışması sonucunda, Amerikan hükümetinin ve diğer ülkelerinde kendilerine adapte edecekleri ürününü oluşturmuştur. Amerikan standardı No: 117.1, binaların ve yapıların, fiziksel engelliler tarafından, erişilebilir ve kullanılabilir yapılması standartlarıdır. Bu ilk çalışma daha sonraları Amerika'da engelliler için toplumsal haklar yasasının ve Amerikan Engelliler Kanunu'nun oluşturulmasına öncülük edecek gelişmelerin başlangıcı olacaktır. Engelli hakları ile ilgili yasal düzenlemelerin ortaya çıkması ve son olarak da Amerikan Engelliler Yasasının (1990) da kabulü ile sonuçlanan süreçte, engelli vatandaşların haksızlıktan korunmasına yönelik yasalar, önemli bir dönüm noktasını oluşturmaktadır. Bu yasalar sayesinde, engellilerin toplumun genel yapısından ayrı düşmesine veya düşürülmesine karşı yasal engeller ortaya koyulmasına başlanmıştır. (Goldsmith, 1997.)

4.3. Ulaşılabilirlik Kavramı

Engelli ve engeli bulunmayan birey ayrımı yapılmaksızın kişilerin günlük yaşam rutinlerinde her türlü mekana ulaşabilmesi ve bu mekanları optimum düzeyde sorunsuz olarak kullanabilmesi büyük önem taşımaktadır. Herkes mekandan bağımsız ve eşit olarak faydalanma hakkına sahiptir.

Scherrer “Herhangi bir yetersizliği olan kişi, ulaşılabilirliği olan bir mekânda engelli değildir. Fakat sağlam bir kişi, ulaşılabilirliği olmayan bir mekânda engellidir”, diyerek mimari tasarımların ulaşılabilirlikle doğrudan ilişkisine dikkat çekmektedir. (Scherrer, 2001.)

Ulaşılabilirlik; “yaşamın tüm alanlarındaki hak ve hizmetlere ulaşabilmek ve bunlardan yararlanabilmek” anlamına gelmektedir. Bu kapsamda, ulaşılabilirlik, iki temel erişimi içermektedir:

- Fiziksel çevreye (mekana ve burada sunulan hizmetlere) ulaşabilmek
- Bilgi ve mesaja ulaşabilmek

Ulaşılabilirlik, temel bir insan hakkı olmasının yanında insanların sosyal, kültürel, sportif ve ekonomik faaliyetlere katılmalarını sağlar ki, esasen yapılı çevrenin amacı da budur. Yaşamda herkes eğitim görme, çalışma, sağlık olanaklarından faydalanma, sportif faaliyetlere katılma ve eğlenme konularında aynı hakka sahiptir. Tüm vatandaşlardan toplanan vergiler yoluyla oluşturulan yapılar, yollar, ulaşım araçları ve kentsel donatıların sadece sağlıklı insanların ihtiyacına göre düzenlenmesi adil ve çağdaş bir yaklaşım olmayıp, söz konusu tesislerden engelli engelsiz herkesin yararlanabilmesi sağlanmalıdır. Başlangıçta engellilerin ulaşılabilirliğinden hareketle yapılacak fiziksel çevre düzenlemeleri yalnızca engellilerin değil, aynı zamanda geçici olarak engeli olanlar, yaşlılar, hamileler, bebek arabalıları, çocuklar gibi hareket kısıtlılığına sahip bireyler olarak tanımlanan kişilerin de ulaşılabilirliğine ve toplumsal hayata katılımlarına hizmet edecektir. (Use, 2010.)

Şekil 4.4. Sağlıklı-Engelli Birey, Çocuk ve Hayvanların Dünyada Birlikte Yaşadıklarını Gösteren Soyut Çalışma (Url 5)

Hem bedensel hem de duyuşsal bozukluklar göz önüne alındığında, eğitim yapılarında engelli öğrencilerin karşılaşacağı çeşitli zorluklar bulunmaktadır. Eğitim yapılarında karşılaşılması muhtemel engeller şu şekildedir:

- Erişilebilir olmayan okul çevresi ve okul içi mekanlar
- Sınıf ve dolaşım alanlarında manevra sorunları
- Okul koridorlarında gezinme zorluğu
- Kapı, pencere, bilgilendirme/yönlendirme tabelaları, engelli tuvaleti ve tuvalet içerisindeki mekanizmaları etkin biçimde kullanamama sorunları.

Tüm bu zorluklar için üretilen çözümlerde, öğrencilerin ihtiyaçlarını en az yardımla ya da kendi kendine karşılayabilmesine odaklanılmalıdır.

Bu bağlamda okul tasarımında “evrensel tasarım” yaklaşımının kullanılması, okullara ulaşılmasını, anlaşılmasını ve kullanılmasını sağlamaktadır. Amaç, mümkün olan en geniş kapsamda, mümkün olan en bağımsız ve doğal şekilde, uyarlama, değiştirme, yardımcı cihazlar veya özel çözümler gerektirmeden kullanıcıların okulları kullanabilmesi esasıdır.

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR

5.1. Mevzuatta Engelliler

Devletler insan hakları gereği, mevzuatlar düzenleyerek, engelli bireylerin birçok konuda negatif ayrımcılık yaşamaması için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Bu bağlamda engelli çocukların eğitime ulaşımı, yeterli sayıda öğretmen yetiştirilmesi, okulların erişilebilir fiziksel özelliklerde yapılması ve özel eğitim desteği sağlanması konularında yükümlülük sahibi devletler mevzuatlar hazırlamaktadır.

Bu bölümde engelli çocukların eğitim alma hakkına dair uluslararası ve ulusal kanunlar, yönetmelikler, sözleşmeler, bildiriler, kararlar ve toplantılar kronolojik bir sırayla incelenmiştir.

5.1.1. Uluslararası Mevzuatta Engelliler

Uluslararası mevzuatlar eğitim hakkı bağlamında incelendiğinde; engelli çocukların engelsiz olan çocuklarla birlikte eğitim kurumlarından eğitim alması ilke olarak benimsenmiştir. Engelli çocukların gereken engelli durumlarda ise özel eğitim kurumlarında eğitim alabileceği hususlar da bulunmaktadır. Ayrıca, hem özel hem de genel eğitim kurumlarında engelli öğrencilerin tüm ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için gereken önlemlerin alınması ve gereken düzenlemelerin bu doğrultuda yapılması uluslararası mevzuatlarda detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

5.1.1.1. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesi

Çocukların erişkinden farklı fiziksel, fizyolojik, davranış ve psikolojik özellikleri olduğu, sürekli büyüme ve gelişme gösterdiği bilincinin yerleşmesi, çocukların bakımının bir toplum sorunu olduğu ve bilimsel yaklaşımlarla herkesin bu sorumluluğu yüklenmesi gerektiği düşüncesi 20 Kasım 1959'da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda "Çocuk Hakları Bildirgesi" ile kabul edilmiştir. On maddeden oluşan bildirgenin 5. maddesine göre "Fiziksel, zihinsel ya da sosyal

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

bakımdan özürlü çocuğa gerekli tedavi, eğitim ve bakım sağlanmalıdır.” hükmü bulunmaktadır. (Url-6)

5.1.1.2. Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Bildirisi

Birleşmiş Milletler tarafından çıkarılan ve engelli haklarını uluslararası platforma taşıyan ilk uluslararası belgelerden olan 9 Aralık 1975 tarih ve 3447 no’lu Engelli Hakları Bildirisi, doğrudan engellilere yönelik bir belgedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nun 13 maddeden oluşan bildirisindeki maddelerle engellilerin haklarının korunması için hem ulusal hem de uluslararası tedbirlerin alınmasını istenmektedir. Eğitim hakkı başta olmak üzere; Protez ve ortopedik uygulamalar, tıbbi ve sosyal rehabilitasyon çalışmaları, eğitim, mesleki eğitim, staj ve rehabilitasyon, yardım, istişare, plasman hizmetleri, engelli kişinin kabiliyet ve maharetlerini en yüksek düzeye çıkaracak ve onların sosyal beraberliğini hızlandıracak diğer bütün faaliyetler bildirgenin altıncı maddesinin kapsamına girmektedir. (Url-7)

5.1.1.3. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilmiştir. Taraf Devletler, bu Sözleşme’de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler. Sözleşmenin 23. maddesinde, "engelli çocukların saygınlıkları ve kişiliklerinin korunması, bakımları ile anlaşmaya taraf devletlerin yapacağı bilgi alış verisi” ile ilgili hükümler yer almaktadır. (Url 8)

5.1.1.4. AGİT - Moskova İnsani Boyut Toplantısı

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Moskova İnsani Boyut Konferansı Belgesi, 3 Ekim 1991 tarihinde kabul edilmiştir.

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

Toplantının amacı katılımcı devletlerin, insan haklarına, temel özgürlüklere, demokrasiye ve hukuk devletine ilişkin verilerin uluslararası ilgi konusu olduğunun, bu haklara ve özgürlüklere saygı gösterilmesinin öneminin vurgulanmasıdır.

Toplantıda; engellilerin insan haklarının korunmasını temin etmeye, toplumlarının yaşamına tam katılımlarını temin edecek fırsat eşitliği için adımlar atmaya, kendilerini ilgilendiren alanlarda karar almaya uygun katılımlarını geliştirmeye, engellilerin, mesleksel ve sosyal rehabilitasyonu için sosyal hizmetlilerin hizmetlerini ve öğretimlerini teşvik etmeye, kamu binalarına ve hizmetlerine, konutlara, ulaşım araçlarına ve kültürel ve örgütlenme etkinliklerinden yararlanabilmeleri için elverişli koşulları teşvik etmeye karar verilmiştir. (Url 9)

5.1.1.5. Avrupa Topluluğu'nun İlgili Kararları

Avrupa Topluluğu engelli haklarına ve özellikle ayrımcılıkla mücadelede büyük önem vermektedir. Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde 5 Mayıs 2003 tarihinde yayımlanan Avrupa Komisyonu'nun aldığı bu kararlardan 8.si; "Engelli öğrencilerin eğitim ve öğretiminde fırsat eşitliğidir." (Council Resolution,2003.)

5.1.1.6. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme

Sözleşme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 13 Aralık 2006 tarihli ve A/RES/61/106 tarihli kararıyla kabul edilmiş ve 3 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye, Sözleşmeyi 30 Mart 2007 tarihinde imzalamıştır. Sözleşmenin amacı, engellilerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmektir.

Milletler arası bu sözleşmenin eğitim başlıklı 24. maddesine göre;

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

1. Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir:
 - (a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi,
 - (b) Engellilerin, kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması,
 - (c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması.
2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar:
 - (a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır;
 - (b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir;
 - (c) Bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalıdır;
 - (d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalıdır;
 - (e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır.
3. Taraf Devletler engellilerin toplumun eşit üyeleri olarak eğitime tam ve eşit katılımlarını kolaylaştırmak için yaşamı ve sosyal gelişim becerilerini

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

öğrenmelerini sağlar. Taraf Devletler bu amaçla aşağıda belirtilen tedbirleri alır:

- (a) Braille ve diğer biçimlerdeki yazıların okunmasının öğrenilmesi, beden dilinin ve alternatif iletişim araçları ve biçimleri ile yeni çevreye alışma ve bu çevrede hareket etme becerilerinin öğrenilmesi, akran desteği ve rehberlik hizmetlerinin kolaylaştırılması;
 - (b) İşaret dilinin öğrenilmesine, işitme ve konuşma engellilerin dilsel kimliğinin gelişimine yardımcı olunması;
 - (c) Görme, işitme veya hem görme hem işitme-konuşma engellilerin özellikle çocukların eğitiminin en uygun dille, iletişim araç ve biçimleriyle, onların akademik ve sosyal gelişimini artırıcı ortamlarda sunulmasının sağlanması.
4. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçmesini sağlamak için, engelli olanlar dahil olmak üzere, işaret dilini ve Braille alfabesini bilen öğretmenlerin işe alınması ve eğitimin her düzeyinde çalışan uzmanların ve personelin eğitimi için uygun tedbirleri alır. Söz konusu eğitim engelliliğe ilişkin bilincin artırılmasını, alternatif iletişim araç ve biçimleri ile destekleyici eğitim tekniklerinin ve materyallerinin kullanılmasını içermelidir.
5. Taraf Devletler engellilerin genel yüksekokul eğitime, mesleki eğitime, erişkin eğitime ve ömür boyu süren eğitime ayrımcılığa uğramaksızın diğer bireylerle eşit koşullar altında erişimini sağlar. Taraf Devletler bu amaçla engellilerin ihtiyaçlarına uygun makul düzenlemelerin yapılmasını temin eder. ” hükümleri bulunmaktadır. (Url 10)

5.1.2. Ulusal Mevzuatta Engelliler

Çağdaş ülkelerde, engelli bireylerin hayatın her yönüne eşit katılım imkânı için engelli hakları yasal düzenlemelerle güvence altına alınmaktadır. Engelli bireylerin mümkün olduğunca bağımsızlaşmalarında ve toplumsal yaşamın tüm

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

alanlarına katılabilecek düzeyde gelişimlerinin sağlanmasında, eğitim önemli bir role sahiptir.

Ülkemiz açısından engellilere yönelik uygulamalar için politika belirleme, yasal mevzuatı ve kurumsal yapıyı oluşturma faaliyetlerinin 1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren yoğunlaştığını görülmektedir. 1997 yılında Engelliler İdaresi Başkanlığı'nın kurulması, 1999 yılında "Engelliler Şurasının toplanması ve 2005 yılında "Engelliler Kanunu" ile yasal düzenlemenin yapılması engelli haklarının temelini oluşturmaktadır. Mevzuatımızda engelli haklarına yönelik birçok düzenleme bulunmaktadır. Bu bölümde ülkemizdeki mevzuatlarda engellilerin eğitimi ile ilişkili maddelere yer verilecektir.

5.1.2.1. 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu

İlköğretim ve Eğitim Kanunu 5 Ocak 1961 tarihinde kabul edilmiştir. Kanunda ilköğretim ve eğitim ile ilgili temel bilgiler ve açıklamalar bulunmaktadır. 222 sayılı Kanun'un 12. maddesine göre, "Mecburi ilköğrenim çağında bulundukları halde zihnen, bedenen, ruhen ve sosyal bakımdan engelli olan çocukların özel eğitim ve öğretim görmeleri sağlanır". Eğitim kanununda bulunan bu madde engellilerin eğitiminin önemini vurgulanmaktadır. (Url 11)

5.1.2.2. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu

Milli Eğitim Temel Kanunu 14 Haziran 1973 tarihinde kabul edilmiştir. Kanunun genel amacı Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

Kanun'un 4. maddesine göre, "Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz." (Url 12)

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

5.1.2.3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 18 Ekim 1982 tarihinde kabul edilmiştir. Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen anayasadır. Devletin işleyişi, yönetimi ve mevcudiyeti ile ilgili detayları içermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 1982 yılında kabul edilmiştir. Anayasanın 42. maddesine göre, “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.” Bu madde engellilerin eğitim gereksinimlerinin karşılanması için hukuki bir dayanak oluşturmaktadır. (Url 13)

5.1.2.4. 3194 Sayılı İmar Kanunu

İmar Kanunu 3 Mayıs 1985 tarihinde kabul edilmiştir. Bu Kanun, yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.

İmar Kanunu’nun Ek 1. maddesine göre; “Fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, imar planları ile kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda, Türk Standartları Enstitüsünün ilgili standardına uyulması zorunludur.” (Url 14)

İmar Kanunu fiziksel düzenlemelerin en baştan, yani plan aşamasında yapılmasını öngörmektedir. Engellilerin hem sosyal yasama katılmaları hem de okullarına, işyerlerine kolayca gidebilmelerinin tek ve vazgeçilemez şartı, fiziksel düzenlemelerin gereken seviyede yapılmış olmasıdır. Fiziksel düzenlemelerle ilgili olan önemli bir husus da bu düzenlemelerin Türk Standartları Enstitüsünün belirttiği standartlara uygun olmasıdır.

5.1.2.5. Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 30 Mayıs 1997 tarihinde kabul edilmiştir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı, özel eğitim gerektiren bireylerin, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

doğrultusun da, genel ve mesleki eğitim görme haklarını kullanabilmelerini sağlamaya yönelik esasları düzenlemektir.

Kararnamenin 18. maddesinde; “Durumları ayrı bir okulda özel eğitim gerektiren bireyler için engellilik durumu ve özelliklerine uygun gündüzlü veya yatılı özel eğitim okulları açılır. Birden fazla engelliliği bulunan öğrenciler için özel eğitim okullarında özel eğitim sınıfları açılabilir” hükmü bulunmaktadır. Bu madde engelli öğrencilerin özel eğitim okullarında eğitim görmesine yöneliktir. Aynı kararnamenin 20. maddesinde ise; “Durumları normal akranları ile birlikte eğitim görmeye uygun olan özel eğitim gerektiren bireyler, eğitim ve öğretimlerini resmi ve özel okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında sürdürürler. Bu okullarda özel eğitim gerektiren bireylere özel eğitim desteği sağlamak üzere yardımcı derslikler oluşturulur, özel araç-gereç ile eğitim materyalleri sağlanır ve diğer özel tedbirler alınır. Durumları ayrı bir sınıfta eğitilmeyi gerektiren öğrenciler için engellilik durumu ve özelliklerine göre okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında özel eğitim sınıfları açılır.” hükmü bulunmaktadır. Bu hüküm ise engelli ve sağlıklı öğrencilerin karma eğitimi ile ilgilidir. (Url 15)

5.1.2.6. 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu

Türk Medeni Kanunu 22 Kasım 2001 tarihinde kabul edilmiştir. Türkiye’de medeni hukuk alanına ilişkin kuralları içeren başlıca kanundur. Türk Medeni Kanunu’nun 340. maddesine göre ise; “Ana ve baba çocuğa, özellikle bedensel ve zihinsel engelli olanlara, yetenek ve eğilimlerine uygun düşecek ölçüde, genel ve mesleki bir eğitim sağlarlar. ” (Url 16)

5.1.2.7. 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun

Engelliler Hakkında Kanun 1 Temmuz 2005 tarihinde kabul edilmiştir. Kanunun amacı; engellilerin temel hak ve özgürlüklerden faydalanmasını teşvik ve temin ederek ve doğuştan sahip oldukları onura saygıyı güçlendirerek toplumsal hayata diğer bireylerle eşit koşullarda tam ve etkin katılımlarının sağlanması ve

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

engelliliği önleyici tedbirlerin alınması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamaktır. 5378 sayılı Kanun bütün engelliler ve engelli hakları için önem arz etmektedir. Buna karşılık tüm maddeler içerisinde en önemli olanı Geçici 2. Maddedir. Bu maddeye göre: “Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürliülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir.” denmektedir. Bu maddede yer alan kamu kurum ve kuruluşları eğitim yapılarını da kapsadığından engellilerin eğitim hakkına erişilebilirliğinin bu kanun aracılığıyla artması öngörülmektedir.

Aynı kanunun 15. maddesi de engellilerin eğitim hakkını açıklamaktadır. Bu maddeye göre; “Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır. Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir. Örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dâhil edilmesi için gerekli tedbirler alınır. Üniversite öğrencilerinden engelli olanların öğrenime etkin katılımlarını sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda, yükseköğretim kurumları bünyesinde, engellilere uygun araç-gereç ve ders materyallerinin, uygun eğitim, araştırma ve barınma ortamlarının temini ile eğitim süreçlerinde yaşadıkları sorunların çözümü gibi konularda çalışma yapmak üzere Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezleri kurulur. Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir. İşitme engellilerin eğitim ve iletişimlerinin sağlanması amacıyla Türk işaret dili sistemi oluşturulur. Bu sistemin oluşturulmasına, geliştirilmesine ve uygulanmasına yönelik çalışmaların esas ve

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

usulleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının koordinatörlüğünde, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türk Dil Kurumu Başkanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Engellilerin her türlü eğitim, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma yazılı, sesli, elektronik kitap; alt yazılı, işaret dili tercümeli ve sesli betimlemeli film ve benzeri materyal temin edilmesine ilişkin gerekli işlemler Millî Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürütülür.” (Url 17)

5.1.2.8. Başbakanlık Talimatı

12.08.2008 tarihli Başbakanlık talimatında, “Yapılı çevredeki uygulamaların standartlara uygun olmadığına değinilerek yeni yapılaşma alanlarında veya yeniden düzenleme yapılan alanlarda ve kamu binalarının veya kamunun kullanımına tahsis edilmiş bulunan diğer yapılarda, mevzuata uygun şekilde düzenlemelerin yapılması için gereken önlemlerin alınması zorunluluğu” bulunmaktadır. (Url 18)

5.1.2.9. 2011/56 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Genelgesi

Erişilebilirlik uygulamaları ile ilgili valiliklere gönderilmiş olan genelgede; “Engelli öğrencilerin diğer öğrencilerle birlikte eğitim-öğretimlerini sürdürebilmeleri için yeni yapılacak okul binalarında alınması gereken önlemler duyurulmuş, önceden yapılanların zemin katlarında fiziksel engelli öğrenciler için uygun eğitim ortamı hazırlanmasının hedeflenmesi ve imkânlar ölçüsünde bu hedeflerin gerçekleştirilmesine çalışılması gerektiği ve bu çerçevede 5378 sayılı Kanun hükümlerinin öncelikle uygulanması” istenmiştir.

5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanunun geçici 2. maddesinde yer alan 7 yıllık sürenin 2012 yılında sona eriyor olması nedeniyle aşağıdaki tedbirlerin alınması gerekmektedir;

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

1. Engellilerin erişimine ilişkin düzenleme çalışmalarında öncelikle mevcut durum tespit edilecektir. Tespit edilen mevcut durum ile ilgili bilgiler okulların/kurumların bağlı bulundukları merkez teşkilatı birimleri ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün orgm@meb.gov.tr e-posta adresine gönderilecektir.
2. Erişime ilişkin düzenlemelerden il imkânları ile azami ölçüde yapılabilecekler belirlenecek, Kanunda belirtilen süre dolmadan eksiklikler tamamlanacaktır.
3. İl imkânlarıyla yapılamayan ulaşılabilirlik ile ilgili düzenlemeler için okul ve kurumlar, bağlı bulundukları Genel Müdürlüklerin onarım ödeneklerini kullanacaklardır.
4. İlköğretim kurumları, 2012 yılı yatırım programlarında 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 76. maddesine göre oluşan bütçe ödeneklerini erişilebilirlik düzenlemeleriyle ilgili iş ve işlemler için kullanabilecektir.
5. Ulaşılabilirlikle ilgili düzenlemelerde, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 6. maddesinin (a) bendinde mecburi sayılan özel eğitim okul ve kurumları ile bünyesinde özel eğitim sınıfı ve kaynaştırma öğrencisi bulunan okullara öncelik verilecektir. (Url 19)

5.1.2.10. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği

20.07.2013 tarihli Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme yönetmeliği ile “Umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarının erişilebilirlik izleme ve denetleme formlarında yer alan hususların yerinde ve konu ile ilgili dokümanlar aracılığıyla yapılan incelemeler sonucu standartlara uygunluk durumunun belirlenmesi” amaçlanmıştır. (Url 18)

2013 yılında yayımlanarak yürürlüğe giren ve 2016 yılında revize edilen Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği gereği illerde valilikler bünyesinde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme komisyonları, umuma açık hizmet

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapmak üzere kurulmuştur. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarınca 2018 yılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Planı kapsamında 7.225 bina, açık alan ve toplu taşıma aracı denetlenmiştir. Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından 2018 yılı içerisinde gerçekleştirilen denetimlerin %58'i binalar, %27'si toplu taşıma araçları ve %15'i açık alanlar için gerçekleştirilmiştir.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğinin 15 inci maddesine göre; Yerinde incelemeler sonucu uygunluğu belirlenen umuma açık hizmet veren her türlü yapı, açık alan ve toplu taşıma araçları için erişilebilirlik kararı verilir ve komisyonca uygunluğu belirlenenlere valilik tarafından erişilebilirlik belgesi verilir. 2014-2018 yılları arasında 240'ı bina, 9'u açık alan ve 306'sı toplu taşıma aracına olmak üzere toplam 555 “Erişilebilirlik Belgesi” düzenlenmiştir. Sadece 2018 yılı içerisinde verilen belge sayısı 301'dir.(EYHGM., 2019.)

Tüm mevzuatımızda engelli bireylerin eğitimleri ile ilgili pek çok hüküm bulunsa dahi, yapılan çalışmalarda tüm bu mevzuat hükümlerinin yeterince dikkate alınmadığı, engellilerin var olan engeller nedeniyle yaşadıkları güçlükleri her fırsatta dile getirmelerinden anlaşılmaktadır. Hem mevcut yapıları çevrede ve hem de yeni yapılacak olan eğitim yapılarının tasarımlarında engellilerin için eğitim hakkının daha ulaşılabilir olması açısından mevzuat hükümlerinin dikkate alınması gerekmektedir. Erişilebilirliği arttırabilmek adına gereken teşvikin sağlanması, mevzuatlar çerçevesinde gerekli düzenleme ve kontrollerin yapılması önem arz etmektedir.

Bu bağlamda bir sonraki bölümde erişilebilir tasarımlar yapılabilmesi adına uluslararası ve ulusal mevzuatlar aracılığıyla tanımlanan engelli standartları incelenecektir.

5.2. Engelli Standartları

5.2.1. Uluslararası Standartlar

Çalışmanın bu bölümünde Amerika, Birleşmiş Milletler ve Japonya'ya ait engelli erişilebilirlik standartları incelenmiştir. Yapılan literatür araştırması sonucu belirtilen ülkelere ait standartların seçilerek incelenmesindeki etken; bu standartların engellilerin erişilebilirliği konusunda hem en kapsamlı standartlar olması hem de bu standartları ulusal standartların oluşturulmasında referans olarak kullanmamızdandır.

Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın engellilere yönelik en kapsamlı yasa ve standartlara sahip ülkesidir.

- Amerika standartları, ADA Standards for Accessible Design 2010 (ADA,2010.)

Birleşmiş Milletler kuruluş amacında herkes için eşitlik ilkesini benimsediğinden engelli bireylerin ayırım olmadan erişilebilirliğinin sağlanması için BM bünyesinde engelliler ile ilgili birçok standart bulunmaktadır.

- Birleşmiş Milletler standartları, Accessibility for the Disabled A Design Manual for a Barrier Free Environment (UN, 2004)

Japonya Dünyada nüfus olarak en kalabalık ülkeler sıralamasında üst sıralardadır. Ülkelerde engelli kullanıcı sayısı nüfus ile doğru orantılı olduğundan Japonya'da erişilebilirlik de bu bağlamda oldukça önem arz etmektedir. Ayrıca ülke, teknoloji olarak dünyadaki birçok ülkeden ileride olduğundan, erişilebilirlik ile ilgili standart ve düzenlemelerinde teknolojinin ön planda olduğu görülmektedir.

- Japonya standartları, 「高齢者、障害者等の円滑な移動等に配慮した建築設計標準（平成28年度）(Url 20)

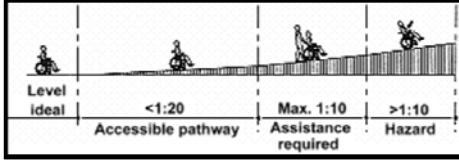
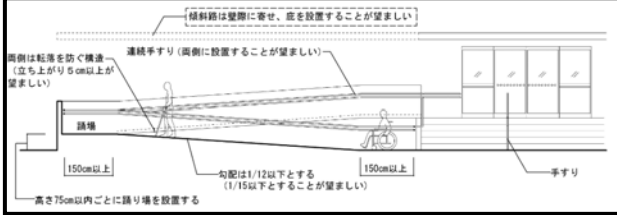
5.2.1.1. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşım

Çizelge 5.1. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşıma Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları			Yürüme yüzeylerinin net genişliği minimum 915 mm olmalıdır. Manevra alanı minimum 1525 mm çapında olmalıdır.
Birleşmiş Milletler Standartları			İşaretlemeler en az 2.00 m yüksekliğe monte edilmelidir. Zemin Yüzeyi malzemesi kaymaz olmalıdır.
Japonya Standartları			Yüzey ıslak halde kaymaz olmalıdır. Koridor genişliği minimum 180 cm olmalıdır. Tekerekli sandalye kullanıcılarının dümdüz gidip dönebilecekleri şekilde, bazı yerlerde 140 cm kare veya daha fazla yatay bir alan olmalıdır.

5.2.1.2. Rampalar

Çizelge 5.2. Rampalara Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları	Rampa genişliği minimum 915 mm olmalıdır. Rampanın başlangıç ve bitiminde en az 1500 mm düz bir yüzey olmalıdır. 1:10'dan daha dik ama 1: 8'den daha dik değil 3 inç (75 mm) 1:12'den daha dik ama 1:10'dan daha dik değil 6 inç (150 mm) (1:8'den daha dik eğim yasaktır.)																							
Birleşmiş Milletler Standartları	<table><tr><th>Maksimum eğim</th><th>Maksimum uzunluk</th><th>Maksimum artış</th></tr><tr><td>1:20, yani% 5</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>1:16, yani% 6</td><td>8 m</td><td>0.50 m</td></tr><tr><td>1:14, yani% 7</td><td>5 m</td><td>0.35 m</td></tr><tr><td>1:12, yani% 8</td><td>2 m</td><td>0.15 m</td></tr><tr><td>1:10, yani% 10</td><td>1.25 m</td><td>0.12 m</td></tr><tr><td>1:08, % 12</td><td>0.5 m</td><td>0.06 m</td></tr></table>	Maksimum eğim	Maksimum uzunluk	Maksimum artış	1:20, yani% 5	-	-	1:16, yani% 6	8 m	0.50 m	1:14, yani% 7	5 m	0.35 m	1:12, yani% 8	2 m	0.15 m	1:10, yani% 10	1.25 m	0.12 m	1:08, % 12	0.5 m	0.06 m		Rampa konumu açıkça görülebilir olmalıdır. Rampaya tabela ile yönlendirme yapılmalıdır. Genişlik kullanım durumuna ve eğime göre değişebilir ancak, minimum rampa genişliği 0.90 m olmalıdır. Tavsiye edilen maksimum rampa eğimi 1:20' dir.
Maksimum eğim	Maksimum uzunluk	Maksimum artış																						
1:20, yani% 5	-	-																						
1:16, yani% 6	8 m	0.50 m																						
1:14, yani% 7	5 m	0.35 m																						
1:12, yani% 8	2 m	0.15 m																						
1:10, yani% 10	1.25 m	0.12 m																						
1:08, % 12	0.5 m	0.06 m																						
Japonya Standartları																								
	Rampa genişliği tercihen 120 cm olmalıdır.Eğim maksimum 1:12 olmalıdır.1:10 eğim kullanıcıların tek başına rampayı kullanmalarına engeldir.1:12den fazla eğimlerde rampanın her 2 tarafında korkuluk zorunludur.																							

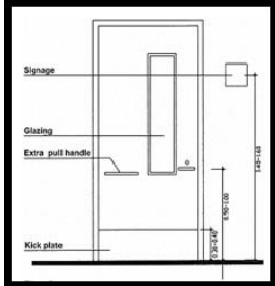
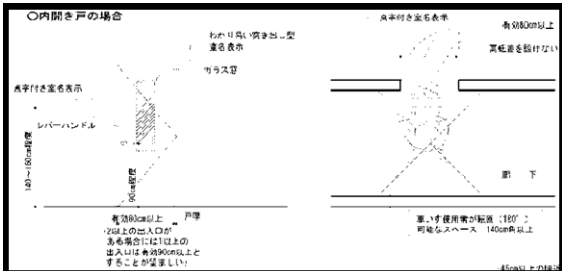
5.2.1.3. Küpeşteler

Çizelge 5.3. Küpeştelere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları				Küpeşteler zeminden 865 mm ile 965 mm arasında olmalıdır.çocuklar için tasarlanmış küpeşte ise maksimum 710 mm yüksekliğinde olmalıdır. Küpeşte, merdiven ve rampalarda başlangıç ve bitişten itibaren en az 305 mm uzatılmalıdır.Dairesel kesitli küpeşte çapı en az 32 mm en fazla 51 mm olmalıdır. Dairesel olmayan enine kesitli küpeşte de kavrama yüzeyi en az 100 mm en fazla 160 mm ve boyut olarak 57 mm olmalıdır.
Birleşmiş Milletler Standartları				Küpeşteler zeminden 0.85 m ile 0.95 m yükseklikleri arasında olmalıdır.0.70-0.75 m arasında 2. küpeşte,0.60 m de ise 3. küpeşte monte edilmelidir.
Japonya Standartları				Küpeşteler zeminden 75 cm ile 85 cm yükseklikleri arasında olmalıdır.İkinci küpeşte 60-65 cm arasında olmalıdır.- Küpeşte, merdiven ve rampadan 45 cm sonra bitmeli ve başlamalıdır. Küpeşte dairesel kesitli(tutuşu kolay)tercih edilmeli ve çapı 3-4 cm arasında olmalıdır.

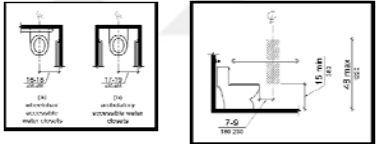
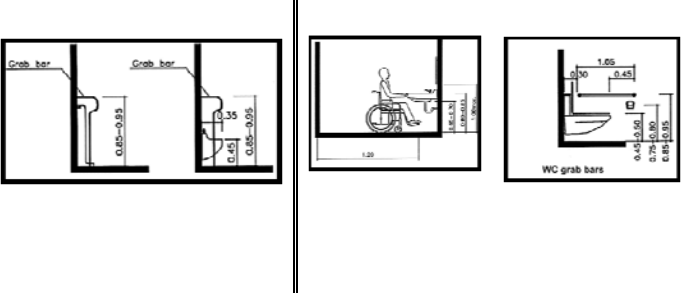
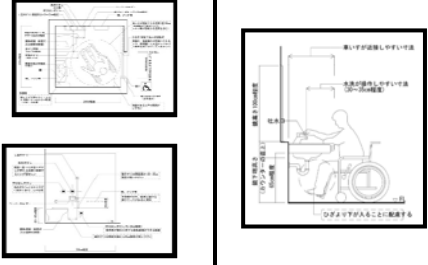
5.2.1.4. Kapılar

Çizelge 5.4. Kapılara Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları	Kapı açıklıkları net minimum 815 mm olmalıdır. Eşikler en fazla 13 mm olmalıdır.	
Birleşmiş Milletler Standartları		Kapı açıklıkları minimum 800 mm olmalıdır.Kulplar kilitler tek elle kolayca kavranabilir olmalıdır.Eşikler 20 mm'den fazla olmamalıdır.Cam kapılarda 1.40 m ile 1.60 m arasında renkli bant olmalıdır. Oda numarası vb bilgilendirmeler 1.40 m ile 1.60 m arasında bulunmalıdır.Kapılar fazla çaba göstermeden açılabilmelidir.
Japonya Standartları		Minimum geçiş genişliği 80 cm olmalıdır.Kapı kulpları kavrama gerektirecek biçimde topuz vb. Yerine çubuk şeklinde olmalıdır. Otomatik kapılar tercih edilmelidir.Kapılarda eşik olmamalıdır. Kapı bilgilendirici isimlikler 140-160 cm yüksekliğe monte edilmelidir. Bilgilendirmelerde Braille ve kabartmalı harfler kullanılmalıdır.

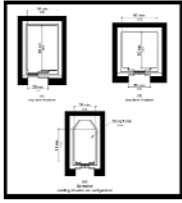
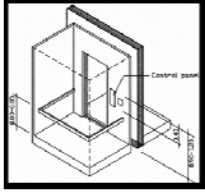
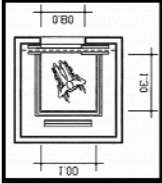
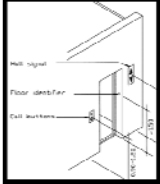
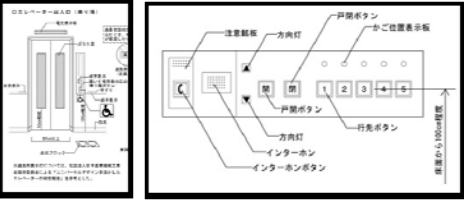
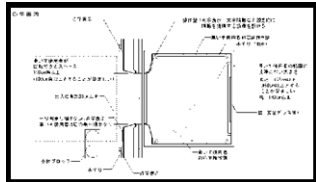
5.2.1.5. Engelli Tuvaleti

Çizelge 5.5. Engelli Tuvaletlerine Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları		Manevra alanı minimum 1525 mm çapında olmalıdır. Lavabolar tekerlekli sandalye ile uyumlu, diz boşluklu olmalıdır. Lavaboların ön yüzeyleri zeminden 865 mm yükseklikte olmalıdır. Musluklar kolay kullanılabilir olmalıdır. Otomatik musluklar en az 10 sn açık kalmalıdır. Ayna alt yüzeyi maksimum 1015 mm, klozetin yerden yüksekliği ise 280-430 mm arasında olmalıdır. Tuvalet kağıdı dağıtıcıları klozetin önünden en az 180 mm en fazla 230 mm uzaklıkta olmalıdır
Birleşmiş Milletler Standartları		Tekerlekli sandalyenin tam dönüşlü manevra yapması için tuvaletin içinde 1.50 m çapında alan olmalıdır. Tutunma çubuklarının yerden yüksekliği 0.85-0.95 m arasında olmalıdır. Klozetin orta noktası ile duvar arasındaki kavrama çubuğu 0.45-0.50 m arasında olmalıdır. Tuvaletlerde alarm sistemi olmalıdır. Koltukta otururken ulaşılacak bir konumda bir çağrı düğmesi olmalıdır. Bu aparat yan duvarda, zeminin devrildiği zaman ulaşabileceği alçak bir konumda olmalıdır. Musluklar kolayca kullanılabilir olmalıdır. Aynaların alt kenarları zeminden en fazla 1 m yükseklikte olmalıdır. Klozet yüksekliği zeminden 0.45-0.50 m arasında olmalıdır. Tuvalet kağıtlığı klozetten ve lavabodan ulaşılır biçimde ve 0.50-1.20 m uzaklıkta olmalıdır
Japonya Standartları		Tuvalet 200x200 cm genişliğinde olmalıdır. Tuvaletin içinde 150 cm çapında manevra alanı, boşluk bulunmalıdır. Duvar tarafındaki yatay tutunma çubuğu klozetin 20-25 cm yüksekliğinde olmalıdır. Duvar olmayan tarafta da hareketli tutunma çubuğu olmalıdır. Tuvaletlerde alarm sistemi olmalıdır. Koltukta otururken ulaşılacak bir konumda bir çağrı düğmesi olmalıdır. Bu aparat yan duvarda, zeminin devrildiği zaman ulaşabileceği alçak bir konumda olmalıdır. -Musluklar kolları kolay kullanılabilir olmalıdır. Aynanın, lavabonun alt ucuna kadar mümkün olduğunca yakın olmalı ve en az 100 cm yükseklikte sahip olmalıdır. -Tuvalet kağıtlığı klozetten kolay ulaşılabilir olmalıdır. Musluğun konumu, tekerlekli sandalye kullananların kullanımıyla ilgili lavabonun ön kenarından yaklaşık 30 ila 35 cm olmalıdır. Klozet oturma yüksekliği, kapaksız yaklaşık 40 ila 45 cm olmalıdır.

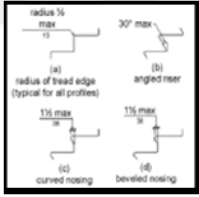
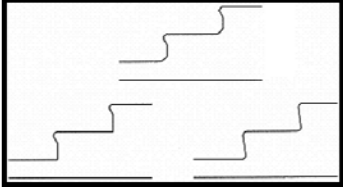
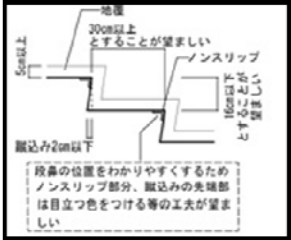
5.2.1.6. Asansörler

Çizelge 5.6. Asansörlere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları		Kapılar en az 20 saniye açık kalacak özellikte olmalıdır. Asansör düğmeleri dokunsal karakterleri ve Braille harfleri ile tanımlanacaktır. Asansörde görünür sinyal sistemi bulunmalıdır. Asansörde sesli sinyal sistemi bulunmalıdır. Kapı açıklığı en az 91 cm olmalıdır. Kontrol düğmeleri maksimum 1350mm yüksekliğinde olmalıdır. Kabinde 3 yönde yerden 0.80 -0.85 m'ye monte edilmiş trabzan bulunmalıdır.
Birleşmiş Milletler Standartları	 	Kapı açık kalma aralığı 5 saniyeden az olmamalıdır. Asansör içerisindeki düğmelerin üzerindeki sayılar kabartmalı ve ya Braille olmalıdır. Asansörde işitme engelliler için ışıklı uyarılar olmalıdır. Asansörde görme engelliler için sesli uyarılar olmalıdır. Kapı açıklığı 0.80 m'den az olmamalıdır. Asgari boyut 1.00 mx1.30 m olmalıdır. Kontrol paneli zeminden 0.90 -1.20 m arasında monte edilmelidir.
Japonya Standartları	 	Asansör içerisi ve dışarısında Braille harfler kullanılmalıdır. Kabin içinde ve dışında işitme engellilere yönelik görsel ve sesli uyarı sistemi olmalıdır. Asansör kapısı, minimum 80 cm tercihen 90 cm, asansör kabininin genişliği minimum 140-160cm, derinliği ise 135 cm olmalıdır. Kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 100 cm olmalıdır. Kabin içerisinde 75-85 cm arasında kolay kavranabilir küpeşte olmalıdır.

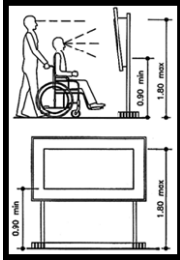
5.2.1.7. Merdivenler

Çizelge 5.7. Merdivenlere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları		Basamak genişlikleri en az 280 mm olmalıdır. Rıhtlar minimum 100 mm maximum 180 mm olmalıdır. Dışın ön kenarındaki eğrilik yarıçapı maksimum 13 mm olmalıdır.
Birleşmiş Milletler Standartları		İç mekan merdivenlerindeki basamak genişlikleri 0.28- 0.35 m. dış mekanlarda ise 0.30 m olmalıdır. İç mekan merdivenlerindeki rıhtlar 0.12-0.18 m, dış mekanlarda ise 0.15 m olmalıdır. Basamak burunları düz veya yuvarlak olmalı ve 40 mm'den fazla çıkmamalıdır.
Japonya Standartları		Basamak genişliği en az 30 cm olmalıdır. Merdiven rıhtları maksimum 16 cm olmalıdır. Merdiven basamak genişlik ve yükseklikleri aynı olmalıdır. Merdiven genişliği minimum 140 cm olmalıdır.

5.2.1.8. Yönlendirme Ve İşaretlemeler

Çizelge 5.8. Yönlendirme ve İşaretlemelere Ait Uluslararası Standartlar Tablosu

Amerika Standartları	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Zemini veya Zemini Bitirme Yüksekliği Karakterin temeli</th><th>Yatay görüş mesafesi</th><th>Minimum Karakter Yüksekliği</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>40 inç (1015 mm) ile daha az</td><td>72 inç'ten az (1830 mm)</td><td>5/8 inç (16 mm)</td></tr> <tr> <td>70 inç veya daha büyük (1780 mm)</td><td>72 inç (1830 mm) ve daha üstü</td><td>5/8 inç (16 mm), artı 1/8 inç (3,2 mm) ayak başına (305 mm) 72 inç (1830 mm) üzerinde döndürüleme mesafesi</td></tr> <tr> <td>70 inç'ten (1780 mm) büyük veya 120 inç'ten küçük (3050 mm)</td><td>180 inç'ten (4570 mm) az</td><td>2 inç (51 mm)</td></tr> <tr> <td></td><td>180 inç (4570 mm) ve daha üstü</td><td>2 inç (51 mm), artı 1/8 inç (3,2 mm) ayak başına (305 mm) 180 inç (4570 mm) üzerinde döndürüleme mesafesi</td></tr> </tbody> </table>	Zemini veya Zemini Bitirme Yüksekliği Karakterin temeli	Yatay görüş mesafesi	Minimum Karakter Yüksekliği	40 inç (1015 mm) ile daha az	72 inç'ten az (1830 mm)	5/8 inç (16 mm)	70 inç veya daha büyük (1780 mm)	72 inç (1830 mm) ve daha üstü	5/8 inç (16 mm), artı 1/8 inç (3,2 mm) ayak başına (305 mm) 72 inç (1830 mm) üzerinde döndürüleme mesafesi	70 inç'ten (1780 mm) büyük veya 120 inç'ten küçük (3050 mm)	180 inç'ten (4570 mm) az	2 inç (51 mm)		180 inç (4570 mm) ve daha üstü	2 inç (51 mm), artı 1/8 inç (3,2 mm) ayak başına (305 mm) 180 inç (4570 mm) üzerinde döndürüleme mesafesi	Erişilebilir giriş Uluslararası Erişilebilirlik sembolü ile tanımlanacaktır. Bu girişe yönlendirme yapılmalıdır.
Zemini veya Zemini Bitirme Yüksekliği Karakterin temeli	Yatay görüş mesafesi	Minimum Karakter Yüksekliği															
40 inç (1015 mm) ile daha az	72 inç'ten az (1830 mm)	5/8 inç (16 mm)															
70 inç veya daha büyük (1780 mm)	72 inç (1830 mm) ve daha üstü	5/8 inç (16 mm), artı 1/8 inç (3,2 mm) ayak başına (305 mm) 72 inç (1830 mm) üzerinde döndürüleme mesafesi															
70 inç'ten (1780 mm) büyük veya 120 inç'ten küçük (3050 mm)	180 inç'ten (4570 mm) az	2 inç (51 mm)															
	180 inç (4570 mm) ve daha üstü	2 inç (51 mm), artı 1/8 inç (3,2 mm) ayak başına (305 mm) 180 inç (4570 mm) üzerinde döndürüleme mesafesi															
Birleşmiş Milletler Standartları	 	Erişilebilir giriş Uluslararası Erişilebilirlik sembolü ile tanımlanacaktır. Bu girişe yönlendirme yapılmalıdır. Bina girişinde 0.90-1.80 m yüksekliğinde bilgilendirme panosu, haritası olmalıdır. Harflerin boyutu okuma mesafesine orantılı olmalıdır. Harf yüksekliği 15 mm'den az olmamalıdır.															
Japonya Standartları	Binalarda bilgi ekranları bulunmalıdır. Ekran tekerlekli sandalye kullananların yakından okuyabileceği ve kolayca görülebileceği bir yükseklikte olmalıdır.																

5. ENGELLİLERE YÖNELİK MEVZUATLAR VE STANDARTLAR Melisa KÜNKÜL

5.2.2. Ulusal Standartlar

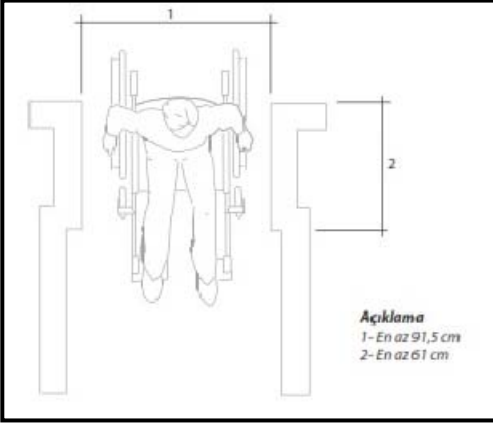
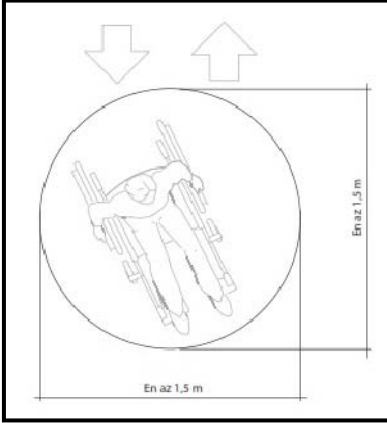
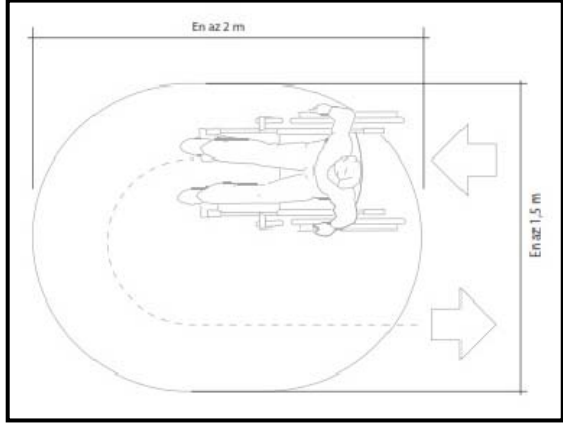
Çalışmada, engelli erişilebilirliği konusunda Türk Standartları Enstitüsü tarafından Engelliler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için binalarda ulaşılabilirlik gerekleri adıyla 22.11.2011 tarihinde kabul edilen TS 9111 nolu standartlar incelenmiştir.

TS 9111'in hazırlanmasında birçok uluslararası kaynaktan yararlanılmıştır. Öte yandan TS 9111 standartları, Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 Binalar İçin Erişilebilirlik İzleme Ve Denetleme Formunun kaynaklarından birisi olmuştur.

Engelli erişilebilirliği konusunda ulusal standartlar bu bölümde tablolar halinde açıklanmaktadır.(TS 9111)

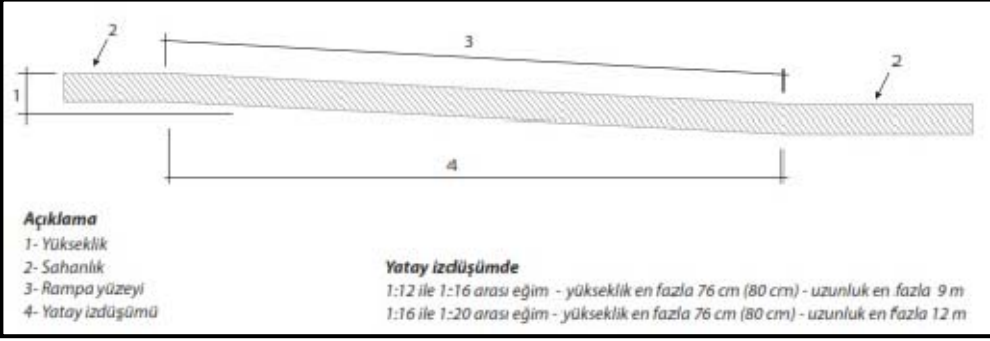
5.2.2.1. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşım

Çizelge 5.9. Bina Girişleri ve Bina İçi Yatay Dolaşıma Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Geçiş Genişlikleri	Manevra Alanları	
 Açıklama 1- En az 91,5 cm 2- En az 61 cm	 En az 1,5 m	 En az 2 m En az 1,5 m
En az 90 cm eninde tekerlekli sandalye boşluğu bırakılmalıdır. Standart olarak rahat geçiş için 81,5 cm'lik bir genişlik gereklidir. Tekerekli sandalye kullananlarla yürütme cihazı kullananlar için kısa mesafelerde 81,5 cm'lik genişlik yeterli ise de, uygun açıklık mesafesi en az 91,5 cm olmalıdır. En az 1.5 m çapında manevra alanı olmalıdır.		

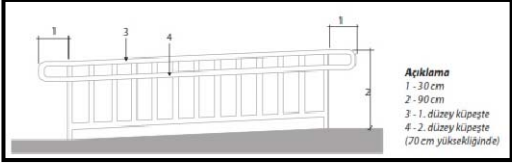
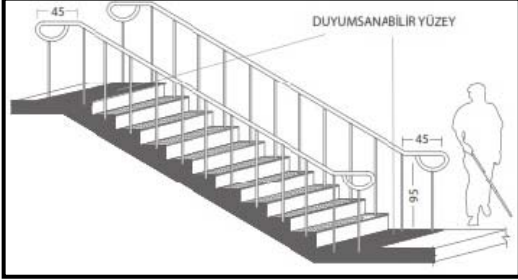
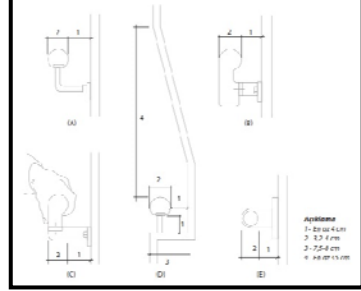
5.2.2.2. Rampalar

Çizelge 5.10. Rampalara Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Rampa Eğimi											
 Açıklama 1- Yükseklik 2- Sahanlık 3- Rampa yüzeyi 4- Yatay izdüşümü Yatay izdüşümde 1:12 ile 1:16 arası eğim - yükseklik en fazla 76 cm (80 cm) - uzunluk en fazla 9 m 1:16 ile 1:20 arası eğim - yükseklik en fazla 76 cm (80 cm) - uzunluk en fazla 12 m	<table border="1"> <thead> <tr> <th>En fazla yükseklik</th><th>En fazla eğim</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>15 cm ve daha az</td><td>1:12 yani 8%</td></tr> <tr> <td>16 cm-50 cm arası</td><td>1:14 yani 7%</td></tr> <tr> <td>51 cm-100 cm arası</td><td>1:16 yani 6%</td></tr> <tr> <td>100 cm üzeri</td><td>1:20 yani 5%</td></tr> </tbody> </table>	En fazla yükseklik	En fazla eğim	15 cm ve daha az	1:12 yani 8%	16 cm-50 cm arası	1:14 yani 7%	51 cm-100 cm arası	1:16 yani 6%	100 cm üzeri	1:20 yani 5%
En fazla yükseklik	En fazla eğim										
15 cm ve daha az	1:12 yani 8%										
16 cm-50 cm arası	1:14 yani 7%										
51 cm-100 cm arası	1:16 yani 6%										
100 cm üzeri	1:20 yani 5%										
Rampa yüzeyleri sert, kaymaz ve düzgün olmalıdır. Rampaların boyutları kullanım yoğunluğu aşılması gereken yükseklik farkına ve seçilen rampa tipine göre değişmektedir. Rampalar tekerlekli iki sandalyenin iki yönlü geçişinin gerekli olduğu durumlarda minimum net genişlik 1.8 m olmalıdır. Bina giriş rampalarının net genişliği en az 90 cm tercihen 1 m olmalıdır. Rampaların başında ve sonunda sahanlıklar bulunmalıdır. Her rampada genişliği en az 1 m x1.2 m olan bir sahanlık bulunmalıdır.											

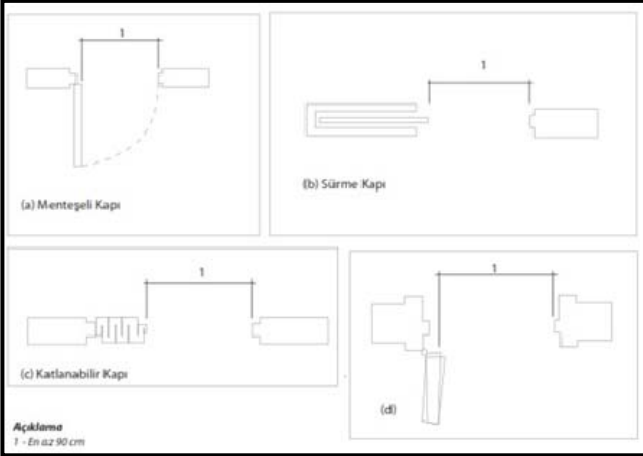
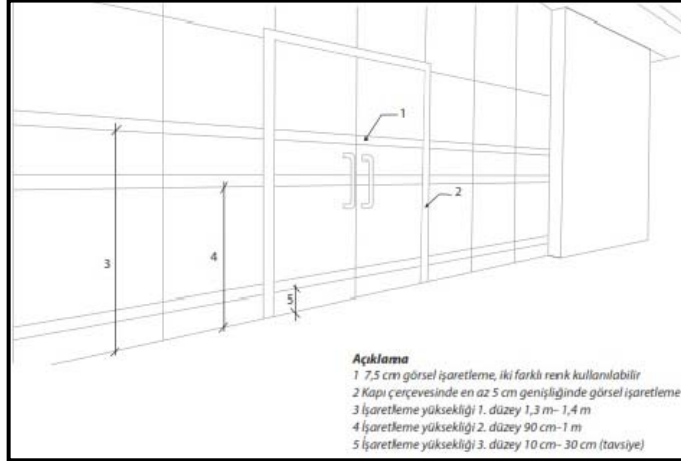
5.2.2.3. Küpeşteler

Çizelge 5.11. Küpeştelere Ait Ulusal Standartlar Tablosu

K�peştenin döşeme kaplaması üzerinden yüksekliği	Küpeşte başlangıç ve bitiş uzatmaları	Küpeşte boyutları ve �zellikleri
		
Korkuluk üzerinde 70 cm ve 90 cm olmak üzere iki ayrı yükseklikte küpeşte yapılmalıdır. Küpeşte rampa ve merdivenin başlangıcından en az 30 cm ve bitiminden itibaren en az 30 cm devam etmelidir. Küpeşteler kolayca kavranabilecek formda olmalıdır. Küpeşteler yere veya duvara emniyetle y�k taşıyabilecek ve iletebilecek şekilde tutturulmalıdır. Dairesel küpeşteler daha rahat kavranabilirliği açısından önerilir. K�peştelerin �apı veya genişliği 3.2 cm-4 cm arasında olmalıdır.		

5.2.2.4. Kapılar

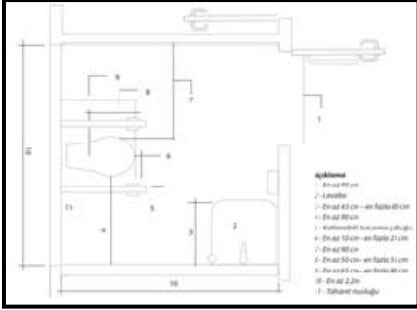
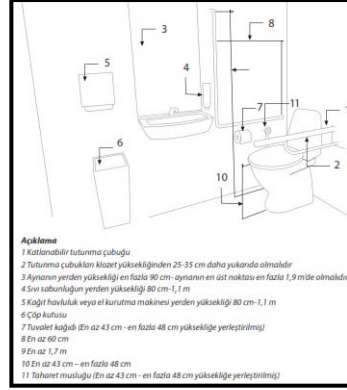
Çizelge 5.12. Kapılara Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Kapılar	
 (a) Mentegeli Kapı (b) Sürme Kapı (c) Katlanabilir Kapı (d) Açıklama 1 - En az 90 cm	 Açıklama 1 7,5 cm görsel işaretleme, iki farklı renk kullanılabilir 2 Kapı çerçevesinde en az 5 cm genişliğinde görsel işaretleme 3 İşaretleme yüksekliği 1. düzey 1,3 m- 1,4 m 4 İşaretleme yüksekliği 2. düzey 90 cm-1 m 5 İşaretleme yüksekliği 3. düzey 10 cm-30 cm (tavsiye)

Kapı ön ve arkalarına manevra alanları bırakılmalıdır. Kapılarda eşik yapılmaması tavsiye edilir. Eşik yapılmasının zorunlu olduğu durumlara eşik yüksekliği 1.3 cm'den yüksek olmamalıdır. Kapı kolu kilitler ve diğer kapı aksamları tek elle kullanılabilir ve ellerini kullanamayanlar için kavrama gerektirmeden işleyebilecek şekilde olmalıdır. Kapı 90 derece açıldığında, net genişliği 90 cm'den net yüksekliği ise en az 2.1 m olmalıdır.

5.2.2.5. Engelli Tuvaleti

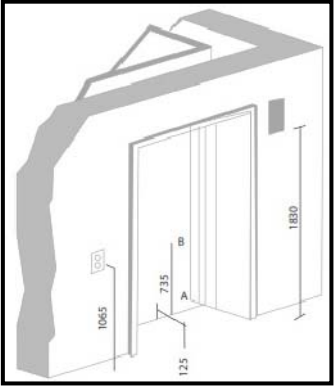
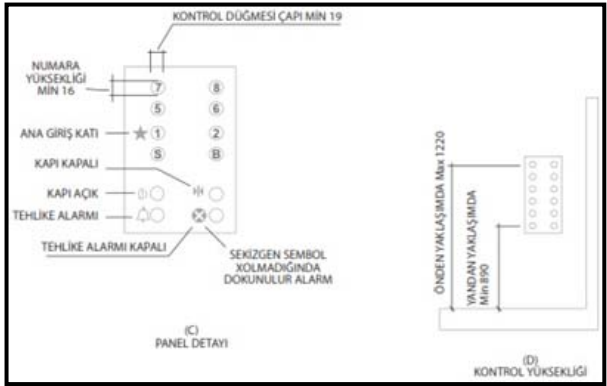
Çizelge 5.13. Engelli Tuvaletlerine Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Kabin boyutları	Lavabo	Küpeşte boyutları ve özellikleri
 Açıklama 1- Duvar 43 cm - en fazla 80 cm 2- Lavabo 3- Kabinin en geniş kısmı 4- Duvar 100 cm - en fazla 21 cm 5- Duvar 80 cm 6- Duvar 30 cm - en fazla 31 cm 7- Duvar 20 cm - en fazla 40 cm 8- En az 2,20 m 9- Taharet musluğu	 Açıklama 1- Kağıt Havluluk veya el kurutma makinesi yerden yüksekliği 80 cm - 1,1 m. 2- Su musluğu 3- Aynanın en üst noktası en fazla 1,9 m. 4- Su musluğunun yerden yüksekliği 80 cm - 1,1 m. 5- Aynanın yerden yüksekliği en fazla 90 cm. 6- Döşeme üzerinden banyo kabinine kadar en az 68,3 cm. 7- Döşeme üzerinden lavabonun alt yüzüne kadar en az 75 cm.	 Açıklama 1- Kaldırılabilir tuturma çubuğu 2- Tutmama çubukları klozet yüksekliğinden 25-35 cm daha yukarıda olmalıdır 3- Aynanın yerden yüksekliği en fazla 90 cm - aynanın en üst noktası en fazla 1,9 m'de olmalıdır 4- Su musluğunun yerden yüksekliği 80 cm - 1,1 m 5- Kağıt havluluk veya el kurutma makinesi yerden yüksekliği 80 cm - 1,1 m 6- Çöp kutusu 7- Tuvalet kağıdı (en az 43 cm - en fazla 48 cm yüksekliğe yerleştirilmeli) 8- En az 60 cm 9- En az 1,7 m 10- En az 43 cm - en fazla 48 cm 11- Taharet musluğu (en az 43 cm - en fazla 48 cm yüksekliğe yerleştirilmeli)

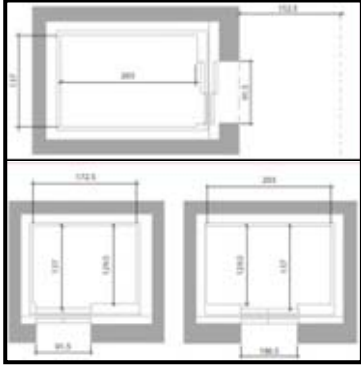
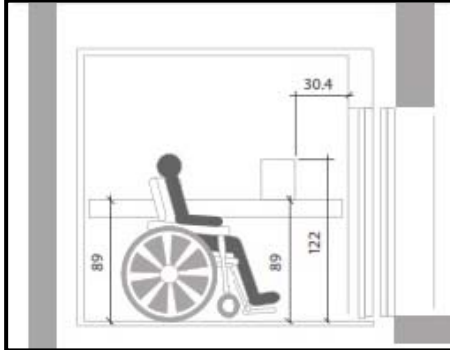
Engelli tuvaletlerinin döşemesi tekerlekli sandalyenin hareketine engel olmayacak biçimde seviye farksız düzenlenmelidir. Zemin ve döşeme yüzeyleri kaymayan (ıslak kuru) özellikte olmalıdır. En az 1.5 m genişliğindeki standart bir tuvalet kabininin net derinliği klozet duvara monte edilmişse 1.42 m yere monte edilmişse 1.5 m'den az olmamalıdır. Lavabo altında diz boşluğu sağlanmalıdır. Lavabo yüksekliği lavabonun alt yüzüne kadar net en az 75 cm lavabonun ön üst yüzeyine kadar en fazla 86 cm olmalıdır. Tuvalet kağıtlığı kolayca ulaşılabilir yükseklikte ve konumda olmalıdır. Arka duvara monte edilmiş bir klozet için tuvalet kağıtlığının arka duvardan uzaklığı 90 cm yi aşmamalıdır. Musluklar tek elle ve kolayca kullanılabilir, kullanılabilmesi için fazla güç gerektirmeyen özellikte olmalıdır. Aynaların alt kenarı döşeme üzerinden en fazla 90 cm üst kenarı ise en az 1.9 m yükseklikte olmalıdır.

5.2.2.6. Asansörler

Çizelge 5.15. Asansörlere Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Kabin içi ve dışı kontrol panel/düğmelerinin yerleşimi	Kabin içi ve dışında Braille ve hissedilebilir kabartmalı harf, rakam vb. kullanımı
	
Çağrı düğmelerinin orta noktası yerden 1,065 m yükseklikte olmalıdır. İniş çıkışı gösteren düğmelerin orta noktası yerden en az 1,83 m yükseklikte olmalıdır. Kabartma kat düğmeleri yandan yaklaşımlarda yerden en fazla 1,37 m, önden yaklaşımlarda yerden en fazla 1,22 m yükseklikte olmalıdır. Bütün kontrol düğmeleri standart alfabetik karakterli harfler ve numaralar ile kabartma olarak yapılmalıdır. Ana giriş katının çağırma düğmesi kat düzenlemelerinin solunda kabartma bir yıldızla belirtilmelidir. Kontrol düğmeleri için bütün kabartma düzenlemeler, kullanacakları düğmenin hemen solunda olmalıdır.	

Çizelge 5.16. Asansörlere Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Kabin boyutları	Asansör içi tutunma barları konumu
	
62	Tekerlekli sandalye girişine uygun ölçülerde, kontrole erişmek için manevra yapabilecek şekilde olmalıdır. -Kabin içinde yerden 85 cm-90 cm yükseklikte tutunma barları olmalıdır. Kabin içinde katları belirten sesli bir sistem bulunmalıdır. Asansörlerde tehlike alarmı olması tavsiye edilir. Tehlike alarmı sadece ses ile sınırlı olmamalı, acil durumlarda kullanılmak üzere görselde olmalıdır. Kabin zemini toz tutan halılarla kaplı olmamalıdır.

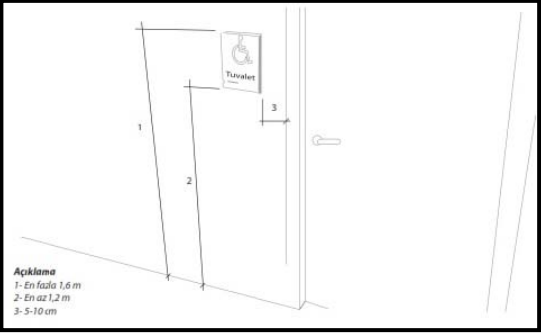
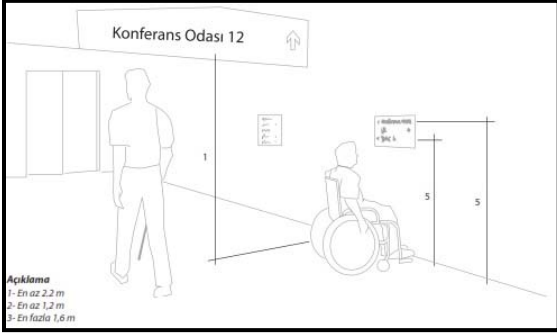
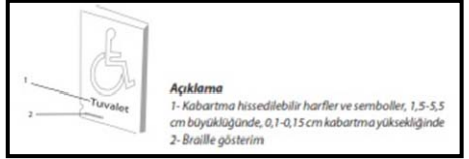
5.2.2.7. Merdivenler

Çizelge 5.17. Merdivenlere Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Merdiven Basamak Genişliği	Merdiven Basamak Yüksekliği
Merdivenlerin yürüme yüzeylerinde pürüzlü kaymayı önleyen malzeme kullanılmalıdır. Basamak uçları çıkıntısız olmalıdır. Maksimum rıht yüksekliği 15 cm olmak üzere $2 \times \text{rıht yüksekliği} + \text{basamak genişliği} = 63$ formülü kullanılmalıdır.	

5.2.2.8. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 5.18. Yönlendirme ve İşaretlemelere Ait Ulusal Standartlar Tablosu

Yönlendirme Ve İşaretlemeler	
 Açıklama 1- En fazla 1,6 m 2- En az 1,2 m 3- 5-10 cm	 Açıklama 1- En az 2,2 m 2- En az 1,2 m 3- En fazla 1,6 m
 Açıklama 1- Kabartma hissedilebilir harfler ve semboller, 1,5-5,5 cm büyüklüğünde, 0,1-0,15 cm kabartma yüksekliğinde 2- Braille gösterim	

İşaretler herkes için okunaklı ve anlaşılır olmalıdır. İyi aydınlatılmış net ve okunabilir işaretler uygun bir yüksekliğe konumlanmalıdır. Yazılı bilgilendirmeler herkesin anlamasını kolaylaştırmak için sembollerle desteklenmelidir. Bilgilendirme işaretleri kapı mandalı tarafında ve tercihen zemin seviyesinden 1 m-1.2 m arasında yüksekliğe konumlandırılmalıdır. 1,6 m'den az yükseklikte konumlanmış yön belirten işlevsel işaretler Braille ve hissedilebilir kabartmalı işaret levhaları içermelidir. İşaretler döşeme ve ya zemin yüzeyinden 1.2 m-1.6 m arasındaki yükseklikte yer almalıdır. Semboller çevresi ile yüksek derecede kontrast sağlamalıdır. Harf yüksekliği 1,5 cm'den az olmamalıdır. Görüş mesafesindeki her metre için 2-3 cm arasında büyütülerek uygulanmalıdır. Hissedilebilir harita veya kat planı üzerinde yalnızca önemli bilgiler yer almalıdır. Tamamen yatay bir düzleme yerleştirilmeli okuma kolaylığı için 20-30 derece arasında açı oluşturacak şekilde monte edilmelidir.

6. BULGULAR VE TARTIŞMALAR

6.1. Çukurova İlçesinde Seçilen İlkokullar

Çalışmada Çukurova İlçesinde bulunan 10 tane ilkokul Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 Binalar İçin Erişilebilirlik İzleme Ve Denetleme Formu'ndan yola çıkılarak düzenlenen yeni kontrol listesi aracılığıyla engelli erişilebilirliği yönünden incelenmiştir.

Şekil 6.1. Seçilen 10 okulun lokasyonlarını gösterir harita

Haritada yerleri işaretlenen ve incelemeye konu okulların isimleri, yerleri, yapım/eğitim-öğretime başlama yılları, kat sayıları ile okul girişinden genel görünüm fotoğrafları aşağıdaki Şekil 6.2-11'da yer almaktadır.

OKUL NO:1 SEMİHA YÜCEL AKDEĞİRMEN İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	KARALARBUCAĞI
SOKAK ve KAPI NO:	80017 SOKAK
ADA-PARSEL:	7359 Ada 12 Parsel
YAPIM YILI:	1986
KAT SAYISI:	Z+1 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	5

Şekil 6.2. Semiha Yücel Akdeğirmen İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:2 SABANCI İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	BELEDİYE EVLERİ
SOKAK ve KAPI NO:	84071 SOKAK NO 2
ADA-PARSEL:	1361 Parsel
YAPIM YILI:	1988
KAT SAYISI:	Z+2 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	20

Şekil 6.3. Sabancı İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:3 GÖNÜL FERHAT BAYKARA İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	TOROS
SOKAK ve KAPI NO:	78198 SOKAK NO 6
ADA-PARSEL:	6236 Ada 6 Parsel
YAPIM YILI:	2012
KAT SAYISI:	B+Z+3 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	28

Şekil 6.4. Gönül Ferhat Baykara İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:4 HOCA AHMET YESEVİ İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	HUZUREVLERİ
SOKAK ve KAPI NO:	77093 SOK. NO:6-2
ADA-PARSEL:	7187Ada 5 Parsel
YAPIM YILI:	2008
KAT SAYISI:	B+Z+2 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	24

Şekil 6.5. Hoca Ahmet Yesevi İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:5 KENAN ÇETİNEL İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	HUZUREVLERİ
SOKAK ve KAPI NO:	77223 SOK. NO
ADA-PARSEL:	7125 Ada 5 Parsel
YAPIM YILI:	1998
KAT SAYISI:	Z+1 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	11

Şekil 6.6. Kenan Çetinel İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:6 ÇUKUROVA İMKB İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	BELEDİYE EVLERİ
SOKAK ve KAPI NO:	84025 SOK. NO 3
ADA-PARSEL:	7048 Ada 5 Parsel
YAPIM YILI:	2005
KAT SAYISI:	B+Z+3 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	32

Şekil 6.7. Çukurova İMKB İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:7 YUNUS EMRE İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	BELEDİYE EVLERİ
SOKAK ve KAPI NO:	84176 SOK. NO 78
ADA-PARSEL:	6985 Ada 3 Parsel
YAPIM YILI:	2004
KAT SAYISI:	B+Z+3 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	28

Şekil 6.8. Yunus Emre İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:8 AYŞE ATIL İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	GÜZELYALI
SOKAK ve KAPI NO:	81024 SOK. NO 6
ADA-PARSEL:	6602 Ada 1-2 Parsel
YAPIM YILI:	2000
KAT SAYISI:	B+Z+2 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	24

Şekil 6.9. Ayşe Atıl İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:9 NECİP FAZIL KISAKÜREK İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	TOROS
SOKAK ve KAPI NO:	78105 SOK. NO 12
ADA-PARSEL:	6333 Ada 6 Parsel
YAPIM YILI:	2007
KAT SAYISI:	B+Z+3 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	28

Şekil 6.10. Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu Tanıtım Künyesi

OKUL NO:10 EDEBALI İLKOKULU	
İL-İLÇE:	ADANA-ÇUKUROVA
MAHALLE:	YURT
SOKAK ve KAPI NO:	71547 SOK.
ADA-PARSEL:	5858 Ada 2-3 Parsel
YAPIM YILI:	2006
KAT SAYISI:	B+Z+3 Normal Kat
DERSLİK SAYISI	24

Şekil 6.11. Edebalı İlkokulu Tanıtım Künyesi

Çalışmada yer alan okulların değerlendirilmesi, çalışmanın Ekler kısmında yer alan kontrol listesine göre yapılmıştır. Elde edilen veriler çalışmanın bulgular kısmını oluşturmaktadır. Bulguların değerlendirilmesi sonucunda ise erişilebilirlik ile ilgili istatistiki bilgilere ulaşılmıştır.

Okullarda bahçe, bina girişi, rampa, küpeşteler, iç kapılar, , engelli tuvaleti, yatay dolaşım (sirkülasyon alanları), asansör, merdivenler, yönlendirme ve işaretlemeler ve bunlara ait değerlendirmeye konu olacak tüm ayrıntılar fotoğraflanmış, kontrol listesinde bulunan standartlar esas alınarak yerinde ölçümler yapılarak incelenmiştir. Çalışmada değerlendirilmeye konu olan okullardaki her kısım için (rampa, küpeşte vb.) veri değerlendirme tabloları hazırlanmıştır.

6.1.1. Semiha Yücel Akdeğirmen İlkokulu

6.1.1.1. Bahçe

Çizelge 6.1. 1 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	✓
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	✗
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	✗
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları,tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	✗
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi beton ile kaplanmıştır.

6.1.1.2. Bina Girişi

Çizelge 6.2. 1 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✓
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi mermer ile kaplanmıştır.

6.1.1.3. Rampa

Çizelge 6.3. 1 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	106
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	1220
8	Rampa eğimi uygun mudur?	X
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	X
		- Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 120 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %9 olarak hesaplanmıştır.

6.1.1.4. Küpeşeler

Çizelge 6.4. 1 Nolu Okul Küpeşeler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✗	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	-	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✓	-	✓
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	-	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	-	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✓	-	✓
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✗	-	✗
  - Bina giriş merdiveninde küpeşte bulunmamaktadır. - Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 90 cm yüksekliğindedir. Küpeşte rampanın her iki tarafındadır. Küpeşte çapı 3,2 cm'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte 90 cm yüksekliğindedir. Küpeşte çapı 3,2 cm'dir.				

6.1.1.5. İç Kapılar

Çizelge 6.5. 1 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		- Kapıların temiz geçiş genişliği yaklaşık 77 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.1.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.6. 1 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/H AYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	✓
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	✓
4	Engelli tuvaletin kapısının açılış yönü hangisidir?	Dışarı
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	X
6	Engelli tuvalet kabini kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı (boşluk) sağlanmış mıdır?	-
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	✓
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	X
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	-
13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	X
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	X
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan

Çizelge 6.6. devamı

17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	X
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	X
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	X
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	X
		- Kapının temiz geçiş genişliği 93 cm'dir. Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 100 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin bir kenarında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır. - Tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 70 cm'dir.

6.1.1.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.7. 1 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	-
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
 - Dolaşım alanları seramik ile kaplanmıştır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. - Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.		

6.1.1.8. Asansörler

Çizelge 6.8. 1 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	X
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	-
3	Asansör kapıları otomatik midir?	-
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	-
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	-
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	-
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	-
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	-
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	-
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışa açılan kapı ise en az 150 cm midir?	-
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	-
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	-
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	-
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	-
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	-

6.1.1.9. Merdivenler

Çizelge 6.9. 1 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞIM
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✗
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✗
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓

- Bina giriş merdiveni mermer ile dikey dolaşım merdiveni ise seramik ile kaplıdır.
- Giriş merdiveninde basamak yüksekliği 16 cm genişliği 28-29 cm'dir.
- Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği 17,5 cm genişliği 28-29 cm'dir.

6.1.1.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.10.. 1 Nolu Okul Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.2. Sabancı İlkokulu

6.1.2.1. Bahçe

Çizelge 6.11. 2 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	X
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	-
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları, tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına kapalıdır. - Bahçe yolunun yüzeyi beton ile kaplanmıştır.

6.1.2.2. Bina Girişi

Çizelge 6.12. 2 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	✗
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✓
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	✗
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✓
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		- Bina girişinin yüzeyi dökme mozaik ile kaplanmıştır. - Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler bulunmaktadır. Fakat kapıda varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant mevcut değildir.

6.1.2.3. Rampa

Çizelge 6.13. 2 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	X
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	114
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	560
8	Rampa eğimi uygun mudur?	X
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	X
- Rampa yüzeyi baklava desenli sac kaplama ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 105 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %20 olarak hesaplanmıştır.		

6.1.2.4. Küpeşte

Çizelge 6.14. 2 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✗	✗	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	✗	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	✗	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✗	✗	✗
		- Bina giriş merdiveninde küpeşte kısmi bulunmaktadır. - Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 84 cm yüksekliğindedir. Küpeşte çapı 3 cm'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte 108 cm yüksekliğindedir. Küpeşte çapı 5 cm'dir.		

6.1.2.5. İç Kapılar

Çizelge 6.15. 2 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
- Kapı temiz geçiş genişliği yaklaşık 90 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.		

6.1.2.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.16. 2 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/H AYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	X
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	X
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	İçeri
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	-
6	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı (boşluk) sağlanmış mıdır?	✓
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	X
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	-
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	✓
13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	✓
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	✓
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Her iki taraftan

Çizelge 6.16. devamı

17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	X
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	X
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	X
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	X
		- Kapının temiz geçiş genişliği 84 cm'dir. - Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmamaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 90 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım her iki taraftan sağlanmakta olup klozetin bir kenarında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır, tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 75 cm'dir.

6.1.2.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.17. 2 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	-
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
 		- Dolaşım alanları dökme mozaik ile kaplanmıştır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.

6.1.2.8. Asansörler

Çizelge 6.18. 2 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	X
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	-
3	Asansör kapıları otomatik midir?	-
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	-
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	-
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	-
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	-
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	-
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	-
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışa açılan kapı ise en az 150 cm midir?	-
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	-
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	-
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	-
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	-
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	-

6.1.2.9. Merdivenler

Çizelge 6.19. 2 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞIM
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X	X
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	X	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
		- Bina giriş ve dikey dolaşım merdiveni mermer ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 16 cm genişliği 30'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği 16 cm genişliği 30 cm'dir.	

6.1.2.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.20. 2 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.3. Gönül Ferhat Baykara İlkokulu

6.1.3.1. Bahçe

Çizelge 6.21. 3 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/H AYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	X
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları, tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi kilit parke ile kaplanmıştır.

6.1.3.2. Bina Girişi

Çizelge 6.22. 3 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	✓
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✓
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi mermer ile kaplanmıştır.

6.1.3.3. Rampa

Çizelge 6.23. 3 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	180
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	2050
8	Rampa eğimi uygun mudur?	X
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	X
		- Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 134 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %9 olarak hesaplanmıştır.

6.1.3.4. Küpeşte

Çizelge 6.24. 3 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVE Nİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVE Nİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	✓	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	✗	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	✗	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✓	✓	✗

- Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 108 cm yüksekliğindedir.
- Bina giriş merdiveninde bulunan küpeşte ise yaklaşık 106 cm yüksekliğindedir. Hem merdivende hem de rampada küpeşte her iki taraftadır.
- Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 95 cm yüksekliğindedir.
- Tüm küpeşteler 5 cm çapındadır.

6.1.3.5. İç Kapılar

Çizelge 6.25. 3 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		- Kapı temiz geçiş genişliği yaklaşık 90 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.3.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.26. 3 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	X
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	✓
4	Engelli tuvaletin kapısının açılış yönü hangisidir?	Dışarı
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz bir transfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	X
6	Engelli tuvalet kabini kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı (boşluk) sağlanmış mıdır?	-
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	✓
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur? Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	X
12	Sabunluklar uygun mudur? Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm midir?	✓
13	Musluklar uygun mudur? Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	X
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	X

Çizelge 6.26. devamı

16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? □ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. □ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	X
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	X
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	X
22	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	✓
23	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	X
		- Kapının temiz geçiş genişliği 90 cm'dir. - Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 96 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin her iki kenarında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır, tutunma çubuklarının yerden yüksekliği 76 cm'dir.

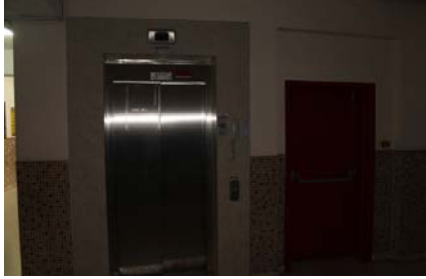
6.1.3.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.27. 3 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
		- Dolaşım alanları karo mozaik ile kaplanmıştıdır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.

6.1.3.8. Asansörler

Çizelge 6.28. 3 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/H AYIR
1	Binada asansör var mıdır?	✓ (Kırmızı Etiketli)
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	-
3	Asansör kapıları otomatik midir?	✓
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	-
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	-
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	-
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	-
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	-
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	-
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	✓
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	-
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	-
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	-
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	-
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	-
		İnceleme yapılan tarihte asansör kırmızı etiketli olduğundan değerlendirme yapılamamıştır.

6.1.3.9. Merdivenler

Çizelge 6.29. 3 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞIM
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓

- Bina giriş merdiveni mozaik ile dikey dolaşım merdiveni ise mermer ile kaplıdır.
- Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 15 cm genişliği 30 cm'dir.
- Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği 16 cm genişliği 30 cm'dir.

6.1.3.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.30. 3 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.4. Hoca Ahmet Yesevi İlkokulu

6.1.4.1. Bahçe

Çizelge 6.31. 4 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	X
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	-
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları,tezgah, masa,sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına kapalıdır. - Bahçe yolunun yüzeyi kilit parke ile kaplanmıştır.

6.1.4.2. Bina Girişi

Çizelge 6.32. 4 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✓
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi karo mozaik ile kaplanmıştır.

6.1.4.3. Rampa

Çizelge 6.33. 4 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	160
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	2270
8	Rampa eğimi uygun mudur?	✗
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	✓
		- Rampa yüzeyi karo mozaik ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 100 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %7 olarak hesaplanmıştır.

6.1.4.4. Küpeşte

Çizelge 6.34. 4 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVE Nİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVE Nİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	✓	✓
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✓	✓	✓
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	✗	✓
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✓	✓	✗

- Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 90 cm yüksekliğindedir.
- Bina giriş merdiveninde bulunan küpeşte ise yaklaşık 90 cm yüksekliğindedir. Hem merdivende hemde rampada küpeşte her iki taraftadır.
- Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 90 cm yüksekliğindedir. Bina giriş ve dikey dolaşım merdivende küpeşte çapı 5 cm, bina giriş rampasında ise 6 cm'dir.

6.1.4.5. İç Kapılar

Çizelge 6.35. 4 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		Kapıların temiz geçiş genişliği yaklaşık 90 cm'dir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.4.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.36. 4 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	✓
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	X
4	Engelli tuvaletin kapısının açılış yönü hangisidir?	İçeri
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz bir transfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	-
6	Engelli tuvalet kabini kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı (boşluk) sağlanmış mıdır?	X
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	X
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur? Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	-
12	Sabunluklar uygun mudur? Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm midir?	✓
13	Musluklar uygun mudur? Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	X
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	X
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan

Çizelge 6.36. devamı

17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	X
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	X
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	X
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	X
		- Kapının temiz geçiş genişliği 80 cm'dir. - Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmamaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 114 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin her iki kenarında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır, tutunma çubuklarının yerden yüksekliği 75 cm'dir.

6.1.4.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.37. 4 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	-
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
		- Dolaşım alanları karo mozaik ile kaplanmıştır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.

6.1.4.8. Asansörler

Çizelge 6.38. 4 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	✓ (Kırmızı Etiketli)
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	-
3	Asansör kapıları otomatik midir?	✓
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	-
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	-
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	-
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	-
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	-
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	-
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	✓
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hani kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	-
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	-
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	-
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	-
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	-
		İnceleme yapılan tarihte asansör kırmızı etiketli olduğundan değerlendirme yapılmamıştır.

6.1.4.9. Merdivenler

Çizelge 6.39. 4 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞI M
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X	X
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	X	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
 		- Bina giriş merdiveni ve dikey dolaşım merdiveni ise mozaik ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 14,5 cm genişliği 31'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği 16 cm genişliği 31 cm'dir.	

6.1.4.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.40. 4 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.5. Kenan Çetinel İlkokulu

6.1.5.1. Bahçe

Çizelge 6.41. 5 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	✓
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	✗
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✗
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	-
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları,tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	✗
		- Bahçe taşıt kullanımına kapalıdır. - Bahçe yolunun yüzeyi beton ile kaplanmıştır.

6.1.5.2. Bina Girişi

Çizelge 6.42. 5 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✓
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi seramik ile kaplanmıştır.

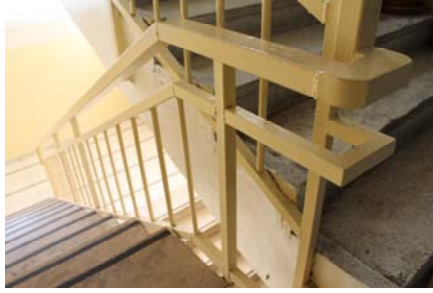
6.1.5.3. Rampa

Çizelge 6.43. 5 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılın yükseklik (h) kaç cm'dir?	50
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	340
8	Rampa eğimi uygun mudur?	✗
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	✓
		- Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 129 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %15 olarak hesaplanmıştır.

6.1.5.4. Küpeşte

Çizelge 6.44. 5 Nolu Okul Küpeşter Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✗	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	-	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	-	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	-	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	-	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✓	-	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✓	-	✗
 		- Bina giriş merdiveninde küpeşte bulunmamaktadır. - Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 63 cm yüksekliğindedir. - Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 88-89 cm yüksekliğindedir. Bina giriş rampasında küpeşte çapı 3,5 cm, dikey dolaşım merdivende ise 6 cm'dir.		

6.1.5.5. İç Kapılar

Çizelge 6.45. 5 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
 - Kapıların temiz geçiş genişliği yaklaşık 89-90 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.		

6.1.5.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.46. 5 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	✓
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	✓
4	Engelli tuvaletin kapısının açılış yönü hangisidir?	İçeri
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz bir transfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	-
6	Engelli tuvalet kabini kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı (boşluk) sağlanmış mıdır?	✗
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	✓
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur? Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	✗
12	Sabunluklar uygun mudur? Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	✓
13	Musluklar uygun mudur? Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	✗
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	✓
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan

Çizelge 6.46. devamı

17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	✓
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	✗
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	✗
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	✗
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	✗
		- Kapının temiz geçiş genişliği 99 cm'dir. - Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 116 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin bir kenarında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır, tutunma çubuklarının yerden yüksekliği 85 cm'dir.

6.1.5.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.47. 5 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
		- Dolaşım alanları seramik ile kaplanmıştır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.

6.1.5.8. Asansörler

Çizelge 6.48. 5 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	X
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	-
3	Asansör kapıları otomatik midir?	-
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	-
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	-
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	-
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	-
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	-
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	-
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışa açılan kapı ise en az 150 cm midir?	-
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	-
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	-
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	-
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	-
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	-

6.1.5.9. Merdivenler

Çizelge 6.49. 5 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞIM
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
		- Bina giriş merdiveni mermer ,dikey dolaşım merdiveni ise yer yer mozaik yer yer ise mermer ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 14,5 cm genişliği 30'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği yaklaşık 15-16 cm genişliği 30 cm'dir.	

6.1.5.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.50. 5 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir?(Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.6. Çukurova İMKB İlkokulu

6.1.6.1. Bahçe

Çizelge 6.51. 6 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	X
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları,tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi kilit parke ile kaplanmıştır.

6.1.6.2. Bina Girişi

Çizelge 6.52. 6 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvar da kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✓
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi mermer ile kaplanmıştır.

6.1.6.3. Rampa

Çizelge 6.53. 6 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	172
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	2630
8	Rampa eğimi uygun mudur?	✓
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	✓
		- Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 134 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %6 olarak hesaplanmıştır.

6.1.6.4. Küpeşte

Çizelge 6.54. 6 Nolu Okul Küpeşterler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVE Nİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVE Nİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✗	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	-	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	-	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	-	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✓	-	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	-	✓
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✗	-	✗
 		- Bina giriş merdiveninde küpeşte bulunmamaktadır. - Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 107 cm yüksekliğindedir. - Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 109 cm yüksekliğindedir. - Bina giriş rampasında küpeşte çapı 5,5 cm, dikey dolaşım merdivende ise 3,2 cm'dir.		

6.1.6.5. İç Kapılar

Çizelge 6.55. 6 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		- Kapıların temiz geçiş genişliği 89-90cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.6.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.56. 6 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	✗
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	✗
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	İçeri
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	-
6	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı(boşluk) sağlanmış mıdır?	✗
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	✗

Çizelge 6.56. devamı

10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	✗
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	✓
13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	✗
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	✗
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır?Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	✓
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	✗
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır?	✓

Çizelge 6.56. devamı

19	Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	✓
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	✗
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	✗
 • Kapının temiz geçiş genişliği 78 cm'dir. • Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. • Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. • Özel engelli lavabosu bulunmamaktadır. • Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 115 cm'dir. • Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin duvar tarafında sabit tutunma çubuğu, duvar olmayan tarafında ise hareketli tutunma çubuğu bulunmaktadır, sabit tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 82 cm'dir.		

6.1.6.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.57. 6 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
 - Dolaşım alanları seramik ile kaplanmışır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.		

6.1.6.8. Asansörler

Çizelge 6.58. 6 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	✓
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	✗
3	Asansör kapıları otomatik midir?	✓
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	✓
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	✓
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	✗
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	✗
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	✗
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	✗
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	✓
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	✓
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	✓
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	✗
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	✓
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	✗
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	✗
		- Asansör kapıları otomatiktir. - Kapı temiz genişliği 90 cm'dir. - Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı ya da Braille harfli değildir. - Asansör zemini parke ile kaplıdır.

6.1.6.9. Merdivenler

Çizelge 6.59. 6 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞI M
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
		- Bina giriş merdiveni ve dikey dolaşım merdiveni mermer ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 15 cm genişliği 29'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği yaklaşık 15,5 cm genişliği 29,5 cm'dir.	

6.1.6.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.60. 6 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.7. Yunus Emre İlkokulu

6.1.7.1. Bahçe

Çizelge 6.61. 7 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	X
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları,tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi kilit parke ile kaplanmıştır.

6.1.7.2. Bina Girişi

Çizelge 6.62. 7 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	X
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	X
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	X
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	X
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	X
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	X
		Bina girişinin yüzeyi karo mozaik ile kaplanmıştır.

6.1.7.3. Rampa

Çizelge 6.63. 7 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✗
6	Rampa ile aşılacak yükseklik (h) kaç cm'dir?	90
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	956
8	Rampa eğimi uygun mudur?	✗
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	✓
		- Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 96 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %9,5 olarak hesaplanmıştır.

6.1.7.4. Küpeşte

Çizelge 6.64. 7 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	✓	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	✗	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	✗	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✓	✗	✓
				
- Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 80 cm yüksekliğindedir. - Bina giriş merdiveninde bulunan küpeşte ise yaklaşık 97 cm yüksekliğindedir. Hem merdivende hemde rampada küpeşte her iki taraftadır. - Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 77 cm yüksekliğindedir. Tüm küpeştelerde çap 5,5cmdir.				

6.1.7.5 İç Kapılar

Çizelge 6.65. 7 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		- Kapıların temiz geçiş genişliği yaklaşık 90cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.7.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.66. 7 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	X
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	-
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	-
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	-
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	-
6	Engelli tuvalet kabini kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı(boşluk) sağlanmış mıdır?	-
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	-
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	-
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	-
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	-
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	-
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	-
13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	-
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	-
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	-

Çizelge 6.66. devamı

16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? □ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. □ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	-
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	-
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	-
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	-
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	-
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, ipe çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	-

6.1.7.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.67. 7 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
 - Dolaşım alanları karo mozaik ile kaplanmış. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.		

6.1.7.8. Asansörler

Çizelge 6.68. 7 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	✓
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	✓
3	Asansör kapıları otomatik midir?	✓
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	X
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	✓
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	✓
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	✓
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	✓
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	✓
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	X
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	✓
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	✓
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	X
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	✓
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	X
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	X
		- Asansör kapıları otomatiktir. - Kapı temiz genişliği 90 cm'dir. - Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı ve Braille harflidir. - Asansör pvc ile kaplıdır.

6.1.7.9. Merdivenler

Çizelge 6.69. 7 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞIM
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
		- Bina giriş merdiveni ve dikey dolaşım merdiveni mermer ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 15 cm genişliği 31'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği yaklaşık 15-16 cm genişliği 31 cm'dir.	

6.1.7.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.70. 7 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.8. Ayşe Atıl İlkokulu

6.1.8.1. Bahçe

Çizelge 6.71. 8 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	X
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları, tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi beton ile kaplanmıştır.

6.1.8.2. Bina Girişi

Çizelge 6.72. 8 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	X
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvar da kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	X
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✓
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	X
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	X
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	X
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	X
		- Bina girişinin yüzeyi mermer ile kaplanmıştır. - Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler bulunmaktadır. Fakat kapıda varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant mevcut değildir.

6.1.8.3. Rampa

Çizelge 6.73. 8 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	X
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılın yükseklik (h) kaç cm'dir?	88
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	1280
8	Rampa eğimi uygun mudur?	X
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	X
		- Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 138 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %7 olarak hesaplanmıştır.

6.1.8.4. Küpeşte

Çizelge 6.74. 8 Nolu Okul Küpeşter Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	✓	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	✓	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✓	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✓	✗	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✓	✗	✗

- Bina giriş rampasında bulunan küpeşte 95 cm yüksekliğindedir.
- Bina giriş merdiveninde bulunan küpeşte ise yaklaşık 90 cm yüksekliğindedir. Hem merdivende hemde rampada küpeşte her iki taraftadır.
- Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 88 cm yüksekliğindedir.
- Bina giriş rampasında küpeşte çapı 5 cm iken bina giriş ve dikey dolaşım merdiveninde 5,5 cm'dir.

6.1.8.5. İç Kapılar

Çizelge 6.75. 8 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
 - Kapıların temiz geçiş genişliği 85-87 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.		

6.1.8.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.76. 8 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	✗
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	✗
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	Dışarı
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	✗
6	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı(boşluk) sağlanmış mıdır?	-
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	✓

Çizelge 6.76. devamı

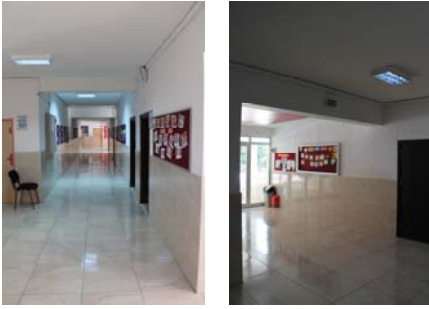
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	✓
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	✓
13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	✗
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	✗
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? □ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. □ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır?Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	✓
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	✗

Çizelge 6.76. devamı

19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	X
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	X
		- Kapının temiz geçiş genişliği 84 cm'dir. - Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 110 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin duvar tarafında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır, sabit tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 92 cm'dir.

6.1.8.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.77. 8 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
		- Dolaşım alanları seramik ile kaplanmıştır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.

6.1.8.8. Asansörler

Çizelge 6.78. 8 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	X
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	-
3	Asansör kapıları otomatik midir?	-
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	-
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	-
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	-
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	-
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	-
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	-
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışa açılan kapı ise en az 150 cm midir?	-
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	-
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	-
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	-
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	-
16	Kabinin zemini uygun malzemeye kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	-

6.1.8.9. Merdivenler

Çizelge 6.79. 8 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞI M
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✗
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
 		- Bina giriş merdiveni ve dikey dolaşım merdiveni mermer ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 15,5 cm genişliği 31'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği yaklaşık 16,5-17 cm genişliği 30 cm'dir.	

6.1.8.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.80. 8 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.9. Necip Fazıl Kısakürek İlkokulu

6.1.9.1. Bahçe

Çizelge 6.81. 9 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	X
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları, tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi kilit parke ile kaplanmıştır.

6.1.9.2. Bina Girişi

Çizelge 6.82. 9 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BİNA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvarda kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✗
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi karo mozaik ile kaplanmıştır.

6.1.9.3. Rampa

Çizelge 6.83. 9 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	✓
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	-
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılın yükseklik (h) kaç cm'dir?	180
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	1950
8	Rampa eğimi uygun mudur?	X
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	✓
 - Rampa yüzeyi beton ile kaplanmıştır. Rampa temiz geçiş genişliği 117 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %7 olarak hesaplanmıştır.		

6.1.9.4. Küpeşte

Çizelge 6.84. 9 Nolu Okul Küpeşter Formu Tablosu

KÜPEŞTE

SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✓	✓	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	✗	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	✗	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✗	✗	✗

- Bina giriş rampasında bulunan küpeşte yaklaşık 77-81 cm yüksekliğindedir.
- Bina giriş merdiveninde bulunan küpeşte ise yaklaşık 98 cm yüksekliğindedir. Hem merdivende hemde rampada küpeşte her iki taraftadır.
- Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 86 cm yüksekliğindedir.
- Bina giriş rampası ve merdiveninde küpeşte çapı 5,5 cm iken dikey dolaşım merdiveninde 7,5 cm'dir.

6.1.9.5. İç Kapılar

Çizelge 6.85. 9 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		- Kapıların temiz geçiş genişliği yaklaşık 90 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.9.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.86. 9 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	✓
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	✗
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	✓
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	Dışarı
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	✗
6	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı(boşluk) sağlanmış mıdır?	-
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	✓

Çizelge 6.86. devamı

10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	✓
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	✗
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	✓
13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	✓
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	✗
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	✗
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? □ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. □ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	Tek taraftan
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır?Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	✗
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	✗
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır?	✗

Çizelge 6.86. devamı

19	Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	X
21	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X
22	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	X
		- Kapının temiz geçiş genişliği 95 cm'dir. - Tuvalet içerisinde gerekli net manevra alanı bulunmamaktadır. - Tuvalet yüzeyi seramik ile kaplanmıştır. - Özel engelli lavabosu bulunmaktadır. - Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği 87 cm'dir. - Tuvalette klozete yaklaşım tek taraftan sağlanmakta olup klozetin duvar tarafında sabit tutunma çubuğu bulunmaktadır, sabit tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 75 cm'dir.

6.1.9.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.87. 9 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
 - Dolaşım alanları karo mozaik ile kaplanmış. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.		

6.1.9.8. Asansörler

Çizelge 6.88. 9 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	✓
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	X
3	Asansör kapıları otomatik midir?	X
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	X
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	✓
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	✓
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	X
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	X
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	✓
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	✓
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	✓
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	X
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	X
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	X
16	Kabinin zemini uygun malzemeyle kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	X
		- Asansör kapıları otomatik değildir. - Kapı temiz genişliği 80 cm'dir. - Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı ya da Braille harfli değildir. - Asansör desenli sac ile kaplıdır.

6.1.9.9. Merdivenler

Çizelge 6.89. 9 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞI M
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✗	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✓	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
 		- Bina giriş merdiveni ve dikey dolaşım merdiveni mermer ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 16,5 cm genişliği 28'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği yaklaşık 16 cm genişliği 30 cm'dir.	

6.1.9.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.90. 9 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.1.10. Edebali İlkokulu

6.1.10.1. Bahçe

Çizelge 6.91. 10 Nolu Okul Bahçe Formu Tablosu

BAHÇE		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	X
2	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	-
3	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	✓
4	Bahçe yolu veya yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?	X
5	Bahçe yolunun yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
6	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
7	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları,tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	✓
8	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?	X
		- Bahçe taşıt kullanımına açıktır. - Bahçe de yayanın kullanabileceği güzergahta yayanın güvenli hareketi için bahçenin taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. - Bahçe yolunun yüzeyi beton ile kaplanmıştır.

6.1.10.2. Bina Girişi

Çizelge 6.92. 10 Nolu Okul Bina Girişi Formu Tablosu

BINA GİRİŞİ		
SORU NO	SORU	EVET/HAYIR
1	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	✓
2	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvar da kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	-
3	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
5	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
6	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	✗
7	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	✗
8	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?	-
9	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	✗
10	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	✓
11	Girişte danışma bankosu var mıdır?	✗
12	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?	✗
		Bina girişinin yüzeyi karo mozaik ile kaplanmıştır.

6.1.10.3. Rampa

Çizelge 6.93. 10 Nolu Okul Rampa Formu Tablosu

RAMPA		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X
2	Yürüyüş güzergahından açıkça görülemeyen rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	X
3	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
4	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✓
5	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	✓
6	Rampa ile aşılın yükseklik (h) kaç cm'dir?	125
7	Rampanın taban uzunluğu (l) kaç cm'dir?	1100
8	Rampa eğimi uygun mudur?	X
9	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?	X
		- Rampa yüzeyi dökme mozaik ile kaplanmıştır. - Rampa temiz geçiş genişliği 134 cm'dir. - Rampa eğimi yaklaşık %11 olarak hesaplanmıştır.

6.1.10.4. Küpeşte

Çizelge 6.94. 10 Nolu Okul Küpeşteler Formu Tablosu

KÜPEŞTE				
SORU NO	SORU	BİNA GİRİŞ RAMPASI	BİNA GİRİŞ MERDİVENİ	DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ
1	Küpeşte var mıdır?	✓	✓	✓
2	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	✗	✗	✗
3	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	✗	✗	✗
4	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?	✗	✗	✗
5	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	✗	✗	✗
6	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	✗	✗	✗
7	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?	✗	✗	✓
 				
- Bina giriş rampasında bulunan küpeşte yaklaşık 92 cm yüksekliğindedir. - Bina giriş merdiveninde bulunan küpeşte ise yaklaşık 115 cm yüksekliğindedir. Hem merdivende hemde rampada küpeşte her iki taraftadır. - Dikey dolaşım merdiveninde bulunan küpeşte yaklaşık 83 cm yüksekliğindedir. - Bina giriş rampasında küpeşte çapı 6,5 cm, bina giriş merdiveninde 5 cm, dikey dolaşım merdiveninde ise 7 cm'dir.				

6.1.10.5. İç Kapılar

Çizelge 6.95. 10 Nolu Okul İç Kapılar Formu Tablosu

İÇ KAPILAR		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yer almalıdır.)	X
		- Kapıların temiz geçiş genişliği yaklaşık 90 cm'dir. - Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte değildir. - Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yer almamaktadır.

6.1.10.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.96. 10 Nolu Okul Engelli Tuvaleti Formu Tablosu

ENGELLİ TUVALETİ		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada engelli tuvaleti var mıdır?	X
2	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	-
3	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	-
4	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir?	-
5	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diyagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır?	-
6	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı(boşluk) sağlanmış mıdır?	-
7	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	-
8	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	-
9	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	-
10	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	-
11	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur?Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?	-
12	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm mıdır?	-

Çizelge 6.96. devamı

13	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	-
14	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	-
15	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?	-
16	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmektedir? □ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir. □ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmektedir.	-
17	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır?Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	-
18	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede midir?	-
19	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)	-
20	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	-
21	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düşüldüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?	-

6.1.10.7. Yatay Dolaşım

Çizelge 6.97. 10 Nolu Okul Yatay Dolaşım Formu Tablosu

YATAY DOLAŞIM		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	✓
2	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	✓
3	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	✓
4	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	✓
5	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗
6	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	✓
		- Dolaşım alanları karo mozaik ile kaplanmıştır. - Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları bulunmaktadır. - Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri vb. yönlendirmeler bulunmaktadır. Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte değildir.

6.1.10.8. Asansörler

Çizelge 6.98. 10 Nolu Okul Asansör Formu Tablosu

ASANSÖRLER		
SORU NO	SORU	EVET/ HAYIR
1	Binada asansör var mıdır?	✓
2	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	X
3	Asansör kapıları otomatik midir?	X
4	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?	-
5	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	X
6	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	✓
7	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	✓
8	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?	✓
9	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	✓
10	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	✓
11	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	✓
12	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?	✓
13	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	X
14	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	X
15	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	✓
16	Kabinin zemini uygun malzemeyle kaplı mıdır?(Parlak malzeme, kaygan malzeme, halı vb. olmamalıdır.)	X
		- Asansör kapıları otomatik değildir. - Kapı temiz genişliği 79 cm'dir. - Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı ve Braille harflidir. - Asansör pvc ile kaplıdır.

6.1.10.9. Merdivenler

Çizelge 6.99. 10 Nolu Okul Merdivenler Formu Tablosu

MERDİVEN		EVET / HAYIR	
SORU NO		BİNA GİRİŞ	DİKEY DOLAŞI M
1	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	✓	✓
2	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	✗	✗
3	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	✓	✓
4	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	✓	✓
5	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	✗	✓
6	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	✓	✓
7	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	✗	✓
8	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?	-	✓
		- Bina giriş merdiveni seramik, dikey dolaşım merdiveni ise dökme mozaik ile kaplıdır. - Giriş merdiveninde basamak yüksekliği yaklaşık 15 cm genişliği 30'dir. - Dikey dolaşım merdiveninde ise basamak yüksekliği yaklaşık 15-16 cm genişliği 31 cm'dir.	

6.1.10.10. Yönlendirme ve İşaretlemeler

Çizelge 6.100. 10 Nolu Okul Yönlendirme ve İşaretlemeler Formu Tablosu

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
SORU NO	SORU	EVET / HAYIR
1	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	X
2	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	✓
3	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	X
4	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?	✓
5	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	✓
6	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm artırılmalıdır.)	✓
7	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	✓
8	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?	X
9	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	X
10	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?	X

6.2. Analizler

Önceki bölümde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği Ek-1 formundan yola çıkılarak hazırlanan yeni kontrol formları ile analiz edilen 10 okula ait veriler elde edilmiştir. Bu bölümde ise elde edilen verilerden, hazırlanan bölüm değerlendirme tabloları aracılığıyla okullara ait erişilebilirlik ile ilgili istatistiki sonuçları çıkarılmıştır.

6.2.1. Okul Bahçesi ve Otopark

Çizelge 6.101. Okullara ait Bahçe Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

BAHÇE				
Okul No	Bahçeye girişte kot farkı var mıdır?	Kot farkları 1/2 eğimle pahlanmış veya 1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?	Bahçe taşıt kullanımına açık mıdır?	Bahçe yolu veya yayının kullanabileceği güzegahta yayanın güvenli hareketi için bu yolun taşıt yolundan izole edilmesini sağlayan güvenlik önlemleri alınmış mıdır?
1	✓	✗	✓	✗
2	✗	-	✗	-
3	✗	-	✓	✗
4	✗	-	✗	-
5	✓	✗	✗	-
6	✗	-	✓	✗
7	✗	-	✓	✗
8	✗	-	✓	✗
9	✗	-	✓	✗
10	✗	-	✓	✗

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okuldan 8'inde bahçeye girişte kot farkı bulunmamaktadır.
- Bahçe girişinde kot farkı bulunan okullarda bu kot farkları rampa ile giderilmemiş, kot farkları doğal eğimle bırakılmıştır.
- Okulların 7 tanesinin bahçesi taşıt kullanımına açıktır.
- Bahçesi taşıt kullanımına açık olan okulların hiçbirinde yayanın güvenli hareketi için taşıt yolundan izole edilmesine yönelik düzenleme yapılmamıştır.

Çizelge 6.102. Okullara ait Bahçe Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

BAHÇE				
Okul No	Bahçe yolunun yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	Bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	Bahçe yolunda elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı var mıdır?	Bahçe girişinden binaya ulaşım için bahçeden geçildiği durumlarda yaya kaldırımı var mıdır?
1	✓	✓	✓	✗
2	✓	✓	✓	✗
3	✓	✓	✓	✗
4	✓	✓	✓	✗
5	✓	✓	✓	✗
6	✓	✓	✓	✗
7	✓	✓	✓	✗
8	✓	✓	✓	✗
9	✓	✓	✓	✗
10	✓	✓	✓	✗

- Bahçelerin tamamının yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır.
- Bahçelerin tamamında bahçe yolunun yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. (beton, beton kilit parke vb.)
- Bahçelerin tamamında elektrik direkleri, tabelalar ile süs bitkileri, çiçeklik/saksılar, reklam/ ilan panoları, tezgah, masa, sandalye, totem vb. nesnelerden arındırılmış en az 150 cm genişliğinde geçiş alanı vardır.
- Okulların hiçbirinde bahçe girişinden binaya ulaşım için yaya kaldırımı bulunmamaktadır. Bazı okullarda kısmi olarak yaya kaldırimleri mevcut olsa da hiçbirisi kesintisiz olarak bina girişine ulaşmamaktadır.

6.2. 2. Bina Girişleri

Çizelge 6.103. Okullara ait Bina Giriş Formlarının Değerlendirme Tablosu -1

BİNA GİRİŞİ				
Okul No	Binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan bir tretuvar var mıdır?	Erişilebilir bina girişine erişim sağlayacak yerde, tretuvar da kaldırım rampası düzenlenmiş midir?	Bina girişinin yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?
1	✓	-	✓	✗
2	✓	✗	✓	✗
3	✓	✓	✓	✗
4	✓	-	✓	✗
5	✓	-	✓	✗
6	✓	-	✓	✗
7	✗	-	✓	✗
8	✗	-	✓	✗
9	✓	-	✓	✗
10	✓	✗	✓	✗

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okuldan 8'inde binanın çevresinde bahçe kotundan yüksekte kalan tretuvar vardır. Fakat 10 okuldan 7'sinde tretuvarlar erişilebilir bina girişlerinde merdiven ve rampa kısımlarında bulunmadığından bu 7 okulun hiçbirinde özel bir kaldırım rampası düzenlemesi mevcut değildir. Okullardan yalnızca 1 tanesinde bina giriş rampası kısmında özel kaldırım rampası düzenlemiştir.
- Bina girişlerinin tamamının yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır.
- Bina giriş yüzeyleri okulların hiçbirinde ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamıştır. (mermer, karo mozaik vb.)

Çizelge 6.104. Okullara ait Bina Girişi Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

BİNA GİRİŞİ				
Okul No	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	Bina girişlerindeki merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. nesneler var mıdır?	Bina giriş kapılarında büyük cam yüzeyler var mıdır?	Bina giriş kapılarında ve çevresinde büyük cam yüzeyler varsa yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bir bant var mıdır?
1	✓	✗	✗	-
2	✓	✗	✓	✗
3	✓	✗	✗	-
4	✓	✗	✗	-
5	✓	✗	✗	-
6	✓	✗	✗	-
7	✓	✗	✗	-
8	✓	✗	✓	✗
9	✓	✗	✗	-
10	✓	✗	✗	-

- Bina girişlerinin hiçbirinde merdivenin, rampanın veya kapının önünde herhangi bir alanda çiçeklik, tabela, çöp kutusu vb. erişilebilirliği olumsuz etkileyecek nesneler bulunmamaktadır.
- 10 okuldan 2 tanesinin bina giriş kapısında büyük cam yüzeyler bulunmaktadır. Ancak bu camlı kapılarda, öncelikle görme engelliler için, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, 7.5 cm genişliğinde uyarıcı zıt renkli bant uygulaması yapılmamıştır.

Çizelge 6.105. Okullara ait Bina Girişi Formlarının Değerlendirme Tablosu-3

BİNA GİRİŞİ				
Okul No	Kanatlı açılır kapının kapı kanat genişliği en az 100 cm midir?	Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	Girişte danışma bankosu var mıdır?	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?
1	✓	✓	✗	✗
2	✓	✓	✗	✗
3	✓	✓	✗	✗
4	✓	✓	✗	✗
5	✓	✓	✗	✗
6	✓	✓	✗	✗
7	✗	✓	✗	✗
8	✗	✓	✗	✗
9	✗	✓	✗	✗
10	✗	✓	✗	✗

- Giriş kapılarının tamamı kanatlı açılır kapıdır. Ve 10 okuldan 6 tanesinde kapıların kanat genişliği en az 100 cm'dir.
- Bina girişlerindeki kapıların tamamında kapılar açık durumdayken özellikle tekerlekli sandalye kullanan fiziksel engelli kullanıcılara yönelik minimum 150 cm x150 cm'lik temiz manevra alanı mevcuttur.
- Okulların hiçbirinde girişte danışma bankosu bulunmamakta ayrıca danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda alternatif olan hissedilebilir kat planı da bulunmamaktadır.

6.2.3. Rampalar

Çizelge 6.106. Okullara ait Rampa Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

RAMPA				
Ok ul No	Rampa açıkça görülebilir mu?	Rampaya tabela ile yönlendirme yapılmış mıdır?	Rampa yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	Rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?
1	✓	-	✓	✓
2	✗	✗	✓	✓
3	✓	-	✓	✓
4	✓	-	✓	✓
5	✓	-	✓	✓
6	✓	-	✓	✓
7	✓	-	✓	✓
8	✗	✗	✓	✓
9	✓	-	✓	✓
10	✗	✗	✓	✓

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okulun tamamında bina giriş rampası mevcuttur.
- Rampalarının açıkça görülebilme standartı 10 okulun 7 tanesinde sağlanmıştır.
- Rampalara tabela ile yönlendirme yapılma standartı okulların hiçbirinde sağlanmamıştır.
- Rampa yüzeyleri okulların tamamında düz,sabit ve dayanıklı olup, 10 okulun tamamında rampa yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır.

Çizelge 6.107. Okullara ait Rampa Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

RAMPA			
Okul No	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 100 cm midir?	Rampa eğimi uygun mudur?	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan var mıdır?
1	✓	✗	✗
2	✓	✗	✗
3	✓	✗	✗
4	✓	✗	✓
5	✓	✗	✓
6	✓	✓	✓
7	✗	✗	✓
8	✓	✗	✗
9	✓	✗	✓
10	✓	✗	✗

- İncelenen 10 okulun bina giriş rampalarının 9 tanesinde temiz geçiş genişliği en az 100 cm'dir.
- Rampa eğimi 10 rampadan 9'unda uygun değildir.
- 10 okuldan 5 tanesinde rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm X 150 cm' lik alan vardır.

Özellikle açıkça görülemeyen rampalara tabela ile yönlendirme yapılmamış olması engelli kullanıcıların rampaya ulaşma vb. konularda daha fazla efor sarfetmemesi açısından önemlidir. Rampalar temiz geçiş genişliği bakımından tekerlekli sandalye ile kullanıma uygun olsa da rampaların neredeyse tamamında rampa eğimi olması gerekenden dik olduğundan rampaların erişilebilir olduğundan söz edilememektedir.

6.2.4. Küpeşeler

6.2.4.1. Bina Giriş Rampa Küpeşeleri

Çizelge 6.108. Okullara ait Bina Giriş Rampa Küpeşesi Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

BİNA GİRİŞ RAMPA KÜPEŞESİ				
Okul No	Küpeşte var mıdır?	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?
1	✓	✓	✓	✗
2	✓	✗	✗	✗
3	✓	✓	✗	✗
4	✓	✓	✓	✗
5	✓	✓	✗	✗
6	✓	✓	✗	✗
7	✓	✓	✗	✗
8	✓	✓	✗	✓
9	✓	✓	✗	✗
10	✓	✗	✗	✗

- Tez çalışması kapsamında ele alınan okulların tamamında bina giriş rampasında küpeşte mevcuttur.
- İncelenen okullarda bulunan 10 bina giriş rampasından 8 tanesinde küpeşte rampanın her iki tarafındadır. Bu rampalardan sadece 2'sinde küpeşte 90 cm yüksekliğindedir. Rampaların sadece 1 tanesinde 70 cm de 2. Küpeşte bulunmaktadır.

Çizelge 6.109. Okullara ait Bina Giriş Rampa Küpeştesi Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

BİNA GİRİŞ RAMPA KÜPEŞTESİ			
Okul No	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?
1	X	✓	X
2	X	X	X
3	X	X	✓
4	X	X	✓
5	X	✓	✓
6	✓	X	X
7	X	X	✓
8	✓	X	✓
9	X	X	X
10	X	X	X

- Rampaların sadece 2 tanesinde küpeşte, rampa başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmektedir.
- Rampaların 2 tanesinde küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekildedir. (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm arasındadır.)
- Bina giriş rampalarından 5 tanesinde küpeşteler yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renktedir.

6.2.4.2. Bina Giriş Merdiven Küpeşeleri

Çizelge 6.110. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Küpeşesi Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

BİNA GİRİŞ MERDİVEN KÜPEŞESİ				
Ok ul No	Küpeşte var mıdır?	Küpeşte her iki tarafa mıdır?	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?
1	X	-	-	-
2	✓	X	X	X
3	✓	✓	X	X
4	✓	✓	✓	X
5	X	-	-	-
6	X	-	-	-
7	✓	✓	X	X
8	✓	✓	✓	X
9	✓	✓	X	X
10	✓	X	X	X

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okuldan 7sinde bina giriş merdiveninde küpeşte mevcuttur.
- Küpeşte bulunan 7 merdivenin 5 tanesinde küpeşte merdivenin her iki tarafındadır.
- Küpeşte bulunan 7 merdivenin 2 tanesinde küpeşte 90 cm yüksekliğindedir.
- Yine küpeşte bulunan 7 merdivenin hiçbirinde 70 cm de 2. Küpeşte bulunmamaktadır.

Çizelge 6.111. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Küpeştesi Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

BİNA GİRİŞ MERDİVEN KÜPEŞTESİ			
Okul No	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?
1	-	-	-
2	X	X	X
3	X	X	✓
4	X	X	✓
5	-	-	-
6	-	-	-
7	X	X	X
8	X	X	X
9	X	X	X
10	X	X	X

- Yine küpeşte bulunan 7 merdivenin hiçbirinde küpeşte rampa başlangıçtan 30 cm önce başlamamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmemektedir.
- Küpeştelerin hiçbirisi kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde değildir.
- Küpete bulunan 7 merdivenin 2 tanesinde küpeşteler yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renktedir.

6.2.4.3. Dikey Dolaşım Küpeşeleri

Çizelge 6.112. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Küpeşesi Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

BİNA DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ KÜPEŞESİ				
Okul No	Küpeşte var mıdır?	Küpeşte her iki tarafta mıdır?	Küpeşte, döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	Döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler ve çocuklar için ikinci bir küpeşte var mıdır?
1	✓	✗	✓	✗
2	✓	✗	✗	✗
3	✓	✗	✗	✗
4	✓	✓	✓	✗
5	✓	✗	✗	✗
6	✓	✗	✗	✗
7	✓	✗	✗	✗
8	✓	✗	✗	✗
9	✓	✗	✗	✗
10	✓	✗	✗	✗

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okulun tamamında dikey dolaşım merdiveninde küpeşte mevcuttur.
- Merdivenlerin sadece 1 tanesinde küpeşte merdivenin her iki tarafındadır.
- Merdivenlerin 2 tanesinde küpeşte 90 cm yüksekliğindedir.
- Merdivenlerin hiçbirinde 70 cm de 2. Küpeşte bulunmaktadır.

Çizelge 6.113. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Küpeştesi Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

BİNA DIKEY DOLAŞIM MERDİVENİ KÜPEŞTESİ			
Okul No	Küpeşte, başlangıçtan 30 cm önce başlamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmekte midir?	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir? (Çap veya genişlik 32 mm - 45 mm olmalıdır.)	Küpeşte yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renkte midir?
1	X	✓	X
2	X	X	X
3	X	X	X
4	✓	X	X
5	X	X	X
6	X	✓	X
7	X	X	✓
8	X	X	X
9	X	X	X
10	X	X	✓

- Merdivenlerin sadece 1 tanesinde küpeşte rampa başlangıçtan 30 cm önce başlamamakta ve bitimden 30 cm sonra bitmemektedir.
- 10 okulun dikey dolaşım merdiveninden 2 tanesinde küpeştelerin kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekildedir.
- Merdivenlerden 2 tanesinde küpeşteler yan duvarlarla ve/veya çevre rengiyle zıt renktedir.

6.2.5. İç Kapılar

Çizelge 6.114. Okullara ait İç Kapı Formlarının Değerlendirme Tablosu

İÇ KAPILAR	
Okul No	-Binada bulunan iç kapıların tamamı aşağıdaki özelliklerin tamamını sağlamakta mıdır? (Kapıların temiz geçiş genişliğinin; Bina projesi onayı veya yapı izni 22 Kasım 2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, sonra alınmış olan binalarda en az 90 cm olması gerekmektedir. -Kapılarda büyük cam yüzeyler varsa, yerden 130 cm - 140 cm yükseklikte birinci düzey ve 90 cm - 100 cm yükseklikte ikinci düzey, en az 7.5 cm genişliğinde uyarıcı renkli bir bant olması gerekmektedir. -Kapı kolları topuz vb. şekilde el ile kavrama gerektirecek nitelikte olmamalıdır. Kapılar fazla kuvvet gerektirmeden kolay açılabilmelidir. Kapıların girişlerinde (± 0.6cm)den fazla eşik veya kot farkı olmamalıdır. -Kapı bilgilendirici işaretleri döşeme veya zemin yüzeyinden 120 cm- 160 cm arasındaki yükseklikte yerelmalıdır. Kapı bilgilendirici işaretleri duvarda, kapının mandalının bulunduğu tarafa konumlandırılmalıdır. İşaretin yan kenarı pervazdan 5 cm- 10 cm arasında bir uzaklıkta yerelmalıdır.)
1	X
2	X
3	X
4	X
5	X
6	X
7	X
8	X
9	X
10	X

- Tez çalışması kapsamında ele alınan okulların genelinde kapılar temiz geçiş genişliği standartını sağlamakta olsa da kapıların hiçbirinde erişilebilirlik standartları sağlanamamaktadır.

6.2.6. Engelli Tuvaleti

Çizelge 6.115. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

ENGELLİ TUVALETİ				
Okul No	Binada engelli tuvaleti var mıdır ?	Tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı var mıdır?	Engelli tuvaletine geçiş sağlayan tüm kapıların ve engelli tuvalet kabini kapısının temiz geçiş genişliği; Bina projesi onayı veya yapı izni 22Kasım2011'den önce alınmış olan binalarda en az 85cm, alınmış olan binalarda en az 90 cm midir?	Engelli tuvaletinin kapısının açılış yönü hangisidir ?
1	✓	✓	✓	Dışarı
2	✓	✗	✗	İçeri
3	✓	✗	✓	Dışarı
4	✓	✓	✗	İçeri
5	✓	✓	✓	İçeri
6	✓	✗	✗	İçeri
7	✗	-	-	-
8	✓	✗	✗	Dışarı
9	✓	✗	✓	Dışarı
10	✗	-	-	-

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okuldan 8 tanesinde engelli tuvaleti bulunmaktadır.
- Engelli tuvaleti bulunan 8 okul değerlendirilmiş olup bu okullardan; 3 tanesinde tuvaletin giriş kapısında ve tuvaletin girişinden engelli tuvalet kabinine ya da engelli tuvalet kabini girişinden klozete erişimde kot farkı vardır.
- 4 tanesinde tuvalet kapılarının temiz geçiş genişliği standartlara uygundur.

Çizelge 6.116. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

ENGELLİ TUVALETİ			
Okul No	Kapının dışarı açıldığı durumlarda en az net zemin yüzeyi genişlik ve derinliği; önden yaklaşımda (düz birtransfer için) 122 cm x 167,5 cm; sağ yandan yaklaşımda (diagonal bir transfer için) 122 cm x 142 cm ve hem ön hem sol yandan yaklaşımda (yan bir transfer için) 150 cm x 142 cm ölçülerinde olmalıdır. Tekerlekli sandalyelilerin klozete erişimi için yukarıdaki ölçülerde net manevra alanı (boşluk) var mıdır? Kapı açık durumdayken bina girişi önünde en az 150 cm x 150 cm'lik temiz manevra alanı var mıdır?	Engelli tuvalet kabininin kapısının içeri açıldığı durumlarda kapının kapanıp açılması için gerekli alan en az ölçülere eklenerek net manevra alanı(boşluk) sağlanmış mıdır?	Tuvaletin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?
1	X	-	✓
2	-	✓	✓
3	X	-	✓
4	-	X	✓
5	-	X	✓
6	-	X	✓
7	-	-	-
8	X	-	✓
9	X	-	✓
10	-	-	-

- Engelli tuvaletlerinin 1 tanesinde tekerlekli sandalyeli kullanıcının kabin içerisinde manevra yapabileceği alan bulunmaktadır.
- Tamamında döşeme yüzeyleri düz,sabit ve dayanıklı olup, hiçbirinde döşeme yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamıştır.

Çizelge 6.117. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-3

ENGELLİ TUVALETİ				
Okul No	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	Engellinin kullanabileceği engelli tuvalet kabini içerisinde veya genel tuvaletin içinde konumlandırılmış, alt yüzüne kadar net en az 75 cm, ön üst yüzüne kadar en fazla 86 cm yüksekliğinde ve en az 20,5 cm derinliğinde diz boşluğu bulunan bir lavabo var mıdır?	Sifon kolları/butonları uygun mudur? Sifon kolları (butonları/zincirleri) yerden en fazla 140 cm yükseklikte midir?	Tuvalet kağıtlığı uygun mudur? Tuvalet kağıtlığının yerden yüksekliği en fazla 140 cm ve klozetten erişilebilecek konumda mıdır?
1	X	✓	✓	X
2	X	X	✓	-
3	X	✓	✓	X
4	X	X	✓	-
5	X	✓	✓	X
6	X	X	✓	X
7	-	-	-	-
8	X	✓	✓	✓
9	X	✓	✓	X
10	-	-	-	-

- 5 tanesinde standartlara uygun özel diz boşluklu lavabo bulunmaktadır.
- Tamamında sifon kolları uygundur. Tuvaletleri sadece 1 tanesinde taharet musluğu uygundur. Klozetlerin 2 tanesi standartlara uygundur.
- Tamamında sabunluklar ve musluklar standartlara uygundur.

Çizelge 6.118. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-4

ENGELLİ TUVALETİ				
Okul No	Sabunluklar uygun mudur?Sabunlukların yerden yüksekliği en fazla 140 cm midir?	Musluklar uygun mudur?Musluklar tek el ile ve kavrama gerektirmeden açılıp kapanabilecek nitelikte midir?	Aynaların alt kenarının yerden yüksekliği en fazla 90 cm midir?	Klozetlerin oturma yeri yerden en az 43 cm, en fazla 48 cm yükseklikte midir?
1	-	✓	✗	✗
2	✓	✓	✓	✓
3	✓	✓	✗	✗
4	✓	✓	✗	✗
5	✓	✓	✗	✓
6	✓	✓	✗	✗
7	-	-	-	-
8	✓	✓	✗	✗
9	✓	✓	✗	✗
10	-	-	-	-

- 1 tanesinde aynaların alt kenar yüksekliği yerden en fazla 90 cmdir.

Çizelge 6.119. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-5

ENGELLİ TUVALETİ		
Okul No	Tuvalette klozete yaklaşım nasıl sağlanabilmekte dir? ☐ Klozete tek taraftan (klozet duvar kenarında konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmekte dir. ☐ Klozete her iki taraftan (klozet ortalı konumlandırılmış) yaklaşım sağlanabilmekte dir.	Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu var mıdır? Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Tuvalette duvar olmayan tarafta tutunma çubuğu hareketli (katlanabilir) midir? Duvar olmayan taraftaki hareketli tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır? Duvar olmayan taraftaki hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun klozet ile arasındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm mesafede midir? Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuğunun yerden yüksekliği klozet yüksekliğinden 25 cm-35 cm daha yukarıda mıdır?Hareketli (katlanabilir) tutunma çubuklarının klozet ile aralarındaki mesafe klozetin orta noktasından en az 30 cm, en fazla 35 cm midir?)
1	TEK TARAFTAN	X
2	HER İKİ TARAFTAN	X
3	TEK TARAFTAN	X
4	TEK TARAFTAN	X
5	TEK TARAFTAN	X
6	TEK TARAFTAN	✓
7	-	-
8	TEK TARAFTAN	X
9	TEK TARAFTAN	X
10	-	-

- Engelli tuvaletlerinin sadece 1 tanesinde tutunma çubukları standartlara uygundur.

Çizelge 6.120. Okullara ait Engelli Tuvaletleri Formlarının Değerlendirme Tablosu-6

ENGELLİ TUVALETİ				
Okul No	Tuvalette duvar tarafında tutunma çubuğu var mıdır?Var ise erişilebilirlik standartlarına uygun mudur? (Duvar tarafındaki tutunma çubuğu sabit midir? Duvar tarafındaki tutunma çubuğunun duvarla arasındaki mesafe en az 4 cm, yerden yüksekliği 80 cm - 95 cm arasında mıdır?)	Klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasında n 46 cm mesafede midir?	Taharet musluğu en az 43 cm en fazla 48 cm yüksekliğe ve klozetten kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	Engelli tuvaletinde klozetten ve yere düştüğünde yetişilebilecek şekilde, iple çekilerek çalıştırılabilir özellikte acil durum çağrı aparatı var mıdır?
1	X	X	X	X
2	X	X	X	X
3	X	X	✓	X
4	X	X	X	X
5	✓	X	X	X
6	✓	X	X	X
7	-	-	-	-
8	✓	X	X	X
9	X	X	X	X
10	-	-	-	X

- Tuvaletlerin hiçbirinde engelli kullanıcının acil durumlarda kullanılabileceği acil durum çağrı aparatı bulunmamaktadır.
- Tuvaletlerin hiçbirinde klozetle duvar arasındaki mesafe klozetin orta noktasından 46 cm mesafede değildir.

6.2.7. Yatay Dolaşım Alanları

Çizelge 6.121. Okullara ait Yatay Dolaşım Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

YATAY DOLAŞIM				
Okul No	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	Baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yükseklikte midir?	Tekerlekli sandalyeliler için sirkülasyon alanlarında belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları var mıdır?	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?
1	✓	-	✓	✓
2	✓	-	✓	✓
3	✓	✓	✓	✓
4	✓	-	✓	✓
5	✓	✓	✓	✓
6	✓	✓	✓	✓
7	✓	✓	✓	✓
8	✓	✓	✓	✓
9	✓	✓	✓	✓
10	✓	✓	✓	✓

- Tez çalışması kapsamında ele alınan okulların tamamında dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği ve tekerlekli sandalyeliler için belirli aralıklarla 150 cm x 150 cm'lik manevra alanları mevcuttur.
- 10 okuldan 7 tanesinde baş seviyesi üzerinde bulunan tüm engeller ve duvara dik veya tavana monte edilmiş levhalar yerden en az 220 cm yüksekliktedir.

Çizelge 6.122. Okullara ait Yatay Dolaşım Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

YATAY DOLAŞIM		
Okul No	Dolaşım alanlarında zemin kaplaması ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?
1	X	✓
2	X	✓
3	X	✓
4	X	✓
5	X	✓
6	X	✓
7	X	✓
8	X	✓
9	X	✓
10	X	✓

- Dolaşım alanlarının tamamının yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı olmakla birlikte bu alanların yüzeyleri ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamıştır. (seramik, dökme mozaik vb.)

Okullarda engelli öğrenci ve kullanıcılar dahil olmak üzere herkesin yoğun olarak kullandığı koridor, sınıf, kantin vb. alanların ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamış olmasından dolayı dolaşım alanlarının erişilebilir olduğundan söz edilememektedir

6.2.8. Asansörler

Çizelge 6.123. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

ASANSÖR				
Okul No	Binada asansör var mıdır?	Asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı var mıdır?	Asansör kapıları otomatik midir?	Kapıların açık kalma süresi en az 10 saniye midir?
1	X	-	-	-
2	X	-	-	-
3	✓	-	✓	-
4	✓	-	✓	-
5	X	-	-	-
6	✓	X	✓	✓
7	✓	✓	✓	X
8	X	-	-	-
9	✓	X	X	-
10	✓	X	X	-

- Tez çalışması kapsamında ele alınan 10 okuldan 6 tanesinde asansör bulunmakta fakat incelenen 6 asansörden 4 tanesi asansör aktif kullanılmakta olup değerlendirme çalışır durumdaki 4 tane asansör için yapılmıştır. Aktif kullanımda olan 4 asansörün;
- 1 tanesinde asansörün önündeki sahanlıktan asansör kabinine erişimde eşik, basamak veya kot farkı vardır.
- 2 tanesinin kapıları otomatiktir ve sadece 1 tanesinde kapının açık kalma süresi en az 10 saniyedir.

Çizelge 6.124. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

ASANSÖR				
Okul No	Kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	Asansör önü ve içi yeterli şekilde aydınlatılmış mıdır?	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasında mıdır?	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı mıdır?
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
3	-	-	-	-
4	-	-	-	-
5	-	-	-	-
6	✓	✗	✗	✗
7	✓	✓	✓	✓
8	-	-	-	-
9	✗	✓	✓	✗
10	✗	✓	✓	✓

- 2 tanesinde kapının temiz geçiş genişliği en az 90 cm'dir. Ve 3 tanesinde asansörün önü ve içi yeterince aydınlatılmıştır.
- 3 tanesinde kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinin yerden yüksekliği 90 cm ile tercihen 110 cm en fazla 137 cm arasındadır.
- 2 tanesinde kabin içi ve dışı kontrol düğmelerinde rakamlar, yazılar ve semboller hissedilebilir kabartmalı ve bu düğmelerde Braille alfabeli rakam ve yazılar vardır.

Çizelge 6.125. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-3

ASANSÖR				
Okul No	Kabin içi ve dışı kontrol düğmelerin de Braille alfabeli rakam ve yazılar var mıdır?	Asansör kapıları açıldığında kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyede midir?	Her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm midir?	Kabin içinde ve dışında asansörün kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri var mıdır?
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
3	-	-	✓	-
4	-	-	✓	-
5	-	-	-	-
6	✗	✓	✓	✓
7	✓	✗	✓	✓
8	-	-	-	-
9	✗	✓	✓	✓
10	✓	✓	✓	✓

- 3 tanesinde asansör kapıları açıldığında kapılar kabin zemini, kat zemini ile aynı seviyededir.
- Tamamında her katta asansör kapısının açıldığı sahanlığın genişliği (derinliği);asansör kapısı sürme kapı ise en az 120 cm asansör kapısı dışı açılan kapı ise en az 150 cm'dir.
- Asansörlerin tamamında kabin içinde ve dışında asansörün kata geldiğini gösteren görsel uyarı sistemleri olsa da hiçbirinde sesli uyarı sistemi bulunmamaktadır.

Çizelge 6. 126. Okullara ait Asansör Formlarının Değerlendirme Tablosu-4

ASANSÖR				
Okul No	Kabin içinde ve dışında asansörün çağırıldığını ve hangi kata geldiğini anons eden sesli uyarı sistemleri var mıdır?	Kabin genişliği aşağıdaki ölçülerden herhangi birine uygun mudur? Kabin içi net boyutları en az 120 cm x 150cm Kabin içi net boyutları en az 95 cm x 140cm Kabin içi net boyutları en az kabin genişliği 100 cm x kabin derinliği 125cm	Kabin içinde,yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları var mıdır?	Kabinin zemini uygun malzemeyle kaplı mıdır?
1	-	-	-	-
2	-	-	-	-
3	-	-	-	-
4	-	-	-	-
5	-	-	-	-
6	X	✓	X	X
7	X	✓	X	X
8	-	-	-	-
9	X	X	X	X
10	X	✓	X	X

- 3 tanesinde asansör kabin boyutları standartlara uygundur.
- Asansörlerin hiçbirinin kabin içinde, yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları bulunmamaktadır.
- Asansörlerin hiçbirinde kabin yüzeyi uygun malzeme ile kaplanmamıştır.

6.2.9. Merdivenler

6.2.9.1. Bina Giriş Merdivenleri

Çizelge 6. 127. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

BİNA GİRİŞ MERDİVENİ				
Okul No	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	Basamak genişliği en az 27 cm midir?	Basamak yüksekliği bina girişi merdiveninde en fazla 16-18 cm midir?
1	✓	✗	✓	✓
2	✓	✗	✓	✓
3	✓	✗	✓	✓
4	✓	✗	✓	✓
5	✓	✗	✓	✓
6	✓	✗	✓	✓
7	✓	✗	✓	✓
8	✓	✗	✓	✓
9	✓	✗	✓	✗
10	✓	✗	✓	✓

- Tez çalışması kapsamında ele alınan okulların tamamında bina giriş merdiveni mevcuttur.
- Merdiven yüzeyleri okulların tamamında düz, sabit ve dayanıklıdır. Fakat okulların hiçbirinde merdiven yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamıştır.
- 10 okulun tamamında bina giriş merdiveninde basamak genişliği 27 cm'den fazladır.
- Yine 10 okulun 9 tanesinde bina giriş merdiveninde basamak yüksekliği en fazla 16-18 cm'dir.

Çizelge 6.128. Okullara ait Bina Giriş Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

BİNA GİRİŞ MERDİVENİ				
Okul No	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?
1	✓	✓	✗	-
2	✓	✓	✗	-
3	✓	✓	✗	-
4	✓	✓	✗	-
5	✓	✓	✗	-
6	✓	✓	✗	-
7	✓	✓	✗	-
8	✓	✓	✗	-
9	✓	✓	✗	-
10	✗	✓	✗	-

- Merdivenlerin 9 tanesinde basamaklar çıkıntılıdır, fakat bu merdivenlerin basamaklarında çıkıntı miktarı 1.3 cm'den azdır.
- Merdivenlerin tamamında basamak sayısı 12'den azdır bu yüzden sahanlık ihtiyacı bulunmamaktadır.

Bina giriş merdivenlerinin ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamış olması engelli kullanıcılar açısından büyük önem arz etmektedir. Okulların genelinde basamak genişlik ve riht yükseklikleri standartlara uygun olsa da incelenen bina giriş merdivenlerinin hiçbiri merdiven kısmında erişilebilirlik standartlarına tamamen uymamaktadır.

6.2.9.2. Dikey Dolaşım Merdivenleri

Çizelge 6.129. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ				
Okul No	Merdiven yüzeyi düz,sabit ve dayanıklı mıdır?	Merdiven yüzeyi ıslak- kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	Basamak genişliği en az 27 cm' midir?	Basamak yüksekliği engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı durumlarda dikey dolaşım merdiveninde en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?
1	✓	✗	✓	✗
2	✓	✗	✓	✓
3	✓	✗	✓	✓
4	✓	✗	✓	✓
5	✓	✗	✓	✓
6	✓	✗	✓	✓
7	✓	✗	✓	✓
8	✓	✗	✓	✗
9	✓	✗	✓	✓
10	✓	✗	✓	✓

- Tez çalışması kapsamında ele alınan okulların tamamında bina dikey dolaşım merdiveni mevcuttur.
- Merdiven yüzeyleri okulların tamamında düz, sabit ve dayanıklıdır. Fakat okulların hiçbirinde merdiven yüzeyi ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamıştır.
- Okulların tamamında dikey dolaşım merdiveninde basamak genişliği 27 cm'den fazladır.
- Yine 10 okuldan 9 tanesinde basamak yüksekliği en fazla 16-18 cm.dir.

Çizelge 6. 130. Okullara ait Dikey Dolaşım Merdiveni Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

DİKEY DOLAŞIM MERDİVENİ				
Okul No	Basamak uçlarında çıkıntı var mıdır?	Basamak uçları çıkıntısız veya en fazla 1,3 cm midir?	Merdivenin basamak sayısı 12 ' den fazla mıdır?	Merdivende sahanlık yapılmış mıdır?
1	X	✓	✓	✓
2	✓	✓	✓	✓
3	✓	✓	✓	✓
4	✓	✓	✓	✓
5	✓	✓	✓	✓
6	✓	✓	✓	✓
7	✓	✓	✓	✓
8	✓	✓	✓	✓
9	✓	✓	✓	✓
10	✓	✓	✓	✓

- Merdivenlerin 9 tanesinde basamaklar çıkıntılıdır, fakat bu merdivenlerin basamaklarında çıkıntı miktarı 1.3 cm'den azdır.
- Merdivenlerin tamamında basamak sayısı 12'den fazladır bu yüzden sahanlıklar mevcuttur.

Dikey dolaşım merdivenlerinin ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmamış olması engelli kullanıcılar açısından büyük önem arz etmektedir. Okulların genelinde basamak genişlik ve rıht yükseklikleri standartlara uygun olsada incelenen dikey dolaşım merdivenlerinin hiçbiri erişilebilirlik standartlarına tamamen uymamaktadır.

6.2.10. Yönlendirme ve İşaretlemler

Çizelge 6.131. Okullara ait Yönlendirmeler ve İşaretlemler Formlarının Değerlendirme Tablosu-1

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER				
Okul No	Binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmış mıdır?	Bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmakta mıdır?	Duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden en az 120 cm, en fazla 160 cm yükseklikte midir?	Tüm işaretler okunaklı ve anlaşılabilir midir?
1	X	✓	X	✓
2	X	✓	X	✓
3	X	✓	X	✓
4	X	✓	X	✓
5	X	✓	X	✓
6	X	✓	X	✓
7	X	✓	X	✓
8	X	✓	X	✓
9	X	✓	X	✓
10	X	✓	X	✓

- Tez çalışması kapsamında ele alınan okulların hiçbirinde binanın ana girişinden; alternatif erişilebilir bina girişine yönlendirme yapılmıştır.
- Okulların tamamında bina ana giriş kapısından sonra, binadaki kullanımlara yönelik bilgilendirme işaretleri (sadece bilgi, örneğin bir isim), yön işaretleri ve/veya işlevsel işaretler (açıklayıcı bilgilendirme) bulunmaktadır.
- Okulların hiçbirinde duvara yatay monte edilmiş işaretler zemin yüzeyinden 120-160 cm arası yükseklikte değildir.
- Tüm bilgilendirme işaretleri okunaklı ve anlaşılabilir. Ayrıca tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte ve görüş mesafesine göre uygun büyüklüktedir.

Çizelge 6.132. Okullara ait Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formlarının Değerlendirme Tablosu-2

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER				
Okul No	Tüm işaretlemeler çevre rengi ile zıt renkte midir?	Tüm yazılar ve işaretler görüş mesafesine göre uygun büyüklükte midir? (Harf yüksekliği 15 mm den az olmamalı ve görüş mesafesindeki her metre için yazı büyüklüğü 20 mm - 30 mm arttırılmalıdır.)	Tüm yönlendirme ve bilgilendirme işaretleri ve yazılar kolay görülebilmesi için yazıldığı zeminle zıt renklerde midir?	Tüm işaretler görme engelliler için Braille yazılı mıdır?
1	✓	✓	✓	✗
2	✓	✓	✓	✗
3	✓	✓	✓	✗
4	✓	✓	✓	✗
5	✓	✓	✓	✗
6	✓	✓	✓	✗
7	✓	✓	✓	✗
8	✓	✓	✓	✗
9	✓	✓	✓	✗
10	✓	✓	✓	✗

- Okulların hiçbirinde yönlendirme ve işaretlemeler görme engelliler için Braille yazılı ve hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmıştır.
- Okulların hiçbirinde ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu mevcut değildir.

Çizelge 6.133. Okullara ait Yönlendirmeler ve İşaretlemeler Formlarının Değerlendirme Tablosu-3

YÖNLENDİRME VE İŞARETLEMELER		
Okul No	Tüm işaretlerdeki hissedilebilir kabartmalı harfler ve semboller kullanılmış mıdır?	Ana giriş holünde görme engelliler için 120 cm - 160 cm arasındaki yükseklikte Braille yazılı ve kabartmalı bilgilendirme panosu var mıdır?
1	X	X
2	X	X
3	X	X
4	X	X
5	X	X
6	X	X
7	X	X
8	X	X
9	X	X
10	X	X

Okullarda özellikle görme engelli kullanıcılar için yönlendirme ve işaretlemeler önemlidir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Engelli, engelli olmayan birey ayrımı yapılmaksızın erişilebilirliğin eğitim yapılarında sağlanabilmesi temel hak olan “eğitim hakkının” sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda çalışmada incelenen Adana ili, Çukurova ilçesi ilköğretim yapılarının mevcut fiziksel durumlarındaki erişilebilirlik sorunlarının tespiti ve çözüm önerileri geliştirilmesi çalışmanın ana amacıdır. Eğitim yapılarının ölçme ve değerlendirmeleri sonucu çalışmada elde edilen bulgular neticesinde; okulların hiçbirinin tam anlamıyla erişilebilirlik standartlarına uygun olmadığı dolayısıyla engellilerin okul binalarında büyük sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir.

İncelenen okulların idarelerinden alınan bilgilere göre eğitim gören engelli öğrenci sayısı çok azdır. Bu durum okul çağına gelen engelli çocukların eğitim konusunda geri planda kaldığı gerçeğini ortaya çıkarmaktadır. Eğitimin istenilen düzeyde ve kalitede olabilmesi, engelli öğrencilerin okulları kullanabilmeleri için okulların erişilebilirlik standartları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Düzenlemelerin yapılması neticesinde engelli öğrencilerin eğitim alma oranı artarken, binalarda karşılaşılan engelleyici sorunlar giderilmiş olacaktır.

Ek-1 formu soru içerikleri incelendiğinde özellikle fiziksel engelli kullanıcılara yönelik sorgulamaların bulunduğu görülmüştür. Bunun sebebinin ise ülkemizdeki zihinsel ve duyuşal (işitme ve görme engelliler) engellilerin özel eğitim kurumlarında daha yoğun olarak eğitim öğretim alması, bedensel engelli çocukların ise çoğunlukla devlet ilkokullarında kaynaştırma eğitim alıyor olmasıdır. Başta fiziksel engelliler olmak üzere tüm engelli kullanıcılar için erişilebilir mekanlar yaratabilmek adına özellikle geçiş genişlikleri, yürüme yüzeylerinin kaymaz ve sağlamlığı, kot farklarının dış mekanlarda merdiven, rampa ve kaldırma platformlarıyla, iç mekanlarda ise merdiven ve asansörlerle uygun standartlar çerçevesinde giderilmesi, standartlara uygun en az 1 engelli tuvaletinin bulunması öncelikli kararlardır. Ayrıca erişilebilirliği arttırmak adına

işaretleme ve yönlendirmeler, bunların özellikleri ve konumları, acil durum tesisatları, sesli ve görsel uyarı sistemleri de diğer öncelikli kararlardır.

İnceleme yapılan okullarda erişilebilirlik konusunda çoğu düzenlemenin bedensel engellilere yönelik yapıldığı tespit edilmiştir. Görme engelli kullanıcılar için sesli alarm ve yönlendirme sistemleri, büyük cam yüzeylerde uyarıcı ve kaymaz bant uygulamaları, Braille ve kabartmalı yazı kullanımı vb. düzenlemeler okulların çoğunda bulunmadığından özellikle görme engelliler için binaya ve mekâna erişilebilirlik oranı oldukça düşüktür. İşitme engelli kullanıcılar için görsel alarm sistemleri, işaretleme ve yönlendirmeler vb. düzenlemeler olması gerekliliği bulunsa da incelenen mevcut yapılarda bu tip düzenlemeler olmadığından ya da kısmi olarak bulunduğundan işitme engelliler için de binaya ve mekâna erişilebilirlik oranı oldukça düşük kalmaktadır.

Ülkemizde engellilere yönelik düzenlemeler son zamanlarda hız kazanmış olsa da hem mevcut ilköğretim binalarında hem yeni yapılanlarda Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliğine ne yazık ki gereken önem verilmemektedir. Engelli sorunları varlığını devam ettirmekte, binalarda yetersiz, hatalı olarak değerlendirilebilecek çözüm önerileri ve uygulama örneklerinin varlığı tespit edilmektedir.

Çalışmada incelenen okulların, bahçelerinden okul içerisindeki tüm mekânlar ve öğeler göz önünde bulundurulduğunda engelli kullanıcıların yapılara erişilebilirliği tam olarak sağlayamadığı görülmektedir. Dolayısıyla incelenen mevcut okul yapılarına erişilebilirliğin sağlanabilmesi adına;

- Başta tüm okul bahçeleri taşıt yoluna kapalı hale getirilmeli ya da taşıt yoluna açık olan bahçelerde, bina girişine kadar yayaların ve engelli kullanıcıların kullanabileceği standartlara uygun bir yaya güzergahı sağlanmalıdır.
- Tüm yüzey kaplamaları ıslak-kuru halde kaymayacak anti-slip malzeme ile kaplanmalıdır.

- Büyük cam yüzeyleri bulunan bina giriş kapılarında 1. Ve 2. Düzey bant uygulaması yapılmalıdır.
- Özellikle bina giriş rampalarının açıkça görülemediği bahçelerde rampalara tabela ile yönlendirme yapılması, rampaların yeniden uygun eğim standartlarına göre inşa edilmesi ve doğru malzeme ile kaplanması gerekmektedir. Rampanın yeniden yapılmasının mümkün olmadığı durumlarda tekerlekli sandalye kullanıcısı engelliler için alternatif bir yöntem düşünülmelidir.(kaldırma platformu, lift vb.)
- İncelenen okulların neredeyse tamamında küpeşterler uygun olmadığından tüm küpeşterlerin standartlara uygun yenileri ile değiştirilmesi gerekmektedir.
- Okulların birçoğunda asansör bulunmamaktadır. Asansörü olan okullarda ise asansörler uygun standartlarda olmadığından bu asansörlere erişilebilirlik standartlarına uygun asansör revize projesi ve detayları hazırlanarak asansörler tadil edilmelidir. Mekânsal zorunluluk, statik durum vb. sebeplerden dolayı asansör eklenemeyecek ya da mevcut asansörleri erişilebilirlik standartlarına göre revize edilemeyecek olan okullarda ise engelli kullanıcılar için merdivene entegre olarak kullanılabilecek kaldırma platformları tasarlanmalıdır.
- Okulların çoğunda kapı temiz geçişleri standartlara uygun olduğundan bilgilendirme işaretleri eklenmesi ve mevcut işaretlemelerin doğru yerlere monte edilmesi, cam kapı yüzeylerinde bant uygulaması yapılması gibi tadilatlarla kapıların erişilebilirliği sağlanabilecektir.
- Engelli tuvaletlerinde tuvalet içerisindeki manevra alanları, kapı geçiş genişlikleri, döşeme kaplamaları, tutunma çubukları başta olmak üzere birçok standart uygun olmadığından okulların engelli tuvaletlerinin standartlara uygun biçimde tekrardan planlanması gerekmektedir.

- Okullarda sesli ve görsel bilgilendirmeler, alarm sistemleri, Braille ve kabartmalı olarak hazırlanmış işaretlemeler, panolar vb. uygulamalarla okulların görme ve işitme engelli kullanıcılar için uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Sonuç itibariyle incelenen eğitimin gerçekleştiği yapılar olan okulların tamamında erişilebilirlik konusu yeniden ele alınmalı, yapılacak yeni binalar erişilebilirlik standartlarına uygun olarak tasarlanmalıdır. Mevcut binalarda ise tadilat yöntemi ile binaların erişilebilirlik yönünden uygun hale getirilmesi sağlanmalıdır.

Eğitim yapılarında engelli veya engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabileceği bina tasarımlarının gerçekleştirilmesi bu yapıları kullanan tüm bireyler için büyük önem taşımaktadır. Engelli bireylerin daha iyi bir yaşam düzeyine kavuşturulması toplumsal bir sorumluluktur. Bu bağlamda yapılan bu çalışmanın hem gelecekte yapılacak çalışmalar için hem de erişilebilir eğitim yapılarının oluşabilmesi için yol gösterici bir kaynak olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Accessibility for the Disabled A Design Manual for a Barrier Free Environment
UN., 2004.
- ADA Standards for Accessible Design, 2010.
(https://www.ada.gov/2010ADASTandards_index.htm)
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni
Temmuz 2019, Ankara Sayfa 8-17
- Aygün, E., Korkut, A., Kiper, T., 2018. Engelli Bireyler İçin Kentsel Dış
Mekânlara Erişilebilirliğin İncelenmesi: Tekirdağ Örneği. Artium Dergisi
Cilt 6 Sayı 2 Sayfa 20-32
- Barbotte E., Guillemin F., Chau N.,2001. The Lorhandicap Group, Prevalence of
impairments, disabilities, handicaps and quality of life in the general
population: a review of recent literature. Bulletin of the World Health
Organization. Sayfa 1047.
- Birleşmiş Milletler Engelli Kişilerin Hakları Beyannamesi 1975 Declaration on
the Rights of Disabled Persons. Proclaimed by General Assembly
Resolution 3447 of 9 December.
- Council Resolution of 5 May 2003 on equal opportunities for pupils and students
with disabilities in education and training, (2003/C 134/04), Official
Journal of the European Communities.
- Dischinger M., Bins Ely V.H.M., Piardi S.M.D.G., 2009. Promovendo a
Acessibilidade Nos Edifícios Públicos: Programa de Acessibilidade as
Pessoas com Deficiência ou Mobilidade Reduzida nas Edificações de Uso
Público, Florianópolis,Ministerio Público de Santa Catarina.
- Dişyapar, C., GÜNGÖR, C., 2015. An Investigation of The Surrounding
Environments of Selected High School Buildings In Ankara With Regard
to Turkish Standards Related With Accessibility. Dergipark Cilt 3 Sayı 2
Sayfa 17-35

Enç, M., 1981. Görme Özürlülerin Eğitim Sorunları. Çağdaş Eğitim Dergisi C6, Sayfa 60.

Engelliler İçin Evrensel Standartlar Kılavuzu
(https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/9260/mod_resource/content/0/engelliler-icin-evrensel-standartlar-kilavuzu.pdf)

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği

Goldsmith, S.,1997. Designing for the disabled. The new Paradigm, Architectural Press, Butterworth-Heinmann Linacre House, Jordan Hill, Oxford OX2 8DP.

Gümüş, D. Ç.,2009. İngiltere, Japonya ve Türkiye’de Özürlülük ve Erişilebilirlik. Mimarlık Dergisi Sayı 347 Sayfa 36, İstanbul.

Güngör, C., 2007. Alışveriş Merkezlerinin Engelliler İçin Erişilebilirlik Standartları Kapsamında İrdelenmesi, Doktora Tezi,Sayfa 74 Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Herkes İçin Ulaşılabilirlik Eylem Yılı Ulaşılabilirlik Stratejisi ve Eylem Planı 2010-2011. Sayfa 1.

ILO, 2008

Kitchin, R.M., 1998. Out of Place, Knowing One’s Place: Space, Power and The Exclusion of Disabled People, Disability and Society, Cilt 13, Sayı 3 Sayfa 349.

Özsoy, Y., 1985. İşitme Engellilerin Eğitimi. Milli Eğitim Basım Evi. Ankara.

Saltoğlu, S., 2015. Bir İktidar ve İdeoloji Sorunu Olarak Mimaride Engel Kavramı adlı makale.

Scherrer, V., 2001. Herkes için Ulaşılabilirlik Seminer Notları (Seminar of Design for all notes) ,OFD Publications, İstanbul. Cem Ofset, pp.38- 42.

Sürmen, Ş., 1995. Tekerlekli Sandalye Kullanan İnsanların Hayatından Tablolar Ve Bir Mimarlık Kılavuzu. İstanbul Teknik Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

- Şahin, N., 2012. Engellilere Yönelik Eğitim Yapılarının Tasarım Prensipleri ve Örnekler Üzerinde İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.İstanbul.
- T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Engelli ve Yaşlı Bireylere İlişkin İstatistik Bülteni.Temmuz 2019. Ankara
- T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı. 2010. Özürlülük Eğitimi: Toplum Özürlülüğü Nasıl Anlıyor Temel Araştırması. T.C. Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları. Ankara
- TS 9111 Engelliler ve hareket kısıtlılığı bulunan kişiler için binalarda ulaşılabilirlik gerekleri, 2011.
- Tuna, E., B.,2018. İlkokulların Sirkülasyon Alanları ve Engelli Tuvaletlerinde Fiziksel Engellilere Yönelik Erişilebilirlik Analizi: Trabzon İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.Trabzon.
- TÜİK, 2010. Engellilerin Sorun ve Beklentileri Araştırması Verileri.
- Türkiye Engelli Çalıştay: “Engelsiz Kentler” Ekim, 2013. Gaziantep.
- VII. Engelsiz Üniversiteler Çalıştayı. 2013. Süleyman Demirel Üniversitesi. Isparta.
- World Health Organisation, 1980 Dünya Sağlık Örgütü (WHO),1980, International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps.
- Yılmaz, B., 2004. Engelli Kullanıcılar İçin Temel Eğitim Binaları Tasarımının Kaynaştırma Eğitime Yönelik İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Konya.
- Yılmaz, B., 2005 . Bedensel Engelli Çocukların Temel Eğitim Okullarında Eğitim Alabilmesi İçin Gereken Mimari Düzenlemeler. Selçuk Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi. Konya
2. Ulusal Engellileştirilenler Sempozyumu Bildiri Kitabı. 2016. Sayfa 128-136 Selçuk Üniversitesi. Konya.

İNTERNET KAYNAKLARI:

- URL-1: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2828.pdf>
ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-2: <https://www.gvsu.edu/dsr/orthopedicmobility-impairments-12.htm>
ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-3: <https://www.hwns.com.au/about-us/about-disability/types-of-disabilities/types-of-sensory-disabilities/> ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-4: <https://www.gettyimages.com/detail/photo/man-in-wheelchair-looking-at-steps-royalty-free-image/55962339?adppopup=true> ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-5: 15eylulozelegitim.com/bedensel-engelli-bireylerin-egitimi/
ErişimTarihi:08.09.2019
- URL-6: <https://pedagojidernegi.com/cocuk-haklari-bildirgesi/> Erişim Tarihi:
19.09.2019
- URL-7: <https://m.bianet.org/bianet/saglik/26957-sakat-kisilerin-haklari-beyannamesi>
Erişim Tarihi: 19.09.2019
- URL-8: http://www.unicefturk.org/public/uploads/files/UNICEF_CocukHaklarinaDairSozlesme.pdf ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-9: <http://hukukbook.com/avrupa-guvenlik-ve-isbirligi-konferansi-moskova-insani-boyut-konferansi-belgesi/> Erişim Tarihi: 01.09.2019
- URL-10: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2009/07/20090714-1.htm>
ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-11 <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.222.pdf> ErişimTarihi:
01.09.2019
- URL-12: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>
ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-13: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf>
ErişimTarihi:01.09.2019
- URL-14: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.3194.pdf>
ErişimTarihi:01.09.2019

URL-15: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/4.5.573.pdf>

ErişimTarihi:01.09.2019

URL-16: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4721.pdf>

ErişimTarihi:01.09.2019

URL-17: <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5378.pdf> ErişimTarihi:

01.09.2019

URL-18: [https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/21940,ulasilabilirlik-](https://dosyamerkez.saglik.gov.tr/Eklenti/21940,ulasilabilirlik-rehberipdf.pdf?0)

rehberipdf.pdf?0 ErişimTarihi:01.09.2019

URL-19: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/2011_56/genelge2011_56.html

ErişimTarihi:01.09.2019

URL-20: (http://www.mlit.go.jp/jutakukentiku/jutakukentiku_house_fr_000049.html)

Erişim Tarihi: 01.09.2019

URL-21:[http://www.devturkiye.org/Haberler/Dunya-Engellilik-Sempozyumu-ve-](http://www.devturkiye.org/Haberler/Dunya-Engellilik-Sempozyumu-ve-Dunya-Engelliler-Birligi/)

Dunya-Engelliler-Birligi/

ÖZGEÇMİŞ

27.07.1990 tarihinde İstanbul ilinde doğdu. İlköğretim ve liseyi Adana'da tamamladı. 2008 yılında Çukurova Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde lisans öğrenimine başladı. 2013 yılında Mimarlık Bölümünden mezun oldu. 2013 yılında Zahit Alüminyum adlı şirkette mimar olarak görev yaptı. 2014 yılında Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalında Yüksek Lisans öğrenimine başladı. Aynı yıl Osmaniye Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'ne Mimar olarak atandı. 2015 yılında Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliğini kazandı. 2016 yılında ise Adana Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nde Mimar olarak göreve başladı ve halen bu göreve devam etmektedir.